

2022 | Izpildītājs SIA "SAFEGE Baltija"

Tehniski sociāli ekonomiskais pamatojums efektīvai pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļa attīstībai Ādažu novadā

Tehniski sociāli ekonomiskais pamatojums efektīvai pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļa attīstībai Ādažu novadā

Līgums Nr JUR 2022-05/494
GALA ZIŅOJUMA PROJEKTS (AR PRECIZĒTU STARPZIŅOJUMU)
2022.GADA 6.OKTOBRIS

Dokumentu sagatavoja SIA SAFEGE Baltija līguma JUR 2022-05/494 ietvaros no 2022. gada maija līdz oktobrim.

SATURA RĀDĪTĀJS

KOPSAVILKUMS	3
TERMINI UN SAĪSINĀJUMI	5
IEVADS	6
I VISPĀRĒJĀ INFORMĀCIJA	8
1.1. NOVADA ATTĪSTĪBAS RAKSTUROJUMS	8
1.2. DEMOGRĀFISKĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS	12
1.3. IZGLĪTĪBAS JOMAS RAKSTUROJUMS	19
1.4. ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS IETVARŠ	26
1.5. SVID.....	30
II ESOŠĀ PAKALPOJUMU ORGANIZĀCIJAS MODEĻA RAKSTUROJUMS	30
2.1. PIRMSKOLAS IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMS	30
2.2. BĒRNU UZRAUDZĪBAS PAKALPOJUMS	38
2.3. PAKALPOJUMA FINANSĒŠANAS MODELIS	45
2.4. ES FINANSĒJUMA PIESAISTĪŠANAS IESPĒJAS	50
III PIEPRASĪJUMS PĒC PIRMSKOLAS IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMA ĀDAŽU NOVADĀ	54
3.1. PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI	54
3.2. PIEPRASĪJUMS PĒC PII PAKALPOJUMA, ŅEMOT VĒRĀ ĢEOGRĀFISKO UN TIECES AREĀLU	56
3.3. PIEPRASĪJUMA PĒC PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMIEM IESPĒJAMO SCENĀRIJU ATTĪSTĪBAS PROGNOZES.....	63
IV DATOS BALSTĪTU MĒRĶA SASNIEGŠANAI EFEKTĪVĀKO ALTERNATĪVO MODEĻU DEFINĒŠANA	68
4.1. Esošo PII paplašināšanās izvērtējums	69
4.2. Jaunas PII būvniecības vietu piemērotības izvērtējums	77
4.3. PII sadarbībā ar privāto sektoru izvērtējums	78
4.4. Bērnu pieskatīšanas pakalpojumu izvērtējums.....	83
4.5. Citu risinājumu izvērtējums	84
4.6. Efektīva pirmskolas izglītības pakalpojuma modeļa alternatīvu izvērtējums.....	85
V IZMAKSU EFEKTĪVĀTES ANALĪZE	126
Īss metodikas un pieņēmumu apraksts.....	126
Investīciju izmaksas.....	127
Alternatīvas īstenošanas laika grafiks	127
Finansēšanas avoti.....	127
Darbības izmaksas	128
Darbības ieņēmumi.....	129
Alternatīvas finanšu atdeve	129
Alternatīvas radītās ilgtermiņa izmaksas pašvaldībai	129
Izmaksas uz vienu izglītojamo.....	130
Jūtīguma analīze	131
Risku analīze	133
VI RĪCĪBAS PLĀNS	136
INFORMĀCIJAS AVOTI	141
PIELIKUMI	143
I Pielikums. Gadījumu/iestāžu modeļu izpēte	143
II Pielikums. IEA finanšu plūsma	143
III Pielikums. Projektēšanas uzdevums.....	143

KOPSAVILKUMS

Kā liecina dati par iedzīvotāju skaitu iepriekšējo gadu laikā Ādažu novadā, iedzīvotāju skaitam ir tendence katru gadu palielināties (vidēji par 3,72% gadā), turklāt Ādažu novads iedzīvotāju vecuma ziņā ir viens no “jaunākajiem” Latvijā. Ādažu novadā bērni un jaunieši veido 21% no iedzīvotāju kopskaita. Bērnu skaits vecuma grupā no 0-6 gadiem sastāda aptuveni 8% no kopējā iedzīvotāju skaita novadā. Uz 2022.gada sākumu bija deklarēti 2303 bērni vecumā līdz 6 gadiem, savukārt Ādažu novada PII izglītojamo bērnu skaits bija 1193.

Saskaņā ar statistiskajiem datiem, Ādažu novads ir viena no visstraujāk augošajām teritorijām iedzīvotāju skaita ziņā Latvijā. Kopš 2014.gada iedzīvotāju skaitam ir tendence pastāvīgi palielināties. Nav pamata uzskatīt, ka šobrīd ir sasniegts imigrācijas maksimums, tādējādi var pieņemt, ka turpinoties migrācijas procesiem un kontekstā ar jauna dzīvojamā fonda attīstību un jaunu darbavietu veidošanos, kā arī jauno ģimeņu vēlmi pārcelties ārpus Rīgas, Ādažu novadā turpināsies iedzīvotāju skaita pieaugums.

Atbilstoši Ādažu novada domes sniegtajiem datiem, rindā uz pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēm 2022.gadā gaidīja 593 bērni. Turklāt atbilstoši Ādažu novada domes 24.03.2020. lēmumam, Ādažu vidusskolā esošās telpas, kurās šobrīd izvietotas 5 PII grupiņas (kopā līdz 100 izglītojamiem), līdz 01.09.2024. būs jāatbrīvo vidusskolas vajadzībām. Tādēļ nepieciešams rast risinājumu jautājumā ar vietu trūkumu pašvaldības PII Ādažu novadā. Potenciālais risinājuma variants ir izstrādāts šī dokumenta ietvaros.

Ādažu novada pašvaldības 27.07.2021. apstiprinātajā Ādažu novada attīstības programmā (2021.-2027.), noteikti vairāki pasākumi izglītības nozares attīstības plānošanai un izglītības infrastruktūras attīstībai novadā t.sk.,:

- “Ā5.1.2.6. Jaunas pirmsskolas izglītības iestādes izveide / būvniecība”;
- “Ā8.1.6.1. Sadarbības modeļa izstrāde pirmsskolas izglītības nodrošināšanai novadā visiem bērniem”;

Ādažu novada pašvaldībai kopumā ir labas iespējas piesaistīt finansējumu izglītības iestāžu modernizācijai un infrastruktūras attīstībai nākamajā plānošanas periodā no ES fondu (ERAF un ESF) SAM 4.2.1.7. un 4.3.6.6. pieejamā finansējuma.

TERMINI UN SAĪSINĀJUMI

ANO	Apvienoto nāciju organizācija
APIA	Atklāta projektu iesniegumu atlase
BAIA	Bērnu agrīnā izglītība un aprūpe
BUPS	Bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzēji
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ESF	Eiropas Savienības fondi
IEA	Izmaksu ieguvumu analīze
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IKVD	Izglītības kvalitātes valsts dienests
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KM	Kultūras ministrija
LM	Labklājības ministrija
NAP	Nacionālais attīstības plāns
NIID.LV	Nacionālās izglītības iespēju datubāze
PII	Pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāde
PPII	Privātā pirmsskolas izglītības iestāde
PMLP	Pilsonības migrācijas un lietu pārvalde
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
TEP	Tehniski ekonomiskais pamatojums
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VISC	Valsts izglītības un saturs centrs
VIIS	Valsts izglītības informācijas sistēma

IEVADS

Mērķi un uzdevumi

Dokumenta izstrādes mērķis ir izvērtēt esošo situāciju pirmsskolas izglītības jomā Ādažu novadā un noteikt tehniski, sociāli un ekonomiski piemērotāko alternatīvu, izvēloties atbilstošāko PII pakalpojumu sniegšanas modeli, lai risinātu jautājumu ar trūkstošo vietu skaitu pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs.

Darba uzdevumi:

- veikt esošās situācijas analīzi,
- izvērtēt pieprasījumu pēc pirmsskolas izglītības pakalpojuma,
- izvērtēt esošo pašvaldības PII tehnisko stāvokli (tik daudz, lai novērtētu iespējas paplašināt esošu ēku/ esošas ēkas),
- noteikt atbilstošāko PII pakalpojumu sniegšanas modeli,
- noteikt iespējamās alternatīvas trūkstošo vietu skaita novēršanai,
- novērtēt iespējamās alternatīvas trūkstošo vietu skaita novēršanai un pamatot vispiemērotākās alternatīvas izvēli,
- izstrādāt projektēšanas darba uzdevumu / -us gadījumos, ja tiek piedāvāts būvēt jaunu PII ēku vai / un paplašināt kādu esošo PII, pielāgojot jau esošo ēku un teritoriju,
- veikt izmaksu efektivitātes analīzi vispiemērotākajai alternatīvai, tajā skaitā:
 - pie PII izveidošanas alternatīvas noteikt labāko vietu tās izveidošanai,
 - kā vienu no alternatīvām PII veidošanai izvērtēt publiskās privātās partnerības ieviešanas modeli,
 - izstrādāt rīcības plānu Ādažu novada pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļa īstenošanai un turpmākai attīstībai.

Ierobežojumi un pieņēmumi

TEP ziņojumā iekļautā informācija, konstatējumi un secinājumi balstās uz šādiem **pieņēmumiem un ierobežojumiem**:

- Statistiskās informācijas ieguvē attiecībā uz iedzīvotāju skaitu un attiecīgā vecuma bērnu skaitu izmantota CSP un PMLP oficiālā statistika un Latvijas Atvērto datu portālā pieejamā informācija, kuras datu kvalitāte un atbilstība tika pieņemta kā optimāla, papildus nepārbaudot informācijas validitāti un uzskatot datus par pareiziem un ticamiem, tomēr konstatējot kādas neprecizitātes vai datu nesakritības, tika skaidroti iemesli un, nepieciešamības gadījumā, ietverti papildus skaidrojumi attiecībā uz datu saturu un konkrēto datu kopu.

- Statistiskās informācijas ieguvē attiecībā uz bērnu skaitu, kas apmeklē Ādažu novada vai citu pašvaldību PII, grupiņu skaitu PII, bērnu skaitu rindā, pedagogu skaitu u.c. datiem saistībā ar Ādažu pašvaldības PII, izmantota no pašvaldības saņemtā informācija un dati. No Ādažu pašvaldības saņemtie dati un informācija papildus netika pārbaudīta, uzskatot datus par precīziem un ticamiem. Informācija tika aktualizēta 2022. gada septembrī, balstoties uz 2022.gada 26.septembrī saņemto informāciju no Ādažu pašvaldības.
- Infrastruktūras novērtējums veikts pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēm un objektiem atbilstoši pašvaldības norādītajām 9 (deviņām) Ādažu novada adresēm – 5 esošās pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu ēkās, 1 tukšā skolas ēkā, un 3 zemes gabalos, uz viena no tiem ir būve – šobrīd vidi degradējošs grausts.
- Šī TEP izstrādes ietvaros paredzēts vērtēt vairākas PII pakalpojumu nodrošināšanas un infrastruktūras attīstības alternatīvas. Nav paredzēts izstrādāt konkrētus apbūves attīstības priekšlikumus, un/vai veikt izvēles par konkrētām būvniecības iecerēm, kas varētu kalpot par pamatu būvju tehniskās apsekošanas veikšanai tādā izpratnē, kā to definē iepriekš minētais būvnormatīvs. Šī TEP ietvaros gala rezultāts ir projektēšanas uzdevums, kuru paredzēts izstrādāt vienai alternatīvai, kura tiks atzīta par rekomendējamu dažādu citu analizēto faktoru un secinājumu dēļ. Turklāt, ne visās apsekojamās adresēs ir esošas būves, ir arī 2 neapbūvēti zemes gabali.

I VISPĀRĒJĀ INFORMĀCIJA

1.1. Novada attīstības raksturojums

Ģeogrāfiskais novietojums un apdzīvojums

Ādažu novads atrodas Latvijas centrālajā daļā, Rīgas plānošanas reģiona teritorijā 25 km attālumā uz ziemeļiem no Rīgas pilsētas. Ādažu novada kopējā teritorija ir 243,342 km² un saskaņā ar ledzīvotāju reģistra datiem tajā 2022.gada 1.jūlijā dzīvoja 23 803 iedzīvotāji (98 cilv./km²). Novads robežojas ar Rīgu austrumos, Ropažu novadu dienvidos, Siguldas novadu austrumos un Saulkrastu novadu ziemeļos. Novads atrodas Rīgas aglomerācijā un Rīgas metropoles areāla iekšējā telpā, kas nosaka Ādažu novada potenciālu mājvietu, komercdarbības, izglītības, sporta un atpūtas infrastruktūras attīstīšanā.

1.1.1.attēls. Ādažu novada karte

Avots: Obivan Kenobi CC BY-SA 4.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=109637297>

Atbilstoši likumam "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums", sākot ar 2022.gada 1.jūliju Ādažu novada administratīvajā teritorijā ietilpst trīs teritoriālās vienības – Ādažu pilsēta (bijušais ciems), Ādažu pagasts (bijušais Ādažu novads) un Carnikavas pagasts (bijušais Carnikavas novads).

Novada centra (Ādažu pilsētas) attālums līdz Rīgas pilsētas centram ir 23,5 km. Saskaņā ar CSP datiem, 2022.gada sākumā tajā dzīvoja trešdaļa visa novada iedzīvotāju - 7269¹. Pilsētas teritorija aptver 8,8 km². Pilsētas tiesības Ādažiem piešķirtas sākot no 2022. gada 1. jūlija.

Ādažu pagasta teritorija ir 162,9 km² plaša un tajā atrodas 11 apdzīvotas vietas – Alderu, Āņu, Ataru, Baltežera, Birznieku, Divezeru, Eimuru, Garkalnes, Kadagas, Stapriņu un Ilķenes ciemi. Ādažu pagastā ārpus Ādažiem 2022.gada sākumā dzīvoja kopumā 5073 iedzīvotāji, kas ir 23% no kopējā Ādažu novada iedzīvotāju skaita. Visvairāk iedzīvotāju dzīvo Kadagā, Baltežerā, Garkalnē un Stapriņos (skat. tabulu Nr.1.1.1.). Vistuvāk Rīgas centram atrodas Baltežera ciems (18,6 km), bet vistālākā apdzīvotā vieta no Rīgas centra ir Ilķene (34,1 km).

38,7 % no Ādažu pagasta teritorijas klāj meži. Pagastā ir daudz ezeru, no kuriem lielākie ir Lielais un Mazais Baltežers, Dūņezers, Lilastes, Lieluikas un Mazuikas ezers. Daļā no tiem ir noteikti dabas liegumi - Lielajā Baltežerā esošās sešas salas, Lieluikas un Mazuikas ezeri. Kopš 2004. gada aizsargājamo ainavu apvidus iekļauts ES nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 tīklā.

Lielu daļu Ādažu pagasta teritorijas (6652 hektāru) veido Ādažu poligona teritorija, kas kopš 1999. gada atrodas Aizsardzības ministrijas valdījumā un tiek izmantota valsts aizsardzības vajadzībām. Šajā teritorijā izvietota viena no lielākajām militārajām bāzēm Baltijā, kur dislocētas 4 vienības: 3. Reģionālais nodrošinājuma centrs, NBS Sauszemes spēku 1.kājnieku bataljons, NBS Sauszemes spēku 2.kājnieku bataljons un Nesprāgušās munīcijas neitralizācijas skola.

Carnikavas pagasta teritorija ir 80,2 km² plaša un tajā atrodas 11 apdzīvotas vietas – Carnikava, Eimuri, Garciems, Garupe, Gauja, Kalngale, Laveri, Lilaste, Mežciems, Mežgarciems, Siguļi. Carnikavas pagastā 2022.gada sākumā dzīvoja 9488 iedzīvotāji, kas ir 43% no kopējā Ādažu novada iedzīvotāju skaita. Visvairāk iedzīvotāju dzīvo Carnikavā, Garciemā, Gaujā un Kalngalē (skat tabulu Nr.1.1.1.).

55,06% no Carnikavas pagasta teritorijas klāj meži, 20,7% ir lauksaimniecībā izmantojamas zemes, bet 6,7% ūdens objektu zeme. 19 km piekrastes līnija gar Rīgas jūras līča Vidzemes piekrasti no Kalngales līdz Lilastei. Pagasta teritorijā atrodas dabas parks "Piejūra", kas iekļauts Eiropas Savienības izveidotajā īpaši aizsargājamo teritoriju tīklā "Natura 2000" un divas Gaujas grīvas ainavu aizsargājamās teritorijas.

¹ Iedzīvotāji pēc dzimuma un vecuma grupām reģionos, novados, pilsētās, pagastos, ciemos (atbilstoši robežām 2022. gada sākumā), apkaimēs un blīvi apdzīvotās teritorijās (eksperimentālā statistika)

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/RIG010/

1.1.1.Tabula. Iedzīvotāju skaits Ādažu novada administratīvajās teritorijās 2022.gadā

Administratīvā teritorija	Pavisam, 2022.gadā	Iedzīvotāju skaita īpatsvars
Ādažu novads	21869	100%
Ādažu pilsēta	7269	33%
Ādažu pagasts	5073	23%
...Alderī	425	2%
...Āņi	96	0%
...Atari	139	1%
...Baltezers (Ādažu pagasts)	828	4%
...Birznieki	76	0%
...Divezeri	57	0%
...Eimuri (Ādažu pagasts)	40	0%
...Garkalne (Ādažu pagasts)	493	2%
...Iļķene	65	0%
...Kadaga	2300	11%
...Stapriņi	551	3%
Carnikavas pagasts	9488	43%
...Carnikava	4618	21%
...Eimuri (Carnikavas pagasts)	27	0%
...Garciems	1362	6%
...Garupe	558	3%
...Gauja (Carnikavas pagasts)	1224	6%
...Kalgale	1094	5%
...Laveri	16	0%
...Lilaste (Carnikavas pagasts)	134	1%
...Mežgarciems	42	0%
...Sigulī	389	2%

Avots: Iedzīvotāji pēc dzimuma un vecuma grupām reģionos, novados, pilsētās, pagastos, ciemos (atbilstoši robežām 2022. gada sākumā), apkaimēs un blīvi apdzīvotās teritorijās (eksperimentālā statistika)
https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/RIG010/

Ādažu novadu šķērso augstākās kategorijas A1 autoceļš "Via Baltica" (E67), kas novadu savieno ar Rīgu un apkārtējiem novadiem, kā arī 1. šķiras ceļš Rīga (Jaunciems) – Carnikava – Ādaži (P1). Novads atrodas tuvu Rīgas apvedceļam, kas veido labu savienojumu ar visām teritorijām Latvijā. Novadam cauri stiepjas elektrificēta dzelzceļa līnija Rīga – Skulte (pietuvietas "Kalngale", "Garciems", "Garupe", "Carnikava", "Gauja" un "Lilaste") un tiek projektēta Eiropas platuma dzelzceļa līnija "RailBaltica", kas to savienos Eiropas dzelzceļa tīklu. Salīdzinoši tuvu atrodas Rīgas un Skultes ostas un arī starptautiskā lidosta "Rīga".

Daudzi no novadā dzīvojošajiem iedzīvotājiem strādā ārpus novada, savukārt citu novadu iedzīvotāji izmanto Ādažu novadā pieejamo sporta, kultūras, izglītības, veselības u.c. infrastruktūru un pakalpojumus. Piemēram, izglītības, kultūras un sporta jomā novadam ir cieša sasaiste ar Ropažu novadu, jo Ādažu novadā ir salīdzinoši plašāks šo pakalpojumu klāsts un liels potenciāls šo jomu attīstībai. Uzņēmējdarbības attīstībai ir būtiskas funkcionālās saites gan ar Ropažu un Saulkrastu novadiem, gan ar Rīgas pilsētu, ko ietekmē attīstītais autoceļu tīkls un ostu tuvums.

Ekonomiskā struktūra

Ādažu novadā uzņēmējdarbības attīstībai ir vairāki pozitīvi priekšnosacījumi. Tam ir izdevīgs ģeogrāfiskais novietojums tuvu galvaspilsētai un labi attīstīta sauszemes transporta ceļu infrastruktūra. Novads specializējies pārtikas ražošanā, transporta un loģistikas pakalpojumos, nodrošina kultūras un izglītības pakalpojumus. Tam ir nozīmīgs potenciāls mājvietu, komercdarbības, izglītības, sporta, dabas tūrisma un atpūtas infrastruktūras attīstīšanā. Ādažos izvietota lielākā militārā bāze Baltijā.

2022.gadā Ādažu novadā savu juridisko adresi bija reģistrējuši 1914 aktīvi uzņēmumi². Uzņēmumu koncentrācija vērojama novada administratīvajos centros – Ādažu pilsētā un Carnikavā. Arī Kadagas, Baltežera, Garciema un Kalngales ciemos ir reģistrēti vairāk kā 80 uzņēmumi katrā³.

Novadā ir pārstāvēti gan ražošanas uzņēmumi, gan būvnieki, gan kravu pārvadātāji, dažādu pakalpojumu sniedzēji, kā arī nozīmīgs skaits tirdzniecības uzņēmumu. Pēc radītās pievienotās vērtības Ādažu novadā dominējošās ekonomikas nozares ir rūpniecība un tirdzniecība (30 %), būvniecība (9%) un transports un loģistika (8%), viesmīlības nozare (4%). Raugoties pagastu griezumā redzams, ka Ādažos relatīvi attīstītāka ir rūpniecība un citas nozares, bet Carnikavā – būvniecība, transports un loģistika, arī viesmīlība⁴. Ādažu novada teritorijā ir ievērojams rekreācijas resurss, ko aktīvi izmanto gan paši novada iedzīvotāji, gan apmeklētāji no galvaspilsētas un kaimiņu novadiem visa gada garumā. Tas labvēlīgi ietekmē tūrisma un saistīto nozaru attīstības

² Lursoft. Uzņēmumu reģistrācijas dinamika sadalījumā pa uzņēmējdarbības formām <https://statistika.lursoft.lv/lv/statistika/rajoni-un-novadi/uznemumu-skaita-dinamika/pa-formam/novads/adazu-novads/> Skatīts 25.08.2022.

³ Ādažu novada attīstības programmas 2021.-2027.gadam I sējums Esošās situācijas raksturojums, 45.lpp.

⁴ Ādažu novada attīstības programmas 2021.-2027.gadam I sējums Esošās situācijas raksturojums, 105.lpp.

potenciālu novadā, bet rada arī esošās infrastruktūras, īpaši satiksmes, papildus noslogojumu.

Nodarbinātība

Nodarbinātības un darba samaksas situāciju Ādažu novadā ietekmē gan Rīgas tuvums, gan kopējā sociālekonomiskā situācija valstī. Kā liecina ekonomiskās attīstības tempi Rīgā un Pierīgā, iepriekšējos gados attīstījās jaunas nozares, palielinājās gan strādājošo skaits, gan viņu darba samaksas lielums. Ādažu novadā strādājošo bruto darba samaksa visos sektoros ir mazāka nekā netālu esošajā Rīgā. Bruto darba samaksa privātajā sektorā Ādažu novadā ir mazāka arī nekā valstī kopumā.

Neskatoties uz to, ka bruto darba samaksa Ādažu novadā ir mazāka nekā Rīgā, vidējais bezdarba līmenis (bezdarbnieku skaits darbaspējas vecuma iedzīvotāju kopskaitā) novada teritorijā ir bijis ievērojami zemāks nekā valstī, Rīgā vai Pierīgas reģionā vidēji. Pirms Covid-19 radītās ietekmes uz 2020.gada datiem, tam bija tendence arvien samazināties. Saskaņā ar jaunākajiem, pieejamajiem datiem, novadā reģistrēti 556 bezdarbnieki, jeb 3,3% visu iedzīvotāju darba spējas vecumā⁵.

Ādažu novadā 2021.gadā 16 618 jeb 61,2% no visiem iedzīvotājiem bija cilvēki darba spējas vecumā. Atbilstoši CSP datiem, Ādažu novadā nodarbināti 2021.gadā bija 10 709 novada iedzīvotāji jeb 64% visu darba spējīgo iedzīvotāju⁶. Ādaži ir izteikts Pierīgas novads, kurā iedzīvotāju lielai daļai darbavieta ir Rīgas pilsētā. Aktīvā ikdienas svārstmigrācija rada slodzi uz novada satiksmes infrastruktūru un būtiski ietekmē arī citu jomu infrastruktūras, tai skaitā izglītības, plānošanu.

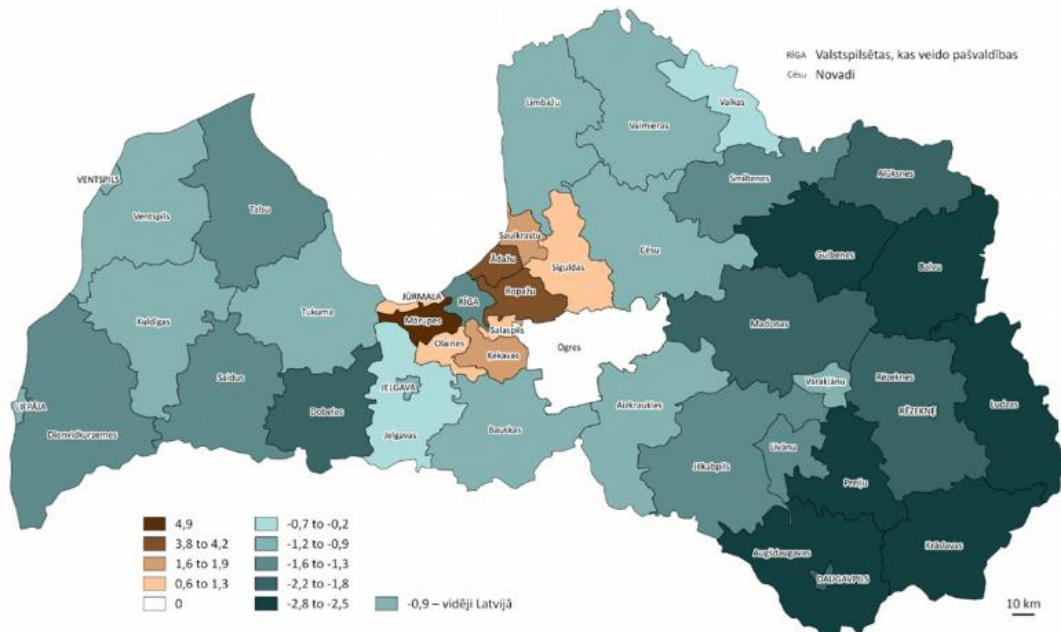
1.2. Demogrāfiskās situācijas raksturojums

Saskaņā ar statistiskajiem datiem, Ādažu novads ir viena no visstraujāk augošajām teritorijām iedzīvotāju skaita ziņā Latvijā. 2021.gadā iedzīvotāju skaits pieauga astoņos novados no 36 (visi Pierīgas novadi – Ādažu, Ķekavas, Mārupes, Olaines, Ropažu, Salaspils, Saulkrastu, Siguldas). Visos šajos novados bija pozitīvs migrācijas saldo, bet pozitīvs dabiskais pieaugums bija tikai Mārupes, Ķekavas un Ropažu novados, tātad Ādažu novadā iedzīvotāju skaita pieaugums noticis galvenokārt dēļ migrācijas.

⁵ Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa, dzimuma, tautības un vecuma grupas reģionos, valstspilsētās un novados gada sākumā (pēc administratīvi teritoriālās reformas 2021. gadā) (tautas skaitīšana).

⁶ Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa, dzimuma, tautības un vecuma grupas reģionos, valstspilsētās un novados gada sākumā (pēc administratīvi teritoriālās reformas 2021. gadā) (tautas skaitīšana).

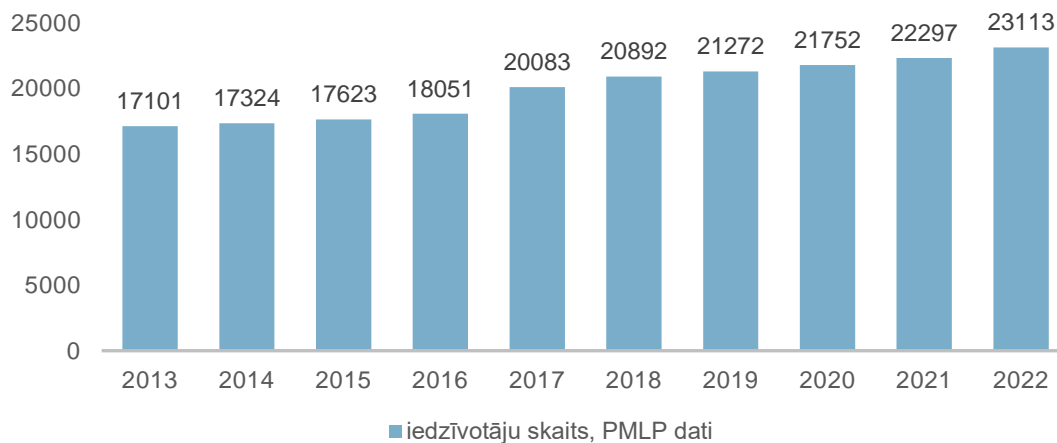
1.2.1. attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas administratīvajās teritorijās 2021.gadā

Avots: CSP⁷

Ādažu novada teritorijā kopš 2014.gada iedzīvotāju skaitam ir tendence pastāvīgi palielināties.⁸

1.2.2. attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Ādažu novadā laika posmā 2013.- 2022.gadam (uz gada sākumu, saskaņā ar PMLP datiem)

Pēdējo gadu laikā, balstoties uz PMLP datiem, konstatējams, ka iedzīvotāju skaits pieauga vidēji par 3,72 % gadā, kas laika periodā no 2014.gada līdz 2022.gadam,

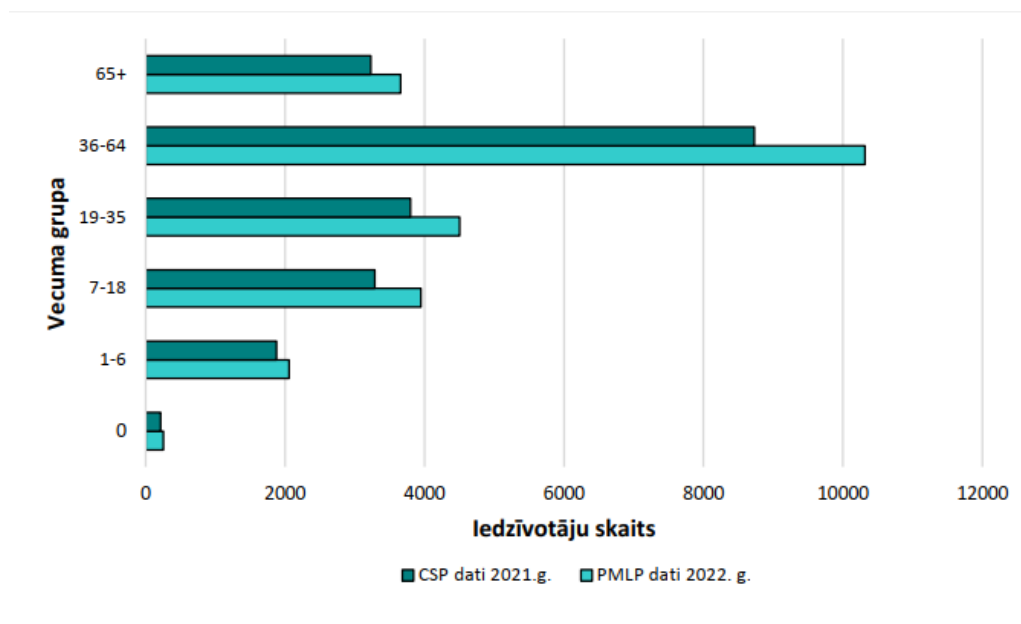
⁷<https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/iedzivotaji/iedzivotaju-skaitis/247-iedzivotaju-skaitis-un-ta-izmainas?themeCode=IR>

⁸ Ādažu novada attīstības programmas 2021.-2027.gadam⁸ 4.2 nodaļā „Iedzīvotāju skaita dinamika un pārmaiņu prognoze” https://www.adazi.lv/wp-content/uploads/2021/07/2021.07.27._Adazu-novada-Attistibas-programma-2021-2027_1_sejums.pdf

saskaņā ar aprēķiniem, kopumā sastāda 30,98%. Tas sasaucas ar SIA „Grupa93” 2014.gadā publicētajā pētījumā „Publisko individuālo pakalpojumu klāsta izvērtējums atbilstoši apdzīvojumam”⁹ izvirzītajām ilgtermiņa prognozēm, kur paredzēts, ka laikā no 2011.gada līdz 2030.gadam Ādažu novada iedzīvotāju skaits palielināsies par 32% vai vairāk.

Iedzīvotāju skaits pēc vecuma grupām Ādažu novadā¹⁰ 2021. un 2022. gada sākumā pēc CSP un aktuālajiem PMLP datiem atspoguļo iedzīvotāju vecumstruktūru. Jebkurā Latvijas pašvaldībā PMLP dati atšķiras no CSP datiem un šīm atšķirībām ir daudzveidīgi iemesli, piemēram, PMLP datos kļūdas rada fakts, ka novadā faktiski neesoši iedzīvotāji deklarējas tajās pašvaldībās, kur dažādu iemeslu dēļ viņiem to ir izdevīgāk darīt. PMLP dati veido daļu no CSP rīcībā esošās informācijas, kur matemātiskās apstrādes ietvaros šie dati tiek precizēti un saskaņoti ar citiem datu avotiem, piemēram, Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un citu iestāžu datiem.

1.2.3. attēls. Iedzīvotāju skaits pēc vecuma grupām Ādažu novadā 2021. un 2022.gada sākumā pēc CSP un PMLP datiem¹¹

⁹ SIA „Grupa93” un SIA „Karšu izdevniecība Jāņa sēta” pētījums „Publisko individuālo pakalpojumu klāsta izvērtējums atbilstoši apdzīvojumam” (VARAM 2014/14) http://ilqtspejigaattistiba.saeima.lv/attachments/article/702/Petijums_1%20starpatskaite.pdf

¹⁰ Datu modeļa papildināšana pirmskolu darbības plānošanai Rīgas un Pierīgas reģiona teritorijās. SIA “ZZ Dats” pēc Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pasūtījuma. Pakalpojuma līgums Nr. 3.1/21/278-PLI., 2022.gads.

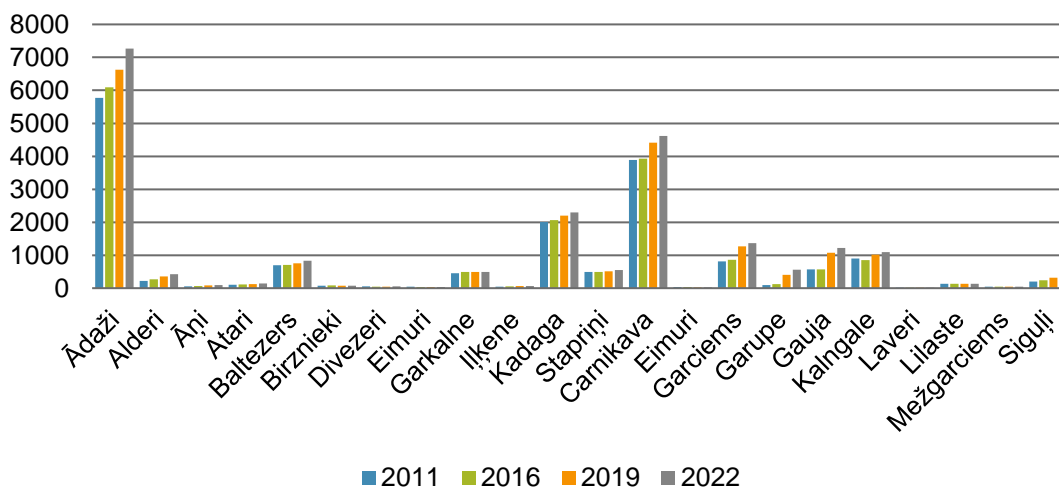
¹¹ Datu modeļa papildināšana pirmskolu darbības plānošanai Rīgas un Pierīgas reģiona teritorijās. SIA “ZZ Dats” pēc Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pasūtījuma. Pakalpojuma līgums Nr. 3.1/21/278-PLI., 2022.gads.

Ādažu novadā bērni un jaunieši veido 21% no iedzīvotāju kopskaita. Gan pēc CSP datiem, gan pēc PMLP datiem bērnu skaits vecuma grupā no 0-6 gadiem sastāda aptuveni 8% no kopējā iedzīvotāju skaita novadā.

Ādažu novadā iedzīvotāji līdz darbaspējas vecumam pēdējos 5 gadus veidoja vidēji 20,1% un šis īpatsvars pastāvīgi pieaug. Vīrs darbaspējas vecuma iedzīvotāju īpatsvars pēdējos 10 gadus ir bijis 18%. Demogrāfiskās slodzes līmenis (darbaspējas vecumu nesasniegušo un pārsniegušo personu skaita attiecība pret personu skaitu darbaspējas vecumā) pastāvīgi pieaug. Pateicoties pēdējā desmitgadē notikušajai imigrācijai¹² novada iedzīvotāju vecuma struktūra liecina par demogrāfisko ilgtspēju arī turpmāk.

Raksturojot demogrāfisko attīstību, būtisks aspekts ir apdzīvotība Ādažu novada teritorijā, t.i., iedzīvotāju skaits Ādažu novada pilsētā un ciemos. Atbilstoši CSP datiem¹³, trešā daļa visu iedzīvotāju dzīvoja Ādažu pilsētā - 33,24%, Carnikavas ciemā - 21,12%, Kadagas ciemā -10,52%, Garcimā -6,23%, bet Gaujā un Kalngalē dzīvoja 5-6% visu novada iedzīvotāju, Baltezerā – 3,79%, savukārt pārējos ciemos – mazāk kā 3%.

1.2.4. attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Ādažu novada pilsētā un ciemos laika posmā no 2011.gada līdz 2022.gadam (uz gada sākumu) pēc CSP datiem¹⁴

Iepriekšējos 5 gados iedzīvotāju skaits pieauga gandrīz visos ciemos, izņemot Birzniekus, Lilasti, Eimurus (C), Laverus un Mežgarciemu. Niecīgs iedzīvotāju skaita pieaugums periodā no 2017.gada, ir bijis Divezeros, Eimuros (Ā) un Ilķenē. Visbūtiskāk absolūtos skaitļos iedzīvotāju skaits ir palielinājies Ādažu pilsētā, Carnikavā, Garupē, Gaujā, Kadagā un Alderos.

¹² https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRS/IRS030/table/tableViewLayout1/

¹³ Iedzīvotāji pēc dzimuma un vecuma grupām reģionos, novados, pilsētās, pagastos, ciemos (atbilstoši robežām 2022. gada sākumā), apkaimēs un blīvi apdzīvotās teritorijās (eksperimentālā statistika) - Visas teritorijas, Vecuma grupa, Dzimums un Laika periods
https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/RIG010/

¹⁴ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/RIG010/

1.2.1. Tabula. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Ādažu novada pilsētā un ciemos laika posmā no 2011.gada līdz 2022.gadam (uz gada sākumu) pēc CSP datiem¹⁵

	2011	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Pieaugums salīdzinot ar 2017
Ādažu novads	16738	17393	19079	19817	20138	20584	21026	21869	2790
Ādažu pagasts	10026	10529	10739	11188	11390	11632	11877	12342	1603
Ādaži	5773	6090	6283	6524	6621	6795	6930	7269	986
Alderī	220	270	286	336	355	372	404	425	139
Āņi	53	64	63	75	82	86	92	96	33
Atari	102	110	111	116	121	125	125	139	28
Baltezers	695	707	705	728	756	790	807	828	123
Birznieki	77	86	82	80	78	75	78	76	-6
Divezeri	51	43	44	42	48	49	53	57	13
Eimuri (Ā)	44	36	35	40	38	41	41	40	5
Garkalne (Ā)	455	491	468	487	488	494	491	493	25
Iļķene	48	55	59	66	69	66	72	65	6
Kadaga	2005	2061	2090	2167	2199	2195	2230	2300	210
Stapriņi	494	496	494	500	509	516	529	551	57
Carnikavas pagasts	6712	6864	8340	8629	8748	8952	9149	9488	1148
Carnikava	3892	3928	4344	4423	4415	4439	4537	4618	274
Eimuri (C)	40	34	28	27	27	26	22	27	-1
Garciems	815	864	1201	1249	1272	1321	1309	1362	161
Garupe	94	122	307	357	406	459	477	558	251
Gauja	570	568	975	1050	1072	1130	1191	1224	249
Kalngale	901	853	967	981	1016	1019	1024	1094	127
Laveri	18	13	16	18	18	16	18	16	0
Lilaste	134	135	142	133	136	132	131	134	-8
Mežgarciems	45	45	48	41	44	44	43	42	-6
Sigulī	203	239	301	326	321	343	362	389	88

¹⁵ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/RIG010/

Lai noteiktu demogrāfiskās attīstības tendences, izmantojamas iedzīvotāju perspektīvā skaita aprēķina metodes un dažādu organizāciju, piemēram OECD, Eurostat u.tml. vai demogrāfu veiktās demogrāfiskās prognozes. Par demogrāfisko prognožu aprēķinu precizitāti var pārliecināties tikai pēc vairākiem gadiem vai gadu desmitiem. Prognožu precizitāti ietekmē gan sākotnējā iedzīvotāju skaita (prognozes bāzes) novērtējums, gan demogrāfisko procesu turpmākas attīstības hipotēžu pamatotība un papildīšanās, gan sociālekonomisko krīžu grūti paredzamā ietekme¹⁶. Datu prognozēšanas pieredze liecina, ka vairums tendenču iedzīvotāju kopās mainās lēni un pakāpeniski. Vislielāko nenoteiktību demogrāfiskajās prognozēs rada gaidāmo migrācijas tendenču paredzēšana, kuras nav iespējams precīzi prognozēt, jo tos nosaka iepriekš ne vienmēr prognozējamu faktoru kopums.

Prognožu scenāriji¹⁷ attiecībā uz prognozējamajām iedzīvotāju skaita izmaiņām Ādažu novada teritorijā uz 2030.gadu:

- **Pirmais inerces scenārijs** raksturo prognozējamo iedzīvotāju skaitu un tā izmaiņas, ja saglabāsies iedzīvotāju skaita izmaiņu tendences, kuras bija novērojamas 2011.–2019. g. **Prognozējamais iedzīvotāju skaits** tika rēķināts pēc šādas formulas:

$$Ix+1=Ix+Ix(Dm+ Sm+ Rm),kur$$

Ix – iedzīvotāju skaits attiecīgajā gadā,

$Ix+1$ – iedzīvotāju skaits nākamajā gadā,

Dm – vidējais relatīvais dabiskais pieaugums starp 2011. un 2019. gadu,

Sm – vidējais relatīvais starptautiskās migrācijas saldo starp 2011. un 2019. gadu,

Rm – vidējais relatīvais iekšzemes migrācijas saldo starp 2011. un 2019. gadu.

Balstoties uz datiem, tiek prognozēts iedzīvotāju skaita pieaugums par 25%. Detalizētāk skatīt nākamajā attēlā.

- Otrais inerces scenārijs balstās uz 2016.–2019. g. tendenču ekstrapolāciju. **Prognozējamais iedzīvotāju skaits** tiek rēķināts pēc šādas formulas:

$$Ix+1=Ix+Ix(Dm+ Sm+ Rm), kur$$

Ix – iedzīvotāju skaits attiecīgajā gadā,

$Ix+1$ – iedzīvotāju skaits nākamajā gadā,

Dm – vidējais relatīvais dabiskais pieaugums starp 2016. un 2019. gadu,

Sm – vidējais relatīvais starptautiskās migrācijas saldo starp 2016. un 2019.

gadu,

Rm – vidējais relatīvais iekšzemes migrācijas saldo starp 2016. un 2019.gadu.

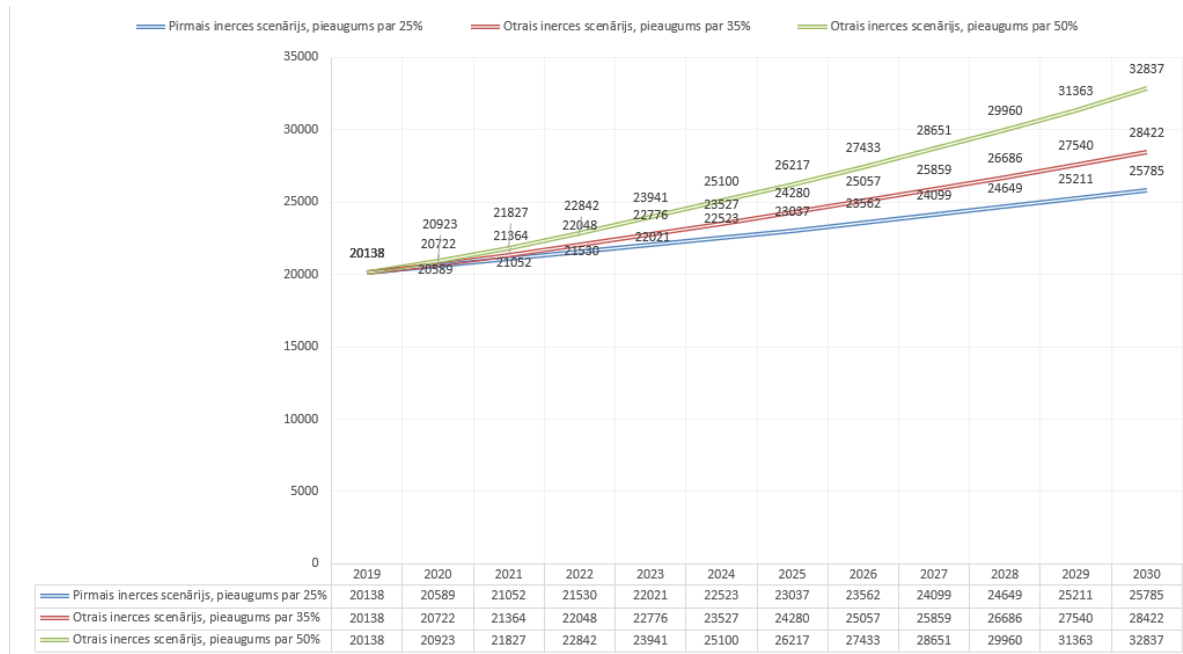
¹⁶ Demogrāfiskās attīstības vērtējumi un prognozes., Tautas ataudze Latvijā un sabiedrības atjaunošanas izaicinājumi.

https://www.apgads.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/Tautas_ataudze/talsai_27_Krumins.pdf

¹⁷ <http://petijumi.mk.gov.lv/node/3577>; “Demogrāfiskās prognozes Rīgā, tās apkaimēs un Rīgas metropoles iekšējā telpā” https://eilza.lv/wp-content/uploads/2021/02/GALA_PETIJUMS_RPAD-final.pdf

Ir pamats uzskatīt, ka 2016.–2019.g. tendences Carnikavas pagasta teritorijā parāda drīzāk īslaicīgu iedzīvotāju rīcību, reģistrējot dzīvesvietu, lai optimizētu nekustamā īpašuma nodokļa apmēru. Tādējādi veidojot iedzīvotāju skaita prognozi, jāparedz amplitūda no 35%-50%, situācijai, ja tomēr tendencei ir bijusi paliekošāka iezīme.

1.2.5.attēls Iedzīvotāju skaita izmaiņu prognozes scenāriji Ādažu novadā periodā no 2019.-2030.gadam

Saskaņā ar faktiskajiem CSP datiem uz 2020. un 2021.gadu, ir pamats uzskatīt, ka ticamākais ir pirmais inerces scenārijs, turklāt pagaidām ar ļoti niecīgu ekstrapolācijas kļūdu un sākotnēji faktiski bez novirzes. Pirmais inerces scenārijs paredz 2020.gadā kopējo iedzīvotājus skaitu 20589, bet saskaņā ar CSP datiem realitātē bija 20584. 2021.gadam pirmais inerces scenārijs paredz kopējo iedzīvotājus skaitu 21052, bet saskaņā ar CSP datiem realitātē bija 21026. 2022.gadam pirmais inerces scenārijs paredz kopējo iedzīvotājus skaitu 21530, bet saskaņā ar CSP datiem realitātē ir 21869. Kā redzams, tad tendence saglabājas ļoti tuva pirmajam inerces scenārijam, bet turpmākie divi gadi parādīs, vai saglabāsies šī tendence, vai tomēr reālāks kļūs otrais inerces scenārijs.

Kopumā var secināt, ka Ādažu novada teritorijā iedzīvotāju skaitam kopumā būs tendence palielināties turpmāko 10 gadu laikā. Papildus jānorāda, ka demogrāfijas procesiem būs inerce, kas nozīmē, ka gan darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju, gan bērnu un jauniešu skaits vēl ilgstoši saglabāsies salīdzinoši augsts pat ja imigrējušo iedzīvotāju skaits nākotnē samazināsies. Nav pamata uzskatīt, ka šobrīd ir sasniegts imigrācijas maksimums, tādējādi var pieņemt, ka turpinoties migrācijas procesiem un kontekstā ar jauna dzīvojamā fonda attīstību un jaunu darbavietu veidošanos, kā arī jauno ģimeņu vēlmi pārcelties ārpus Rīgas, Ādažu novadā turpināsies iedzīvotāju skaita pieaugums. Kā

papildfaktors minams arī Ādažu novadā Kadagas ciema teritorijā esošais Ādažu militārais poligons/bāze, kur ir augsts tur esošo militārpersonu skaits un, ņemot vērā ģeopolitiskos apstākļus, ir pamats uzskatīt, ka to skaits palielināsies.

1.3. Izglītības jomas raksturojums

Atbilstoši Izglītības likumam Ādažu novadā tiek nodrošināta iespēja iegūt vispārējo izglītību šādās izglītības pakāpēs:

bērniem: pirmsskolas izglītība, pamatzglītība un profesionālās ievirzes izglītība;

jauniešiem: vidējā izglītība un profesionālās ievirzes izglītība.

Ādažu novada izglītības iespējas nodrošina gan pašvaldības izglītības iestādes, gan privātās izglītības iestādes. Novadā darbojas divpadsmit izglītības iestādes, kas piedāvā pirmsskolas izglītības pakalpojumus, trīs vispārējās izglītības iestādes un divas profesionālās ievirzes izglītības iestādes.

Pirmsskolas izglītība

Saskaņā ar Nacionālās izglītības iespēju datubāzes (NIID.LV) datiem 2022.gadā Ādažu novadā pirmsskolas izglītības pakalpojumus piedāvā 12 izglītības iestādes, no kurām piecas pieder pašvaldībai, bet septiņas ir privātas. Puse no tām (6) darbojas Ādažu pilsētā, trīs Carnikavā, un pa vienai Kadagā, Kalngalē un Sigulās.

Saskaņā ar novada pašvaldības rīcībā esošajiem datiem, 2022./2023.mācību gadā Ādažu novada pirmsskolas izglītības iestādēs kopumā mācījās 1544 bērni¹⁸. Divas trešdaļas jeb 72% (1116) bērnu mācījās pašvaldības PII, bet 28% (428) privātajās pirmsskolas izglītības iestādēs.

1.3.1. Tabula. Ādažu novadā esošās pirmsskolas izglītības iestādes

Pirmsskolas izglītības iestāde	Dibināšanas gads	Dibinātāja forma	Darbības vieta	Bērnu skaits 2022./2023.m. g.
Ādažu PII "Strautiņš"	1983.g.	Pašvaldības	Ādaži	372
Kadagas PII "Mežavēji"	2009.g.	Pašvaldības	Kadaga	180
Carnikavas PII "Riekstiņš"	1980.g.	Pašvaldības	Carnikava	257
Sigulū PII "Piejūra"	2017.g.	Pašvaldības	Sigulī	207
Ādažu vidusskolas pirmsskola	2021.g.*	Pašvaldības	Ādaži	100
Privātā PII "Pasaku Valstība"	2007.g.	Privāts	Ādaži	125
Privātā PII "Patnis"	2008.g.	Privāts	Ādaži	151

¹⁸ Uz ziņojuma sagatavošanas brīdi dati par bērnu skaitu visās privātajās PII nebija pieejami.

Privātā pamatskola "Brīvā Austras skola"	2018.g.	Privāts	Ādaži	44**
Privātā vidusskola "Ādažu Brīvā Valdorfa skola"	1993.g.	Privāts	Ādaži	52
Privātā PII "Laiva"		Privāts	Carnikava	-
Privātā PII "Nēģītis"		Privāts	Carnikava	-
Privātā PII "Saulespuķe"	2022.g.	Privāts	Kalngale	56
			Kopā	1544

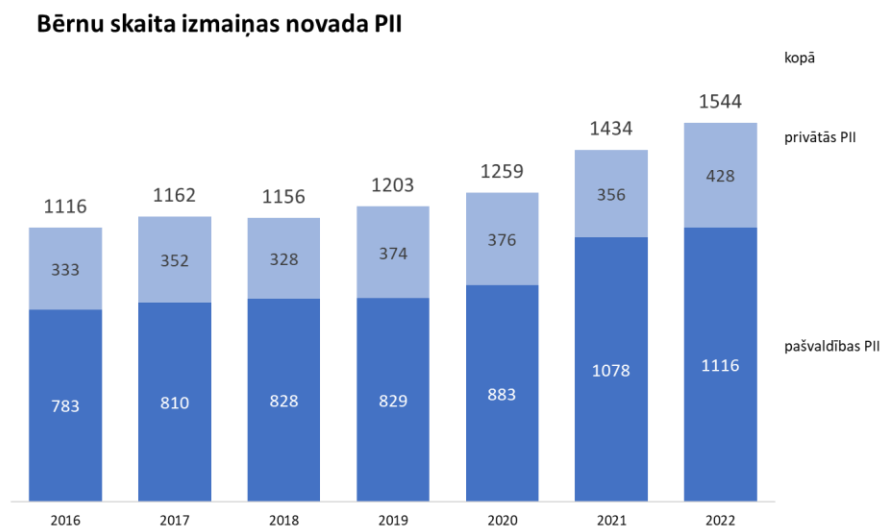
* gads, kad uzsākta pirmsskolas izglītības pakalpojuma sniegšana

** informācija par 2020./2021.m.g.

Avots: Ādažu novada pašvaldība

Pēdējo septiņu gadu laikā bērnu skaits, kas saņem pirmsskolas izglītības pakalpojumu Ādažu novadā ir pieaudzis par vidēji 5% gadā. Salīdzinot ar 2016.gadu, bērnu skaits ir pieaudzis par 402 jeb 36%. Attiecīgi šajā periodā ir pieaudzis arī pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniedzēju skaits – ja 2016.gadā tagadējā Ādažu novada teritorijā darbojās trīs pašvaldības PII un četras privātās PII, tad 2022.gadā to skaits ir gandrīz divkārtšojies.

1.3.1.attēls. Bērnu skaita izmaiņas novada PII

Avots: Ādažu novada pašvaldība

Saskaņā ar IZM datiem, Ādažu novadā pirmsskolas izglītības iestādes piedāvā četras dažādas pirmsskolas izglītības programmas. Visas PII piedāvā Vispārējās pirmsskolas izglītības programmu (kods 01011111). Ādažu PII "Strautiņš" papildus piedāvā arī Mazākumtautību vispārējās pirmsskolas izglītības programmu (kods 01011121).

Visvairāk izglītības programmu piedāvā Carnikavas PII "Riekstiņš", kas papildus Vispārējās pirmsskolas izglītības programmai piedāvā arī trīs speciālās pirmsskolas izglītības programmas: i) speciālās pirmsskolas izglītības programmu izglītojamajiem ar valodas traucējumiem (kods 01015511), ii) speciālās pirmsskolas izglītības programmu izglītojamajiem ar jauktiem attīstības traucējumiem (kods 01015611), un iii) speciālās pirmsskolas izglītības programma izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem (kods 01015811). Speciālās pirmsskolas izglītības programmu izglītojamajiem ar jauktiem attīstības traucējumiem (kods 01015611) piedāvā arī privātā pamatskola "Brīvā Austras skola". Papildus, lielākā daļa pirmsskolas izglītības iestāžu piedāvā arī interešu izglītības pulciņus, kas saistīti ar valodu apguvi, sporta, mūzikas, mākslas, dejošanas u.c. nodarbībām. Trīs PII pieejamas arī peldēšanas nodarbības baseinā.

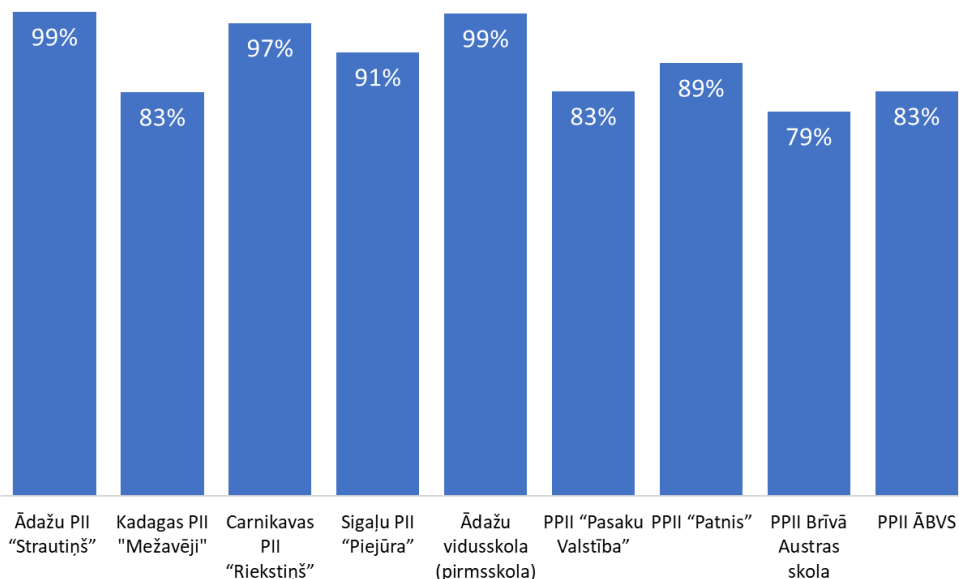
1.3.2. Tabula. PII piedāvātās izglītības programmas

	Vispārējās pirmsskolas izglītības programma (01011111)	Mazākumtautību vispārējās pirmsskolas izglītības programma (01011121)	Speciālās PI programma izglītojamajiem ar valodas traucējumiem (01015511)	Speciālās PI programma izglītojamajiem ar jauktiem attīstības traucējumiem (01015611)	Interešu izglītība	Baseins
Ādažu PII "Strautiņš"	X	x			X	X
Kadagas PII "Mežavēji"	X				X	X
Carnikavas PII "Riekstiņš"	X		X	X	X	X
Sīgaļu PII "Piejūra"	X					
Ādažu vidusskola (pirmsskola)	X					
Privātā PII "Pasaku Valstība"	X				X	
Privātā PII "Patnis"	X				X	
Privātā pamatskola "Brīvā Austras skola"	X			X	X	
Privātā vidusskola "Ādažu Brīvā Valdorfa skola"	X				X	
Privātā PII "Nēģītis"	X					
Privātā PII "Laiva"	X					
Privātā PII "Saulespuķe"	X					

Avots: IZM dati, Ādažu novada Attīstības programma

Pirmsskolas izglītības iestādēs primāri tiek nodrošināti pakalpojumi Ādažu novadā deklarētajiem bērniem, tomēr tajās mācās arī bērni, kas deklarēti citos novados. Salīdzinoši, pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs Ādažu novadā deklarēto bērnu īpatsvars ir augstāks (vidēji 94%) nekā privātajās pirmsskolas izglītības iestādēs (vidēji 73%).

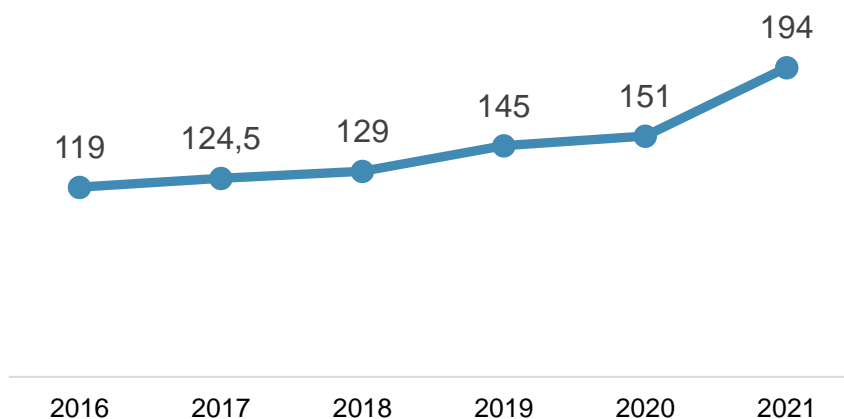
1.3.2.attēls. Ādažu novadā deklarēto bērnu īpatsvars novada pirmsskolas izglītības iestādēs

Avots: Ādažu novada pašvaldība, autoru aprēķini

2022.gadā Ādažu novada pirmsskolas izglītības iestādēs strādāja kopumā 195 pedagogi un speciālisti¹⁹. Kopējais pedagogu skaits pēdējo septiņu gadu laikā ir pieaudzis par 76 pedagogiem, salīdzinot ar 2016.gadu. Raksturīgi, ka pašvaldības PII pedagogu skaitam ir tendence palielināties, savukārt, privātajās PII tas lielākoties ir nemainīgs, vai pat samazinās.

1.3.3.attēls. Pedagogu skaita izmaiņas Ādažu novada PII

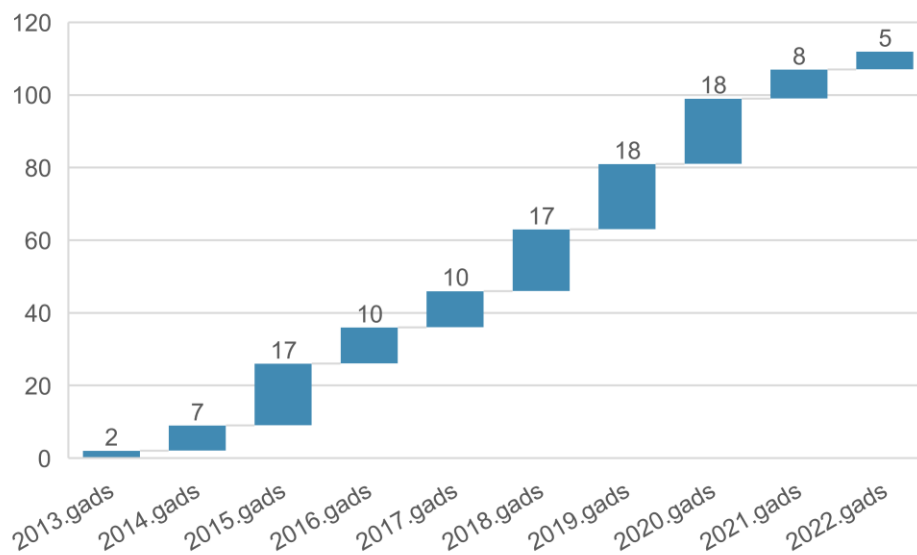
Avots: Ādažu novada pašvaldība

¹⁹ Uz ziņojuma sagatavošanas brīdi dati par pedagogu skaitu visās PII nebija pieejami.

Pateicoties labvēlīgam demogrāfiskajām tendencēm novadā, kā arī pozitīvam migrācijas saldo pēdējo desmitgažu laikā ir konstanti palielinājies pirmsskolas vecuma izglītojamo skaits. Iedzīvotāju skaita pieaugums ir izraisījis rindu veidošanos pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs un veicinājis gan pašvaldības, gan pirmsskolas izglītības iestāžu attīstību. Tomēr visi šie risinājumi nespēj segt pieprasījumu. Novada iedzīvotāji risina situāciju, izmantojot kaimiņu novados esošās PII, ko apliecina novada mājas lapā sniegtā informācija par dažādās kaimiņu pašvaldībās piedāvāto PII pakalpojumu sniedzēju izmaksām. Alternatīvs risinājums, ko izmanto Pierīgas pašvaldības, ir kvalificētu aukļu dienesta izveide.

Pētījuma veikšanas brīdī Ādažu novadā bērnu uzraudzības pakalpojumu sniegšanai BUPS reģistrā ir reģistrētas 3 juridiskas personas un 112 fiziskas personas.

1.3.4.attēls. Ādažu novadā reģistrētie bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēji

Avots: BUPS reģistrs

Vispārējā izglītība

Ādažu novadā vispārējo izglītību iespējams iegūt trīs izglītības iestādēs - Ādažu vidusskolā, Carnikavas pamatskolā un privātajā Ādažu Brīvajā Valdorfa skolā. Divas no tām darbojas Ādažu pilsētā, bet viena Carnikavā.

Saskaņā ar novada pašvaldības rīcībā esošajiem datiem, 2022./2023.mācību gadā Ādažu novadā vispārējo izglītību apguva kopumā 2960 skolēni. Lielākā to daļa 2675 jeb 90% apgūst vispārējo pamatizglītību no 1-9.klasei. Vispārējo vidējo izglītību novadā apgūst 285 skolēni²⁰.

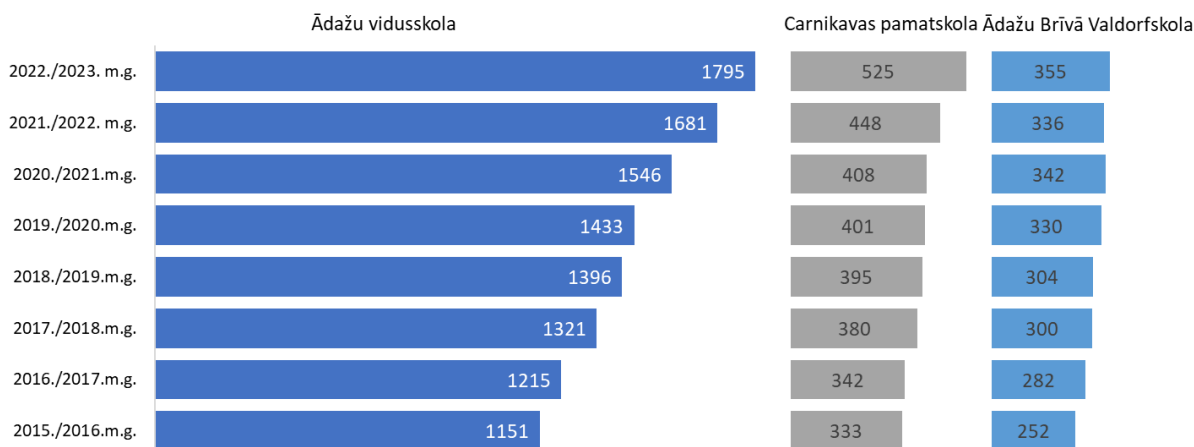
²⁰ [Ādažu novada pašvaldības dati, iesniegti 24.10.2022.](#)

1.3.3..Tabula. Vispārējās izglītības iestādes un tajās izglītojamo skaits Ādažu novadā 2022./2023.mācību gadā

Vispārējās izglītības iestāde	Dibināšanas gads	Adrese	Bērnu skaits 2022./2023. m.g.	1.-9.klase	10.-12.klase
Ādažu vidusskola	1986.g.	Ādaži	2021	1795	226
Carnikavas pamatskola	1974.g.	Carnikava	525	525	
Ādažu Brīvā Valdorfa skola	1993.g.	Ādaži	414	355	59

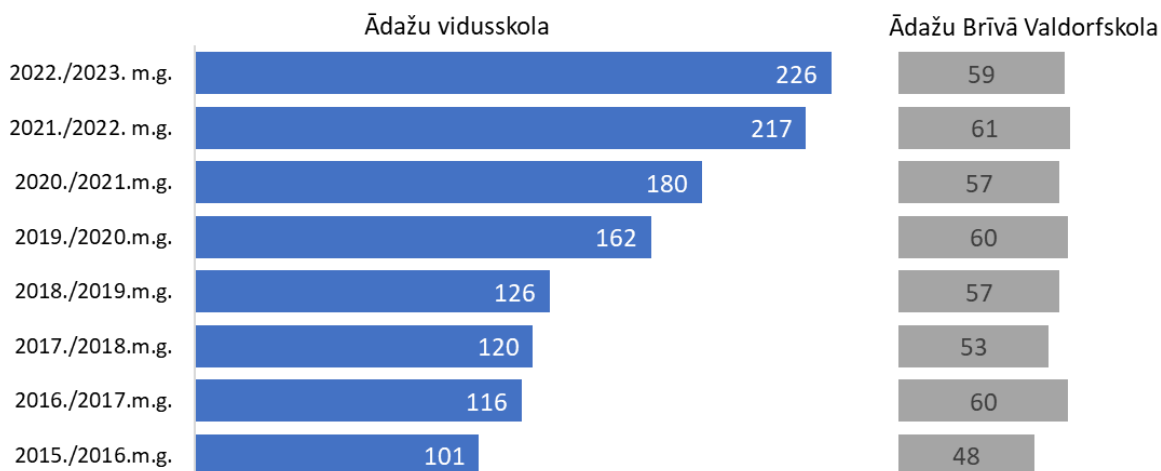
Visās Ādažu novada izglītības iestādēs pēdējo astoņu gadu laikā ir pieaudzis skolēnu skaits no 1. līdz 9.klasei. Vidēji tas ir pieaudzis par 41-58% salīdzinot ar 2015./2016.mācību gadu. Ādažu vidusskolā skolēnu skaits pieaudzis par 644 (56%), Ādažu Brīvajā Valdorfa skolā par 103 (41%), bet Carnikavas pamatskolā par 192 (58%).

1.3.5.attēls. Skolēnu skaits no 1. līdz 9.klasei Ādažu novada izglītības iestādēs no 2015.-2022.gadam

Arī vidējās izglītības posmā pēdējo astoņu gadu laikā Ādažu novada izglītības iestādēs vērojams skolēnu skaita pieaugums. Ādažu vidusskolā skolēnu skaits no 10. līdz 12.klasei ir vairāk kā divkārtšojies pieaugot par 125 skolēniem jeb 124%; Ādažu Brīvajā Valdorfa skolā izmaiņas ir mērenākas skolēnu skaitam pieaugot par 11 (23%).

1.3.6.attēls. Skolēnu skaits no 10. līdz 12.klasei Ādažu novada izglītības iestādēs no 2015.-2022.gadam

Straujais skolēnu skaita pieaugums skaidrojams ar kopējo iedzīvotāju skaita pieaugumu Ādažu novadā, ko ietekmē Latvijas iedzīvotāju migrācija no attālākiem reģioniem pārceļoties tuvāk galvaspilsētai, bet no galvaspilsētas uz piepilsētu. Skolēnu skaita pieaugumu pozitīvi ietekmē (un sagaidāms, ka ietekmēs arī nākotnē) arī salīdzinoši lielais iedzīvotāju 0-15 gadu vecumā īpatsvars un pieaugošie dzimstības rādītāji.

Interesešu un profesionālās ievirzes izglītība

Interesešu un profesionālās ievirzes izglītību pēc mācībām vispārējās izglītības iestādēs Ādažu novadā piedāvā divas izglītības iestādes - Ādažu novada mākslu skola un Ādažu bērnu un jaunatnes Sporta skola.

Ādažu novada mākslu skola ir profesionālās ievirzes izglītības iestāde, kas nodrošina profesionālās ievirzes izglītības mācību programmu apguvi mākslā, mūzikā un dejā, sekmē mākslinieciskās darbības pieredzi un attīsta izglītojamo jaunrades spējas. Skola veidota apvienojot agrāko Ādažu mākslas un mūzikas skolu un Carnikavas mūzikas un mākslas skolu. Skolā tiek īstenotas 17 akreditētas profesionālās ievirzes izglītības programmas: viena mākslas izglītībā – vizuāli plastiskā māksla, viena dejā – dejas pamati, un 15 mūzikas izglītībā (klavierspēle, akordeona spēle, vijoles spēle, čella spēle, ģitāras spēle, kokles spēle, flautas spēle, klarnetes spēle, saksofona spēle, mežraga spēle, trompetes spēle, sitaminstrumentu spēle, vokālās mūzikas – kora klase. 2020./2021.mācību gadā skolā mācījās 596 audzēkņi (300 - mākslas izglītību, 249 – mūzikas izglītību un 45 deju) un strādāja 56 pedagogi un 8 tehniskie darbinieki.

Ādažu Bērnu un jaunatnes sporta skola īsteno profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu. Skola īsteno 15 akreditētas mācību programmas astoņos sporta veidos: džudo, grieķu-romiešu cīņa, vieglatlētika, orientēšanās sports, peldēšana, basketbols, florbols, volejbols. 2020./2021.mācību gadā skolā mācījās 490 audzēkņi un strādāja 20 treneri, 3 administrācijas darbinieki un medmāsa.

1.4. Attīstības plānošanas ietvars

Šajā nodaļā sniegts kopsavilkums par starptautiska, nacionāla, reģionāla un pašvaldības līmeņa politikas plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm, mērķiem, attīstības virzieniem un rīcībām, kas ņemtas vērā, izstrādājot tehniski sociāli ekonomisko pamatojumu efektīvai pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļa attīstībai Ādažu novadā.

Eiropas līmeņa attīstības plānošanas dokumenti

DOKUMENTS	ATTĪSTĪBAS UZSTĀDĪJUMI
ANO ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI LĪDZ 2030. GADAM²¹	<p>ANO ilgspējīgas attīstības programmā 2030. gadam noteikti 17 ilgspējīgas attīstības mērķi, kas sasniedzami, lai pasaules attīstība būtu ilgspējīga.</p> <p>Ilgspējīgas attīstības mērķis Nr. 4: “Kvalitatīva izglītība” paredz nodrošināt iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību un veicināt mūžizglītības iespējas. Līdz 2030. gadam Eiropas izglītības telpā ir jāasniedz visiem vienlīdz pieejamu un kvalitatīvu pirmsskolas, pamata un vidējo izglītību, t.sk. jānodrošina agrīnās pirmsskolas un aprūpes pakalpojumu attīstību. Izglītības procesā apmācāmajiem ir jāveido zināšanas, prasmes un izpratne par ilgspējīgu attīstību un dzīvesveidu, cilvēktiesībām, globālo pilsoniskumu un kultūras daudzveidību. Izglītības iestādēm ir jāņem vērā bērnu, invalīdu un dzimumu īpašās vajadzības, nodrošinot visiem drošu, nevardarbīgu un efektīvu mācību vidi.</p> <p>Ilgspējīgas attīstības mērķis Nr. 11: “Ilgspējīgas pilsētas un kopienas” tiecas padarīt pilsētas un apdzīvotas vietas iekļaujošas, drošas, pielāgoties spējīgas un ilgspējīgas. Reģionālās attīstības kontekstā līdz 2030. gadam ir jāveicina pozitīvas ekonomiskās un sociālās saites starp pilsētu, piepilsētu un lauku teritorijām, t.sk. nodrošinot sabiedrisko transportu un vienlīdzīgu piekļuvi pakalpojumiem, īpaši mazāk aizsargāto iedzīvotāju grupām, t.sk. bērniem.</p>
EIROPAS IZGLĪTĪBAS TELPA 2025²²	<p>2020. gadā Eiropas Komisija nāca klajā ar paziņojumu par Eiropas Izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam. Tās mērķis ir izveidot vienotu izglītības telpu Eiropas Savienībā un sniegt nepieciešamo atbalstu izglītības un apmācības kopienām, sasaistot to ar ES ilgtermiņa budžetu 2021.-2027. gadam. Dokumentā izvirzītas sešas dimensijas Eiropas izglītības telpas attīstībai: 1) kvalitāte, 2) iekļaušana un dzimumu līdztiesība, 3) zaļā un digitālā pārkārtošanās, 4) skolotāji un pasniedzēji, 5) augstākā izglītība, 6) ģeopolitiskā dimensija.</p> <p>Dimensija Nr.2: “Iekļaušana un dzimumu līdztiesība” Eiropas izglītības telpā paredz ikvienam pieejamu agrīnu pirmsskolas izglītību un aprūpi, iekļaujošu pieeju izglītojamajiem ar īpašām vajadzībām, bērniem un jauniešiem ar augstu mācību potenciālu, izglītības sistēmas atbilstību ANO Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām visos līmeņos, dzimumu līdztiesības aspekta ievērošanu</p>

²¹ ANO Ilgspējīgas attīstības programma 2030. gadam (pieejams: <https://pkc.gov.lv/lv/attistibas-planosana-latvija/ano-ilgtspejigas-attistibas-merki>)

²² Eiropas izglītības telpa 2025: Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu Komitejai par Eiropas Izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam (pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52020DC0625>)

izglītības procesos un iestādēs, kā arī noturīgas mūžizglītības stratēģijas, kas ļauj atgriezties izglītībā priekšlaicīgi mācības pametušajiem.

Nacionāla un reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumenti

DOKUMENTS	ATTĪSTĪBAS UZSTĀDĪJUMI
LATVIJAS NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2021.-2027.GADAM	<p>Latvijas Nacionālais attīstības plāns (NAP) ietver rīcības virzienu “Stipras ģimenes paaudzēs”, kura viens no mērķiem ir uzlabot bērniem paredzētos pakalpojumus, jo īpaši gādājot par pirmsskolas izglītības, bērnu aprūpes un pieskatīšanas pakalpojumu pieejamību kā bērna pirmajos dzīves gados, tā arī uzsākot skolas gaitas.</p> <p>Rīcības virziena uzdevums ir uzlabot pirmsskolas izglītības, bērnu aprūpes un organizēta brīvā laika pakalpojumu pieejamību, sekmējot bērnu vispusīgu attīstību un ģimenes un darba dzīves savienošānu. Par šī uzdevuma ieviešanu atbild VARAM, IZM, KM un pašvaldības. Uzdevuma izpildē iesaistīta arī LM. Uzdevuma izpilde paredzēta izmantojot valsts budžeta, ES fondu un pašvaldību finansējumu. Uzdevuma izpildi apliecinās rādītājs “Formālu bērnu aprūpes pakalpojumu pieejamība sadalījumā pa ienākumu kvintilēm, mājsaimniecību grupām”.</p> <p>NAP ietver arī rīcības virzienu “Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība”, kas paredz vispārējās izglītības iestāžu mācību procesa kvalitātes paaugstināšanu, ieviešot jauno mācību saturu un pieeju, akcentējot uzņēmējspēju, digitālo un STEM/STEAM prasmju apguvi un izglītību ilgtspējīgai attīstībai, mācību vides uzlabojumus, izglītības procesa individualizāciju, talantu attīstību, kvalitatīvus un vispusīgus interešu izglītības pasākumus, efektīvu karjeras izglītību, sadarbības stiprināšanu ar vecākiem u.c. partneriem.</p> <p>Pirmsskolas izglītības līmenī plānota izglītības kvalitātes nodrošināšana visiem attiecīgā vecuma bērniem, darba vides un infrastruktūras atjaunošana un sakārtošana. Izglītības un mācību procesa kvalitātes paaugstināšanai paredzēti pasākumi pedagogu ataudzes nodrošināšanai, pedagogu atalgojuma paaugstināšanai, izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas ieviešanai, skolu tīkla efektivizācijai un infrastruktūras modernizācijai.</p> <p>NAP rīcības virziens “Iekļaujoša izglītības vide” paredz rūpēties par fiziski un emocionāli drošu un atbalstošu vidi, katra bērna mācīšanās un izaugsmi atbalstošu sistēmu, preventīvu un intervences pasākumu īstenošanu izglītības pārtraukšanas riska mazināšanai, visa veida vardarbības mazināšanai un sociālai integrācijai, vides pielāgošanu izglītības iestādēs.</p>
IZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBAS PAMATNOSTĀDNES 2021.-2027.GADAM	<p>Izglītības attīstības pamatnostādņu 2021.-2027. gadam virsmērķis ir nodrošināt kvalitatīvas izglītības iespējas visiem Latvijas iedzīvotājiem, lai veicinātu viņu potenciāla attīstību un īstenošanu mūža garumā un lai veidotu viņu spēju mainīties un atbildīgi vadīt pastāvīgās pārmaiņas sabiedrībā un tautsaimniecībā.</p> <p>Pamatnostādņu otro mērķi “Mūsdienīgs, kvalitatīvs un uz darba tirgū augsti novērtētu prasmju attīstīšanu orientēts izglītības piedāvājums” atbalstošie rīcības virzieni paredz attīstīt izglītības vidi, stiprinot vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu nodrošinājumu ar mūsdienīgas un kvalitatīvas izglītības īstenošanai nepieciešamajiem resursiem, pilnveidot mācību vidi un infrastruktūru.</p>

Pamatnostādņu otrais rīcības virziens **“Izglītības vides attīstība”** ietver uzdevumu 2.2.1. “Stiprināt vispārējās izglītības iestāžu nodrošinājumu ar mūsdienīgas un kvalitatīvas izglītības īstenošanai nepieciešamajiem resursiem, pilnveidot mācību vidi un infrastruktūru”. Par šī uzdevuma izpildi atbildīgas ir IZM, VISK un pašvaldības. Uzdevuma izpildi apliecinās rādītājs “Bērnu no 1 gada vecuma līdz 4 gadu vecumam, kuri apgūst pirmsskolas izglītības programmu, Tpatstars”.

**REĢIONĀLĀS
POLITIKAS
PAMATNOSTĀDNES
2021.–2027.
GADAM**

Reģionālās politikas virsmērķis ir reģionu potenciāla attīstība un ekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifikai atbilstošus risinājumus apdzīvojuma un dzīves vides attīstībai.

Pamatnostādņu otrais apakšmērķis ir “Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos” un viens no to atbalstošajiem rīcības virzieniem ir “Pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfiskajai situācijai”, piedāvājot vienlīdz kvalitatīvu izglītības pakalpojumu visās pašvaldībās un reģionos.

Šī rīcības virziena uzdevums B.1.2. paredz atbalstīt pirmsskolas izglītības un bērnu pieskatīšanas pakalpojuma pieejamību īpaši Rīgas metropoles areālā, ņemot vērā, ka esošais izglītības iestāžu skaits nespēj nodrošināt vietas visiem pirmsskolas vecuma bērniem, kam tas nepieciešams. Pašvaldībām, kurās ir nepietiekami nodrošināta pieeja pirmsskolas izglītībai, paredzēts sniegt atbalstu pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras vai bērnu pieskatīšanas pakalpojumu attīstībai. Atbalsta rezultātā plānots radīt 7 500 jaunas vietas bērnudārzos vai bērnu pieskatīšanas pakalpojumu saņemšanai. Uzdevuma izpilde saistīta ar ES fondu finansējuma piesaisti, kā arī atbalsta sniegšanas nosacījumu izstrādi.

**RĪGAS
PLĀNOŠANAS
REĢIONA
ILGTSPĒJĪGAS
ATTĪSTĪBAS
STRATĒGIJA
2030.GADAM**

Viens no Rīgas plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2030.gadam stratēģiskajiem mērķiem ir “Sociāli iekļaujoša kopdzīve labklājīgās kopienās”. Šī mērķa sasniegšanai izvirzītas ilgtermiņa prioritātes “1. Vitāla dabiskā kustība un migrācija” un “3. Elastīga un izcila izglītība”. Uz šo prioritāšu sasniegšanu vērsti rīcības virzieni RV 1.1. “Dzīves veicināšanas politiku izstrāde un īstenošana reģiona teritorijās” un RV 3.1. “Fizisko aktivitāšu infrastruktūras attīstīšana pamata, vidējās un profesionālās izglītības iestāžu tīklā”, kas attiecināmi arī uz bērnu pieskatīšanas pakalpojumu pieejamības uzlabošanu un pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošanu.

**RĪCĪBAS PLĀNS
RĪGAS
METROPOLES
AREĀLA
ATTĪSTĪBAI**

Rīgas plānošanas reģiona vadībā izstrādātā rīcības plāna Rīgas metropoles areāla attīstībai otrā prioritāte “Publiskie pakalpojumi” kā vienu no specifiski risināmajiem jautājumiem atsevišķās metropoles telpās izvirza pirmsskolas un vispārējās izglītības infrastruktūras uzlabošanu. Starp darbībām koordinētu publisko pakalpojumu izvietojuma un kvalitātes nodrošināšanai attiecībā uz izglītības jautājumiem plānā izvirzīta nepieciešamība veikt situācijas apzināšanu un pamatota izglītības iestāžu izvietojuma piedāvājuma izstrādi, tostarp attiecībā uz pirmsskolas izglītības iestāžu plānošanu, izveidi un attīstību reģionā un pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras pieejamību īpaši Pierīgā.

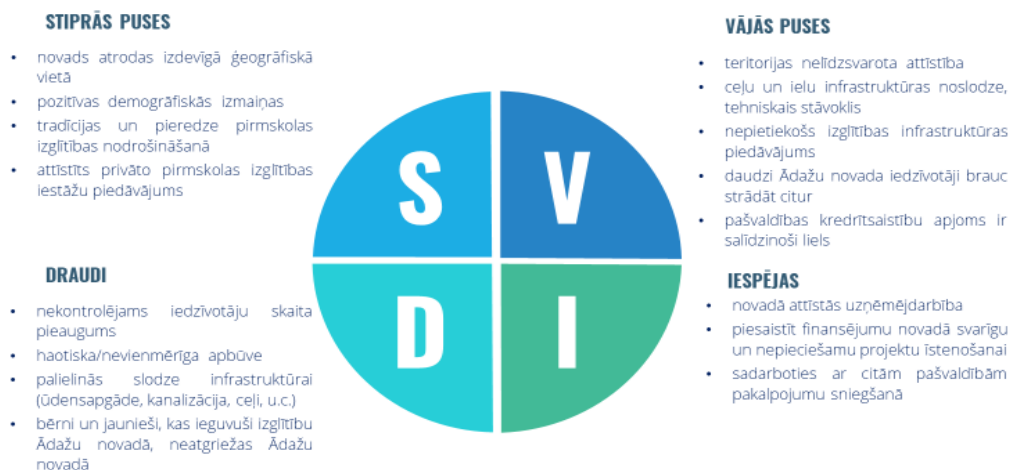
Pašvaldības līmeņa attīstības plānošanas dokumenti

DOKUMENTS	ATTĪSTĪBAS UZSTĀDĪJUMI
ĀDAŽU NOVADA ILGTSPĒJĪGA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA (2013.-2037.), AKTUALIZĒTA 2021.GADĀ	<p>Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2037.gadam izvirzīta novada attīstības vīzija: Ādažu novads 2037.gadā ir ilgtspējīgi attīstīta teritorija, kur ir nodrošināta novada iedzīvotāju labklājība – ir pieejami izglītības, sociālie un veselības pakalpojumi, nodrošinātas darbavietas, droša un labiekārtota dzīves vide, iespēja kvalitatīvi atpūsties, kas ir saimnieciski aktīva, ar attīstītu mūsdienīgu infrastruktūru un pievilcīga investīcijām.</p> <p>Lai sasniegtu novada attīstības vīziju, ir izvirzīti četri (4) stratēģiskie mērķi, kas balstās uz sabiedrības, ekonomikas un vides ilgtspējīgu attīstību: SM1 Sakopta, droša un veselīga dzīves vide, SM2 Saimnieciskā darbība (Uzņēmējdarbības vides aktivizēšana), SM3 Iedzīvotāju izaugsme un SM4 Ilgtspējīga attīstība. Stratēģisko mērķu sasniegšanas raksturošanai, definēti ilgtermiņā sasniedzamie rezultāti un ilgtermiņa prioritātes.</p> <p>Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija ietver ilgtermiņa prioritāti IP3: "Izglītots un labklājīgs novads". Šīs prioritātes īstenošanai novada Attīstības programmā 2021.-2027.gadam izvirzīta vidējā termiņa prioritāte VTP8 "Pieejama un daudzpusīga izglītība".</p>
ĀDAŽU NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA (2021.-2027.)	<p>Ādažu novada Attīstības programmā 2021.-2027.gadam izvirzīta vidējā termiņa prioritāte VTP8 "Pieejama un daudzpusīga izglītība", kuras mērķis ir sekmēt izglītības pakalpojumu pieejamību un to kvalitāti, primāri nodrošinot pirmsskolas izglītību lielākam bērnu skaitam tuvāk to dzīvesvietai. Uz šīs prioritātes sasniegšanu vērsts rīcības virziens RV8.1 "Vispārējās izglītības sistēmas attīstība" uzdevumi U8.1.2: "Nodrošināt pirmsskolas izglītības pakalpojumus visiem novada bērniem no 1,5 gadu vecuma" un U8.1.6: "Īstenot privāto partnerību pirmsskolas izglītībā".</p> <p>Savukārt, uz vidēja termiņa prioritātes VTP5 "Resursu efektīva izmantošana un attīstība" vērtais rīcības virziens RV5.1 "Pašvaldības nekustamo īpašumu attīstība, pašvaldības teritorijas labiekārtošana" ietver vairākus uzdevumus:</p> <ul style="list-style-type: none">uzdevumu U5.1.2 "Izbūvēt jaunas ēkas pašvaldības teritorijā", kura izpildei Rīcības plānā Ādažu pagastam plānota aktivitāte Ā5.1.2.6. "Jaunas pirmsskolas izglītības iestādes izveide / būvniecība".uzdevumu U5.1.3 "Noteikt, kā efektīvāk izmantot pašvaldības ēkas un to apkārtējās teritorijas" kur plānota aktivitāte Ā5.1.3.1. "Ādažu vidusskolas telpu pielāgošana pirmsskolas izglītības vajadzībām".
ĀDAŽU NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ENERĢĒTIKAS UN KLIMATA RĪCĪBAS PLĀNS LĪDZ 2030.GADAM	<p>Plāna ilgtermiņa mērķis ir, uzlabojot enerģētisko drošību un sabiedrības labklājību, ilgtspējīgā, konkurētspējīgā, izmaksu efektīvā, drošā un uz tirgus principiem balstītā veidā veicināt klimatneitrālas tautsaimniecības attīstību.</p> <p>Mērķu grupā "Pašvaldības infrastruktūra" plāns ietver pasākumu "Jaunu pašvaldības ēku būvniecība", kas paredz izbūvējot jaunas pašvaldības ēkas nodrošināt noteiktu maksimālo enerģijas patēriņu un atjaunojamo energoresursu lietojumu, lai panāktu nelielu ietekmi uz klimata pārmaiņām un augstu energoefektivitātes līmeni.</p> <p>Mērķu grupā "Mājokļi" plāns ietver pasākumu "Izglītojoši pasākumi iedzīvotājiem, tajā skaitā skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs par energoefektivitātes un klimata jautājumiem", kas paredz regulāru izglītojošu informatīvo dienu/ pasākumu/ semināru rīkošana par dažādiem ar enerģijas patēriņu un vidi saistītiem jautājumiem.</p>

1.5. SVID

Balstoties uz Ādažu novada attīstības programmā 2021.-2027.gadam apkopoto informāciju, 1.5.1.attēlā ir iekļauti pirmsskolas izglītības pakalpojumu ietekmējošās stiprās, vājās puses, iespējas un draudi.

1.5.1.attēls. SVID

Avots: Ādažu novada attīstības programma 2021.-2027.

II ESOŠĀ PAKALPOJUMU ORGANIZĀCIJAS MODEĻA RAKSTUROJUMS

2.1. Pirmsskolas izglītības pakalpojums

Pirmsskolas izglītības pakalpojuma normatīvais regulējums

Pašvaldībai ir pienākums nodrošināt bērnam iespēju saņemt pirmsskolas izglītību, tas ir noteikts vairākos normatīvajos aktos. **Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 4.punktā**²³ ir noteikts, ka viena no pašvaldību autonomām funkcijām ir gādāt par iedzīvotāju izglītību, tai skaitā, pirmsskolas vecuma bērnu no pusotra gada nodrošināšanu ar vietām mācību iestādēs, nodrošinot vienlīdzīgu pieeju pirmsskolas izglītības iestādēm bērniem no pusotra gada vecuma.

²³ Likums "Par pašvaldībām". <https://likumi.lv/ta/id/57255>

Izglītības likuma 17.panta 1.punktā²⁴ ir noteikts: „Katras pašvaldības pienākums ir nodrošināt bērniem, kuru dzīvesvieta deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā, iespēju iegūt pirmsskolas izglītību un pamatizglītību bērna dzīvesvietai tuvākajā izglītības iestādē vai tuvākajā izglītības iestādē, kas īsteno izglītības programmu valsts valodā.” Šī paša likuma panta 2¹.punktā ir teikts, ka gadījumā, ja pašvaldība bērnam, kurš sasniedz pusotra gada vecumu un kura dzīvesvieta deklarēta pašvaldības teritorijā, nenodrošina vietu pašvaldības izglītības iestādes īstenojamā pirmsskolas izglītības programmā (no pusotra gada vecuma līdz pamatizglītības ieguves uzsākšanai) un bērns apgūst pirmsskolas izglītības programmu privātā izglītības iestādē, tad pašvaldība šim privātam pakalpojuma sniedzējam sedz izmaksas tādā apmērā, kas atbilst vienam izglītojamam pirmsskolas izglītības programmā nepieciešamajām vidējām izmaksām attiecīgās pašvaldības izglītības iestādēs. Šī panta 2².punktā ir noteikts pašvaldības pienākums noteikt vienam izglītojamam pirmsskolas izglītības programmā nepieciešamās vidējās izmaksas un šo informāciju publicēt savā mājaslapā internetā.

Vispārējās izglītības likums²⁵ nosaka pirmsskolas izglītību kā vienu no vispārējās izglītības pakāpēm (3.pants), nosaka nepieciešamību pēc valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām (15.¹ pants), pirmsskolas izglītības programmas saturu (20.pants), pirmsskolas vecuma bērnu sagatavošanas obligātumu (20.¹ pants), pirmsskolas izglītības pieejamības prasības (21.pants), PII dibināšanas nosacījumus (25.pants) un izglītojamo uzņemšanas nosacījumus pirmsskolas izglītības iestādēs (26.pants).

Uz Vispārējās izglītības likuma pamata un Likuma par pašvaldībām izdota virkne citu tiesību aktu, kas nosaka pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniegšanas kārtību un finansēšanu:

- ✓ Ministru Kabineta 21.06.2022 noteikumi Nr. 376 “Kārtība, kādā aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju pedagogu darba samaksai pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs un valsts augstskolu vispārējās vidējās izglītības iestādēs”, kas nosaka mērķdotācijas apmēru uz vienu izglītojamo pašvaldībai vienam mēnesim un piemērojamo koeficientu apmēru;
- ✓ Ministru Kabineta 25.08.2020 noteikumi Nr. 538 “Kārtība, kādā valsts finansē darba samaksu pedagogiem privātajās izglītības iestādēs”.
- ✓ Ministru Kabineta 19.11.2019 noteikumi Nr. 556 “Prasības vispārējās izglītības iestādēm, lai to īstenojamās izglītības programmās uzņemtu izglītojamos ar speciālām vajadzībām”.
- ✓ Ādažu novada pašvaldības domes 26.01.2022. saistošie noteikumi Nr. 4/2022 “Par pirmsskolas vecuma bērnu reģistrāciju, uzņemšanu un atskaitīšanu Ādažu novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs un vispārējo izglītības iestāžu pirmsskolas grupās”.
- ✓ Ādažu novada pašvaldības domes 24.11.2021. saistošie noteikumi Nr.35/2021 “Par pirmsskolas izglītības izmaksām privāto izglītības iestāžu un bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzējiem”.

²⁴ Izglītības likums. <https://likumi.lv/ta/id/50759>

²⁵ Vispārējās izglītības likums. <https://likumi.lv/ta/id/20243>

Pirmsskolas izglītības pakalpojuma organizēšana

Kārtību, kādā pirmsskolas vecuma bērni tiek pierēģistrēti un uzņemti Ādažu novada pirmsskolas izglītības iestādēs, regulē Ādažu novada pašvaldības domes 26.01.2022. saistošie noteikumi Nr. 4/2022 "Par pirmsskolas vecuma bērnu reģistrāciju, uzņemšanu un atskaitīšanu Ādažu novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs un vispārējo izglītības iestāžu pirmsskolas grupās". Saistošie noteikumi nosaka detalizētu kārtību kurš un kādā veidā var reģistrēt bērnu un kāda ir bērnu uzņemšanas un atskaitīšanas kārtība.

Reģistrācijas un bērnu rindas vadības procesā būtiska loma ir elektroniskajai datubāzei, kurā tiek reģistrēti vecāku, pārstāvju vai pilnvaroto personu iesniegumi, tie tiek sistematizēti, tiek izmantoti veidojot uzņemamo bērnu sarakstu un noteiktā kārtībā anulēti.

Saistošie noteikumi nosaka kārtību kādā tiek veidots uzņemamo bērnu saraksts un kritērijus bērnu iekļaušanai tajā, kā arī kritērijus pēc kuriem Ādažu novada Bērnu uzņemšanas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs uzņemšanas komisija lemj par bērnu uzņemšanu ārpus kārtas. Tāpat saistošie noteikumi nosaka kārtību kādā notiek bērnu uzņemšana iestādēs, nosakot pirmsskolas izglītības iestādes vadītāju, Komisijas un pašvaldības izglītības speciālista rīcību secību un vecāku pienākumus (skat. attēlu Nr. 2.1.1.).

2.1.1.attēls. Bērnu uzņemšanas PII organizēšanas process

Avots: Autoru veidots atbilstoši Ādažu novada saistošajiem noteikumiem

Kārtību, kādā Ādažu novada pašvaldība piešķir līdzfinansējumu pirmsskolas izglītības apguvei Izglītības iestāžu reģistrā reģistrētām privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm (turpmāk PPII) regulē Ādažu novada pašvaldības domes 24.11.2021. saistošie noteikumi Nr.35/2021 "Par pirmsskolas izglītības izmaksām privāto izglītības iestāžu un bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzējiem". Atbilstoši saistošo noteikumu 7.punktam līdzfinansējumu PPII piešķir, ja iestāde nodrošina pirmsskolas izglītības programmas

apguvi darb dienās (ne mazāk kā 12 stundas dienā) un īsteno licencētu pirmsskolas izglītības programmu bērniem no pusotra gada vecuma līdz pamatizglītības ieguves uzsākšanai.

Lai pretendētu uz līdzfinansējumu bērniem un vecākiem jāatbilst šādiem kritērijiem:

- bērna un vismaz viena no bērna vecākiem vai likumiskajiem pārstāvjiem dzīvesvietai jābūt deklarētai Ādažu novada administratīvajā teritorijā un bērns sasniedz pusotra gada vecumu;
- bērns nav reģistrēts citas pašvaldības izglītības iestādē un par šo bērnu Ādažu novada pašvaldība neveic attiecīgās pašvaldības izglītības iestādes uzturēšanas izdevumu finansēšanu.

Līdzfinansējuma apmēru PPII katru gadu nosaka ar atsevišķu pašvaldības domes lēmumu atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātai metodikai vidējo izmaksu noteikšanai pirmsskolas izglītības programmas nodrošināšanai pašvaldības izglītības iestādēs²⁶.

2022. gadā Ādažu novada pašvaldība apmaksā pirmsskolas izglītības programmas apguvi privātās pirmsskolas izglītības iestādēs bērniem no pusotra līdz četrus gadu vecumam 285 eiro apmērā, bet bērniem, kuri saņem obligāto sagatavošanu pamatizglītības ieguvei 200 eiro apmērā²⁷.

Pirmsskolas izglītības pakalpojuma kvalitātes novērtējums – lietotāju perspektīve

Lai iegūtu informāciju par pirmsskolas izglītības pakalpojuma kvalitāti Ādažu novadā un tā attīstības perspektīvām, 2022.gada jūlijā-augustā tika veikta Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu vecāku un aizbildņu aptauja. Aptaujāti tika vecāki un aizbildņi no Ādažu PII “Strautiņš”, Kadagas PII “Mežavēji”, Ādažu vidusskolas pirmsskolas, Carnikavas PII “Riekstiņš”, Sigulā PII “Piejūra”, PPII “Pasaku Valstība”, PPII “Patnis”, Ādažu Brīvās Valdorfa skolas, PPII “Brīvā Austras skola”, PPII “Pērļu māja”, PPII “Laiva” un PPII “Nēģītis”. Aptaujā piedalījās 311 personas, kas sniedza atbildes par 364 bērniem, kuri apmeklē 10 pirmsskolas izglītības iestādes Ādažu novadā. Aptaujā iegūtajiem datiem ir indikatīvi informatīvs raksturs.

Respondenti snieguši atbildes par kopumā 364 bērniem. Visbiežāk (43,4%) respondentu bērni ir 5-6 gadus veci vai 3-4 gadus veci (35,2%). 14,3% gadījumu atbildes sniegtas par bērniem 1,5-2 gadu vecumā. 7,1% atbilžu sniegtas par 7 gadus veciem bērniem²⁸.

²⁶ Ministru kabineta 2015.gada 8.decembra MK noteikumi Nr.709 “Noteikumi par izmaksu noteikšanas metodiku un kārtību, kādā pašvaldība atbilstoši tās noteiktajām vidējām izmaksām sedz pirmsskolas izglītības programmas izmaksas privātai izglītības iestādei”

²⁷2022.gada 26.janvāra Ādažu novada pašvaldības lēmums Nr.18, https://www.adazi.lv/wp-content/uploads/2022/02/18_Par-pasvaldibas-izmaksam-privatajam-PII_2022.pdf, skatīts: 02.08.2022;

²⁸ TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati. Aptaujas īstenošanas laiks: 06.-08.2022. Metode: CAWI. Kopumā piedalījās 311 personas no 10 PII.

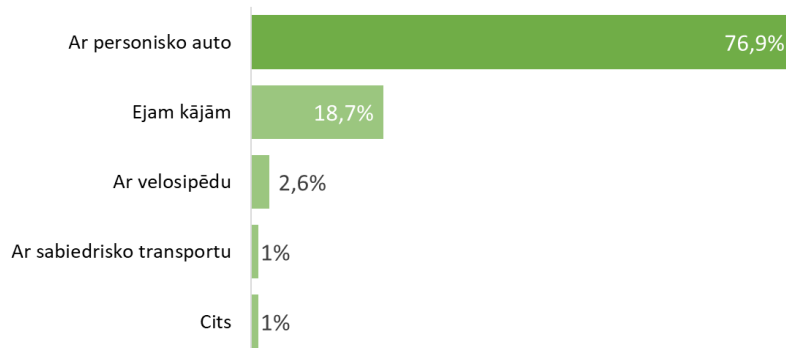
Visvairāk respondentu ir no Ādažu PII "Strautiņš" (34,2%), Carnikavas PII "Riekstiņš" (22%), Sigulā PII "Piejūra" (10,1%), PPII "Patnis" (10,1%), PPII "Pasaku Valstība" (9,5%) un Kadagas PII "Mežavēji" (8,5%). No pārējām pirmsskolas izglītības iestādēm aptaujā piedalījušies vien atsevišķi respondenti: PPII "Nēģītis" 9, Ādažu vidusskolas pirmsskola – 4, Ādažu Brīvā Valdorfa skola – 1, "Brīvā Austras skola" – 1, tādēļ šīs PII atsevišķi analizēt nav iespējams. Daži respondenti (4) izvēlējušies nenorādīt PII, kuru apmeklē to bērni.

Gandrīz visu respondentu bērni apgūst Vispārējo pirmsskolas izglītības programmu (94,3%). Mazākumtautību vispārējās pirmsskolas izglītības programmu apgūst sešu (1,9%), bet speciālās pirmsskolas izglītības programmu divu (0,6%) respondentu bērni. Atsevišķi respondenti (10 jeb 3,2%) nezina kādu izglītības programmu viņu bērni apgūst.

Lielākajā daļā gadījumu (229 jeb 73,6%) respondentu bērni apmeklē dzīvesvietai tuvāko pirmsskolas izglītības iestādi. 88 jeb 26,4% apmeklē no dzīvesvietas tālāku pirmsskolas izglītības iestādi.

Vecāki pamatā nogādā bērnus pirmsskolas izglītības iestādē ar personīgo transportu. Šādi rīkojas trīs ceturtdaļas jeb 76,9% respondentu. Otrs biežāk izmantotais veids ir došanās uz bērnu dārzu ar kājām, ko visbiežāk izvēlas 18,7% respondentu. Ar velosipēdu (2,6%) vai ar sabiedrisko transportu (1%) bērnus pirmsskolas izglītības iestādē nogādāt izvēlas vien daži vecāki.

2.1.2. attēls. Biežāk izmantotais transporta veids bērnu nogādāšanai PII

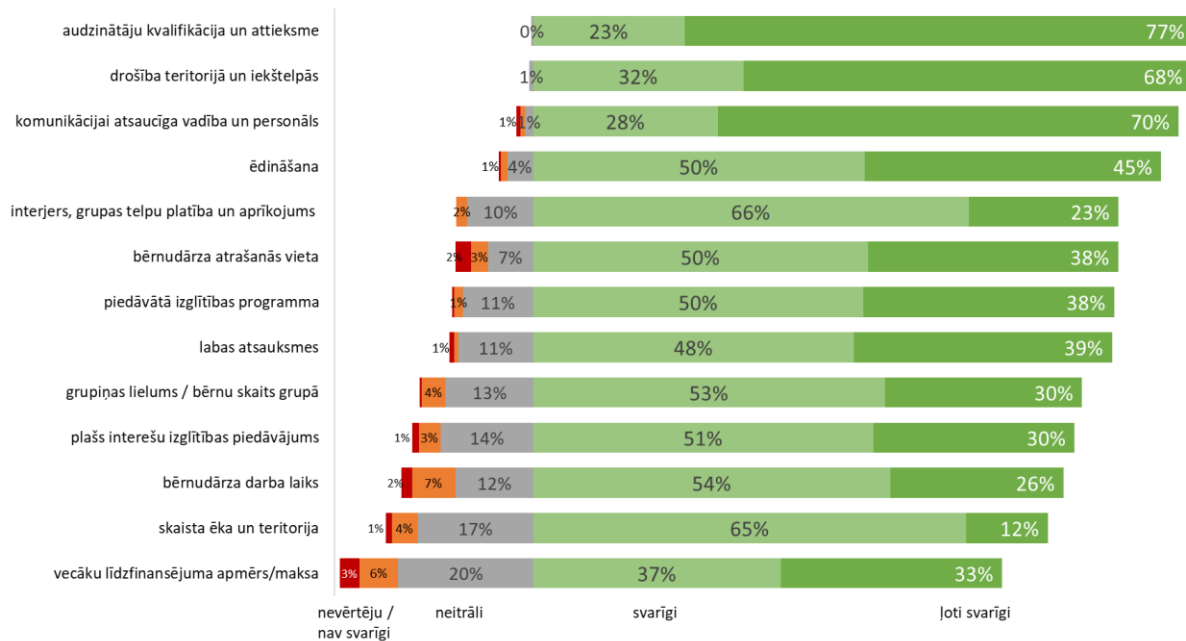
Avots: TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati. Aptaujas īstenošanas laiks: 06.-08.2022. Metode: CAWI. Kopumā piedalījās 311 personas no 10 PII.

Atbildot uz jautājumu par būtiskākajiem aspektiem, kas noteica vecāku izvēli par labu konkrētai pirmsskolas izglītības iestādei, kā primāros un visbūtiskākos kritērijus vecāki norāda pedagogu kvalifikāciju un ieinteresētu attieksmi pret bērniem, drošību bērnudārza pieguļošajā teritorijā un iekštelpās, komunikācijai atsaucīgu bērnudārza vadību un personālu, un ēdināšanas kvalitāti²⁹. Telpu interjers, grupas telpu platība un aprīkojums, iestādes atrašanās vieta, piedāvātā izglītības programma un labas atsauksmes par PII pēc vecāku domām ir svarīgi, tomēr ne vissvarīgākie kritēriji, kas nosaka to izvēli. Tādi

²⁹ TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati. Aptaujas īstenošanas laiks: 06.-08.2022. Metode: CAWI. Kopumā piedalījās 311 personas no 10 PII.

kritēriji kā grupiņas lielums/ bērnu skaits grupā, plašs interešu izglītības piedāvājums un bērnudārza darba laiks vecāku vērtējumā ir drīzāk svarīgi, bet ne noteicoši. Skaista ēka un teritorija un vecāku līdzfinansējuma apmērs/ maksa par bērnudārzu un pēc respondentu domām ir vismazāk ietekmējuši to izvēli.

2.1.3.attēls. Būtiskākie aspekti, kas noteica vecāku izvēli izvēloties PII

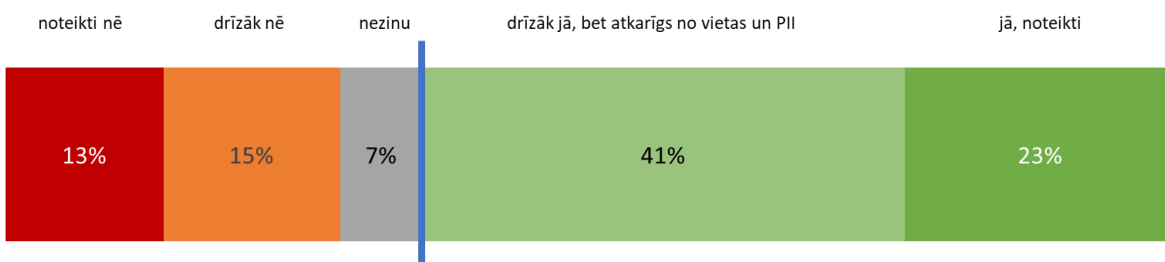
Avots: TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati. Aptaujas īstenošanas laiks: 06.-08.2022. Metode: CAWI. Kopumā piedalījās 311 personas no 10 PII.

Vienlaikus, vairāki respondenti norāda, ka to izvēli primāri ir noteicis tas, vai vispār ir pieejama kāda vieta pirmsskolas izglītības iestādē. Kāds respondents: “Nav tā, ka ir baigi izvēlēts dārziņš, ir tas dārziņš, kurā tiek! Kamēr netiek pašvaldības dārziņā, jāiztiek ar to, kas ir.”

Ja tiktu dota brīva izvēle, tad vairāk kā puse no visiem respondentiem (55,5%) primāri izvēlētos vietu pašvaldības PII, bet trešdaļa (29,4%) privātos PII. Mājdārziņu izvēlētos 8%, 5% izglītotu paši, bet aukles izvēlētos tikai 1,8% respondentu.

No tiem respondentiem, kuru bērni šobrīd apmeklē PPII, divas trešdaļas jeb 64,2% izvēlētos iespēju apmeklēt pašvaldības PII, ja parādītos tāda iespēja, tomēr vairāk kā pusei no šiem respondentu būtu svarīgi kurā vietā Ādažu novada teritorijā tas būtu un, kura tieši PII tiktu piedāvāta. Viena trešdaļa jeb 28,4% no tiem respondentiem, kuru bērni šobrīd apmeklē PPII, izvēlētos palikt PPII.

2.1.4. attēls. Privāto PII apmeklētāji, kas izmantotu iespēju pāriet uz pašvaldības PII

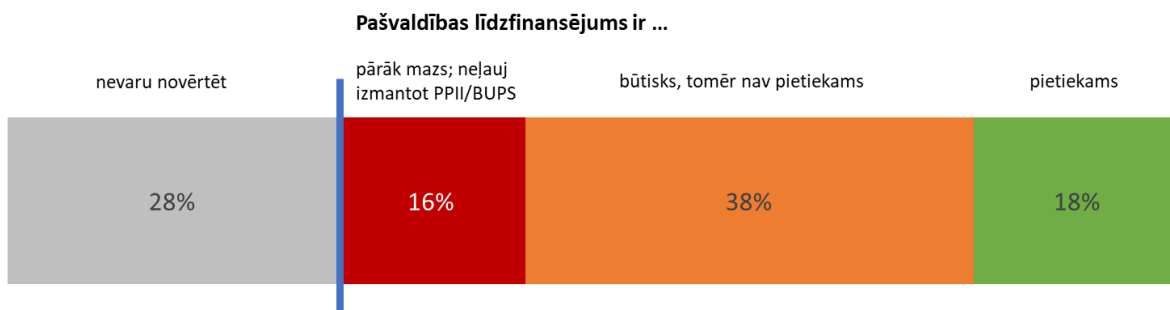

Avots: TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati. Aptaujas īstenošanas laiks: 06.-08.2022. Metode: CAWI. Kopumā piedalījās 311 personas no 10 PII.

18% respondentu ir apmierināti ar pašvaldības nodrošinātā līdzfinansējuma privātajiem bērnudārziem un auklēm apjomu un uzskata to par pietiekamu. Vairāk kā puse respondentu (54,2%) to uzskata par nepietiekamu vai pārāk mazu. 38% respondentu pašvaldības nodrošinātais finansējums ir būtisks, tomēr tas nav pietiekams, lai izmantotu privāto bērnudārzu vai aukļu pakalpojumu.

“Pašvaldības līdzfinansējums ir daudz par mazu! Jo vēl jau ir ēdināšanas izmaksas un, ja privāto dārziņu apmeklē vairāki bērni, izmaksas ir ievērojamas.”

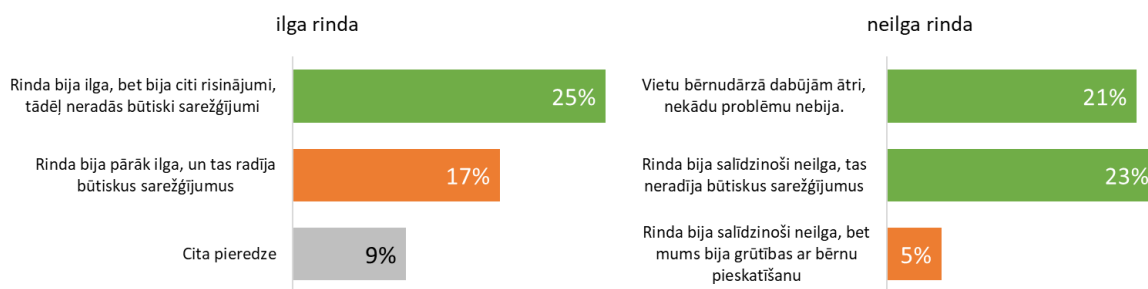
2.1.5.attēls. Apmierinātība ar pašvaldības nodrošinātā līdzfinansējuma apmēru privātajiem bērnudārziem un auklēm

Avots: TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati. Aptaujas īstenošanas laiks: 06.-08.2022. Metode: CAWI. Kopumā piedalījās 311 personas no 10 PII.

Nedaudz mazāk kā pusei aptaujāto vecāku (44,5%) pieredze ar rindu uz Ādažu novada PII ir pozitīva. Tie vietu bērnudārzā dabūja ātri, bez problēmām (21,3%), vai arī rinda bija salīdzinoši neilga, kas neradīja būtiskus sarežģījumus attiecībā uz bērna/bērnu pieskatīšanu (23,2%). Ar salīdzinoši ilgu rindu saskārās 41,7% vecāku. 16,6% tas radīja būtiskus sarežģījumus attiecībā uz bērna/bērnu pieskatīšanas risinājumiem.

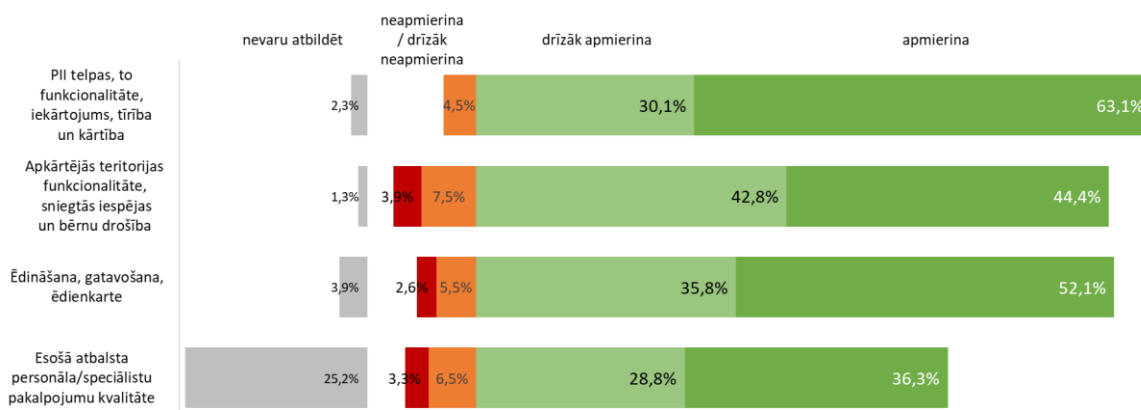
2.1.6. attēls. Vecāku pieredze ar rindu Ādažu novada PII

Avots: TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati. Aptaujas īstenošanas laiks: 06.-08.2022. Metode: CAWI. Kopumā piedalījās 311 personas no 10 PII.

Kopumā aptaujātie vecāki ir apmierināti ar bērnudārzu sniegtajiem pakalpojumiem un iespējām, piecu ballu skalā to vidēji novērtējot ar 3,9 punktiem (gandrīz labi). Ceturtā daļa respondentu (24,9%) ir ļoti apmierināti, gandrīz puse ir apmierināti (47,3%). 23% ir daļēji apmierināti, bet 5% neapmierināti un ļoti neapmierināti. Visbiežāk vecāki ir apmierināti ar bērnudārza telpām, to funkcionalitāti, iekārtojumu, tīrību un kārtību. Lielākoties apmierināti tie ir arī ar bērnu ēdināšanu bērnudārzā un apkārtējās teritorijas (āra rotaļu laukums u.tml.) funkcionalitāti, sniegtajām iespējām un bērnu drošību. Mazāk apmierināti vecāki ir ar esošā atbalsta personāla/ speciālistu (logopēda, psihologa un/vai medmāsas) pakalpojumu kvalitāti, tomēr ceturtdaļa respondentu šo jautājumu nav varējusi novērtēt.

2.1.7. attēls. Apmierinātība ar PII sniegtajiem pakalpojumiem un iespējām

Avots: TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati. Aptaujas īstenošanas laiks: 06.-08.2022. Metode: CAWI. Kopumā piedalījās 311 personas no 10 PII.

Kā ideāla bērnudārza vissvarīgākos priekšnoteikumus vecāki norāda kompetentu un motivētu personālu, kas ir ieinteresēts bērnu attīstībā un spēj nodrošināt tiem individuālu pieeju. Ļoti svarīga ir regulāra un godīga komunikācija ar vecākiem gan no audzinātāju, gan vadības puses. Vecāki vēlētos redzēt mazākas grupiņas un iebilst pret jaukta vecuma grupām. Tiem būtiski ir, lai pirmsskolas izglītības iestādes būtu pieejamas arī tajos novada

centros, kur to šobrīd nav, vai vismaz tās būtu viegli un ērti pieejamas ar personisko transportu, kuru būtu ērti novietot pie iestādes.

2.2. Bērnu uzraudzības pakalpojums

Bērnu uzraudzības pakalpojuma normatīvais regulējums

Kā norāda pētījuma par elastīgu bērnu pieskatīšanas pakalpojumu nodrošināšanu vecākiem ar nestandarta darba laiku autori³⁰, tad šobrīd pastāvošais normatīvais regulējums vairāk attiecas uz bērnu agrīnās izglītības nodrošinājumu, taču nenosaka pašvaldību lomu bērnu aprūpes nodrošināšanas procesos. Atšķirībā no obligāta pienākuma nodrošināt pieejamību pirmsskolas izglītības apguvei bērnudārzā pašvaldībai nav normatīvos aktos noteikta pienākuma nodrošināt alternatīvu bērnu uzraudzības pakalpojuma saņemšanu. Tas nozīmē, ka katras pašvaldības ziņā ir lemt, vai un kādā apmērā atbalstīt bērnu uzraudzības jeb aukļu pakalpojuma līdzfinansēšanu.

Galvenie normatīvie akti, kas nosaka bērnu uzraudzības pakalpojumu sniegšanas kārtību un kontroli, ir:

- ✓ Bērnu tiesību aizsardzības likums;
- ✓ Vispārējās izglītības likums;
- ✓ Brīvas pakalpojumu sniegšanas likums;
- ✓ Civillikums;
- ✓ Ministru kabineta 16.07.2013.noteikumi Nr.404 „Prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrēšanas kārtība”;
- ✓ Ministru kabineta 17.09.2013. noteikumi Nr.890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu”;
- ✓ Ministru kabineta 01.04.2014. noteikumi Nr.173 "Noteikumi par kārtību, kādā apgūst speciālās zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jomā, šo zināšanu saturu un apjomu”;
- ✓ Ministru kabineta noteikumi 19.04.2016. noteikumi Nr. 238 „Ugunsdrošības noteikumi”.
- ✓ Ādažu novada pašvaldības domes 24.11.2021. saistošie noteikumi Nr.35/2021 “Par pirmsskolas izglītības izmaksām privāto izglītības iestāžu un bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzējiem” (turpmāk – saistošie noteikumi).

Bērnu uzraudzības pakalpojuma definīcija dota Bērnu tiesību aizsardzības likuma 1.panta 17.punktā: „kvalificēts uzraudzības un aprūpes pakalpojums, kura mērķis ir nodrošināt bērna atrašanos pieaugušā klātbūtnē un drošu, saturīgu un lietderīgu dienas organizēšanu bērnam, sekmējot bērna vispusīgu attīstību”.

³⁰ “Ziņojums par elastīga bērnu uzraudzības pakalpojuma darbiniekiem, kas strādā nestandarta darba laiku, tiesisko un politisko ietvaru” (2017), 61.lpp.;

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 50.³ pantā ir definētas drošības prasības, sniedzot bērna uzraudzības pakalpojumu, kas nosaka, ka, gadījumā, ja vecāki vai persona, kuras aprūpē bērns nodots, nevar nodrošināt, ka bērns līdz septiņu gadu vecumam viņu prombūtnes laikā atrodas uzticamas personas klātbūtnē, viņiem ir pienākums nodrošināt bērna uzraudzību pie Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrā reģistrēta pakalpojuma sniedzēja. Atbilstoši 50.³ panta 3.daļai bērna uzraudzības pakalpojumu sniedzēja pienākums ir pakalpojumu sniegšanas vietā nodrošināt bērnam atbilstošu vidi, kas nerada draudus viņa drošībai, dzīvībai, veselībai, tikumībai un vispusīgai attīstībai.

Profesionālās kvalifikācijas un drošības prasības, sniedzot bērna uzraudzības pakalpojumu, bērna uzraudzības pakalpojuma sniedzēju (turpmāk – BUPS) reģistrēšanas kārtību un Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrā iekļaujamo informāciju nosaka Ministru kabineta 16.07.2013. noteikumi Nr.404 „**Prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrēšanas kārtība**”. MK noteikumos Nr.404. noteikts, ka bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējs var būt valsts, pašvaldības vai privāta institūcija, juridiska vai fiziska persona, kas reģistrēta Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrā. Atbilstoši noteikumu 20.punktam, ja ir pieņemts lēmums par pakalpojuma sniedzēja reģistrēšanu, Izglītības kvalitātes valsts dienests piešķir pakalpojuma sniedzējam reģistrācijas numuru un reģistrā veic ierakstu par pakalpojuma sniedzēju. Lēmumu par pakalpojuma sniedzēja reģistrēšanu vai reģistrēšanas atteikumu dienests triju darbdienu laikā pēc tā pieņemšanas publicē Valsts izglītības informācijas sistēmā³¹.

Higiēnas prasības BUPS regulē Ministru kabineta 17.09.2013. noteikumi Nr.890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu"³². Noteikumi attiecas uz valsts un pašvaldību iestādēm, juridiskajām vai fiziskajām personām, kuras sniedz bērna uzraudzības pakalpojumu ārpus bērna dzīvesvietas, un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu. Higiēnas prasību ievērošanu kontrolē Veselības inspekcija. Pārtikas aprites prasību ievērošanu kontrolē Pārtikas un veterinārais dienests.

Atbildību sadalījums bērnu pieskatīšanas pakalpojuma īstenošanā un kontrolē jau ir ticis aprakstīts 2016.gadā Labklājības ministrijas īstenotā projekta ievaros³³ (skat.2.2.1.attēlu).

³¹ <https://www.viis.gov.lv/registri/bups>

³² Ministru kabineta 17.09.2013. noteikumi Nr.890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu" <https://likumi.lv/ta/id/260057-higienas-prasibas-bernu-uzraudzibas-pakalpojuma-sniezējiem-un-izglitibas-iestadem-kas-isteno-pirmsskolas-izglitibas-programmu>.

³³ "Ziņojums par elastīga bērnu uzraudzības pakalpojuma darbiniekiem, kas strādā nestandarta darba laiku, tiesisko un politisko ietvaru" (2017), 71.lpp.;

2.2.1.attēls. Atbildības sadalījums attiecībā uz bērnu pieskatīšanas pakalpojuma īstenošanas uzraudzību un kontroli

Izglītības kvalitātes valsts dienests	<ul style="list-style-type: none">• aukļu atbilstības pārbaude MK noteikumu prasībām (reģistrēšana, kvalifikācija, obligātās pārbaudes)
Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija	<ul style="list-style-type: none">• bērnu drošības un bērnu tiesību aizsardzības normu ievērošana• sūdzības par aukļu darbu un pakalpojumu kvalitāti
Veselības inspekcija	<ul style="list-style-type: none">• higiēnas noteikumu ievērošana• sūdzības par higiēnas prasību neievērošanu
Pārtikas un veterinārais dienests	<ul style="list-style-type: none">• atļauja ēdināšanas pakalpojumam, ja pilna laika pakalpojums tiek sniegts ārpus bērna dzīvesvietas
Valsts ieņēmumu dienests	<ul style="list-style-type: none">• nodarbinātības statusu un nodokļu nomaksu
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests	<ul style="list-style-type: none">• atzinums par pakalpojuma sniegšanas vietas atbilstību ugunsdrošības prasībām, ja pakalpojums tiek sniegts ārpus bērna dzīvesvietas

Pa šo laiku būtiskas izmaiņas iesaistīto institūciju atbildību daļījumā nav notikušas. No iesaistītajām institūcijām Izglītības kvalitātes valsts dienesta kompetence ir BUPS reģistrācija, līdz ar to viņu kompetences laukā ietilpst arī pārbaudīt BUPS atbilstību MK noteikumiem t.sk. fiziskajām un juridiskajām personām noteiktās prasības vienlaicīgam bērnu pieskatīšanas skaitam. Proti, ja fiziska vai juridiska persona sniedz īslaicīgu pakalpojumu, īslaicīga pakalpojuma sniegšanā iesaistītā persona, drīkst vienlaikus uzraudzīt ne vairāk kā 10 bērnus. Savukārt, ja tiek sniegts pilna laika pakalpojums, pilna laika pakalpojuma sniegšanā iesaistītā persona, drīkst vienlaikus uzraudzīt ne vairāk kā piecus bērnus, izņemot gadījumu, ja tie ir vienas ģimenes bērni. Juridiska persona un valsts vai pašvaldības iestāde vienlaikus drīkst sniegt pilna laika pakalpojumu ārpus bērna dzīvesvietas ne vairāk kā 25 bērniem³⁴.

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai kā kontrolējošajai institūcijai ir deleģēta sūdzību izvērtēšana par BUPS darbu, kā arī par to, ka varētu būt nedrošas situācijas. Savukārt, ja ir sūdzības, ka netiek ievēroti higiēnas noteikumi, kas attiecas gan uz pirmsskolas izglītības iestādēm, gan auklēm, kontrolējošā institūcija ir Veselības inspekcija.

³⁴ Ministru kabineta 16.07.2013. noteikumi Nr.404 „Prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrēšanas kārtība”, <https://likumi.lv/ta/id/258873-prasibas-bernu-uzraudzibas-pakalpojuma-sniedzējiem-un-bernu-uzraudzibas-pakalpojuma-sniedzēju-registresanas-kartiba>, skatīts:02.08.2022.;

Bērnu uzraudzības pakalpojuma organizēšana

Kārtību, kādā Ādažu novada pašvaldība piešķir līdzfinansējumu pirmsskolas izglītības apguvei Izglītības iestāžu reģistrā reģistrētām privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm un BUPS reģistrā reģistrētiem privātiem bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem, regulē Ādažu novada pašvaldības domes 24.11.2021. saistošie noteikumi Nr.35/2021 "Par pirmsskolas izglītības izmaksām privāto izglītības iestāžu un bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzējiem" (turpmāk – saistošie noteikumi). Atbilstoši saistošo noteikumu 6.punktam līdzfinansējumu BUPS piešķir tikai par bērnu uzraudzības **pilna laika pakalpojuma sniegšanu** (ne mazāk kā 40 stundas nedēļā) **bērniem no pusotra gada vecuma līdz brīdim, kad tiek uzsākta bērna obligātā sagatavošana pamatzglītības ieguvei.**

Lai pretendētu uz līdzfinansējumu bērniem un vecākiem jāatbilst šādiem kritērijiem:

- ✓ bērna un vismaz viena no bērna vecākiem vai likumiskajiem pārstāvjiem dzīvesvietai jābūt deklarētai Ādažu novada administratīvajā teritorijā un bērns sasniedz pusotra gada vecumu;
- ✓ bērns nav reģistrēts citas pašvaldības izglītības iestādē un par šo bērnu Ādažu novada pašvaldība neveic attiecīgās pašvaldības izglītības iestādes uzturēšanas izdevumu finansēšanu.

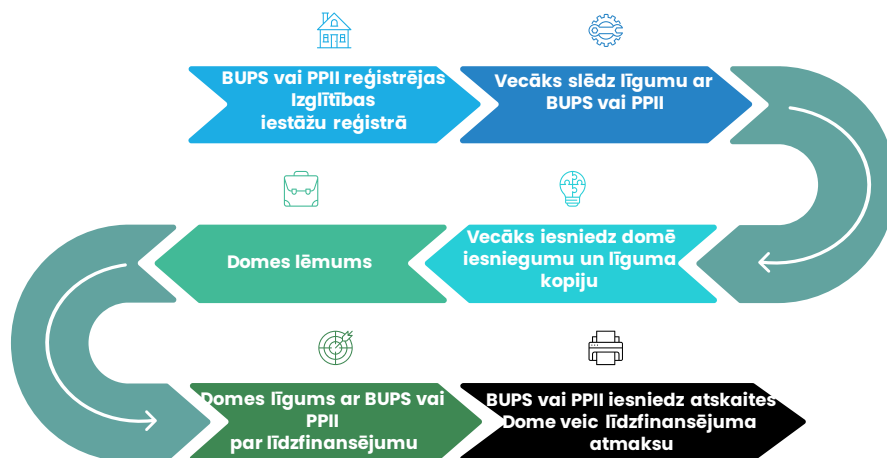
Līdzfinansējuma apmēru BUPS par vienu bērnu nosaka ar pašvaldības domes lēmumu atbilstoši budžeta iespējām. 2022. gadā pašvaldības līdzfinansējums BUPS par vienu bērnu ir noteikts 150 eiro apmērā³⁵. Veiktās aptaujas rezultāti³⁶ liecina, ka vecākiem vecāku līdzfinansējuma apmērs ir ļoti būtisks priekšnosacījums pakalpojuma sniedzēja izvēlē (70,78% no aptaujātajiem vecākiem norāda, ka tas ir svarīgi vai ļoti svarīgi). Tāpat 16% no aptaujātajiem vecākiem norāda, ka pašvaldības nodrošinātais finansējums ir pārāk mazs, tas neļauj apsvērt attiecīgā pakalpojuma izmantošanu (privāto bērnudārzu vai aukļu pakalpojumu), kamēr 38,2% norāda, ka pašvaldības nodrošinātais finansējums ir būtisks, tomēr tas nav pietiekams, lai izmantotu attiecīgo pakalpojumu (privāto bērnudārzu vai aukļu pakalpojumu).

2.2.2. attēlā ir atspoguļots BUP organizēšanas un finansēšanas process Ādažu novada pašvaldībā.

³⁵2022.gada 26.janvāra Ādažu novada pašvaldības lēmums Nr.15, https://www.adazi.lv/wp-content/uploads/2022/02/15_I_lidzfinansejums-aukles.pdf, skatīts:02.08.2022.;

³⁶ TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati. Aptaujas īstenošanas laiks: 06.-08.2022. Metode: CAWI. Kopumā piedalījās 311 personas no 10 PII.

2.2.2. attēls. BUP organizēšanas un finansēšanas process

Atbilstoši informācijai, kas pieejama BUPS reģistrā, Ādažu novadā bērnu uzraudzības pakalpojumu sniegšanai ir reģistrētas 3 juridiskas personas un 112 fiziskas personas³⁷. Visvairāk bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzēji reģistrēti 2015., 2018., 2019, un 2020.gadā (skat. 2.2.1.tabulu un 2.2.3.attēlu).

2.2.1.Tabula. Ādažu novadā reģistrētie BUPS – juridiskas personas

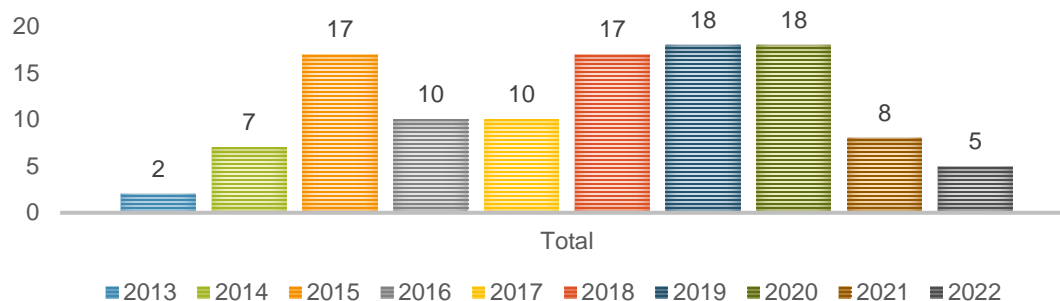
Nosaukums	Reģistrācijas datums	Sniegšanas forma
SIA "Brīvā Austras skola"	21.09.2018.	Pilna laika
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību LA N TEH	08.10.2019.	Īslaicīgs, Pilna laika
Nēģītis ³⁸	16.09.2020.	Pilna laika

Avots: IKVD dati

³⁷ Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju dati, <https://www.viis.gov.lv/registri/bups>, skatīts:27.07.2022.

³⁸ Atbilstoši Ādažu novada pašvaldības pārstāvju sniegtajai informācijai BUPS Nēģītis 2022.gada 1.janvārī pārreģistrējies par PPII "SIA Nēģītis", <https://www.viis.gov.lv/registri/iestades>

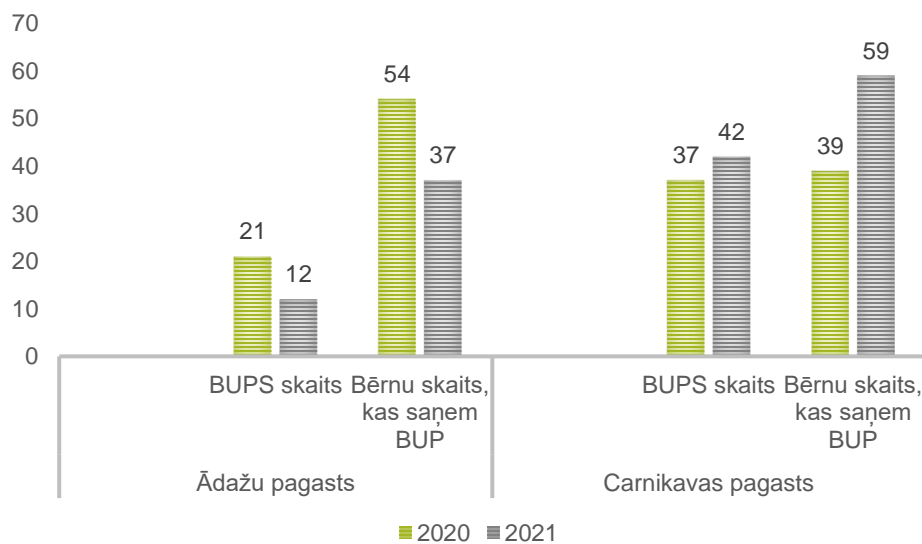
2.2.3.attēls. Ādažu novadā reģistrētie BUPS – fiziskas personas

Visi reģistrētie BUPS nodrošina pilna laika pakalpojumu, t.sk. septiņi pakalpojuma sniedzēji nodrošina arī īslaicīgu (preti līdz četrām stundām dienā) pakalpojumu.

Pieejamie dati³⁹ par BUPS skaitu un bērniem, kuri saņem BUP Ādažu novadā 2020. un 2021.gadā liecina, ka Ādažu pagastā gan BUPS sniedzēju skaits, gan bērnu skaits, kas saņem BUP pie auklēm ir samazinājies, kamēr Carnikavas pagastā ir pieaudzis (skat.2.2.4.attēlu).

2.2.4.attēls. BUPS sniedzēju skaits un bērnu skaits, kas saņem aukļu pakalpojumus, Ādažu novadā

³⁹ Ādažu novada pašvaldības sniegtie dati par bērnu skaitu, kas saņem aukļu pakalpojumu

Bērnu uzraudzības pakalpojuma novērtējums – pakalpojuma sniedzēja perspektīve

BUPS⁴⁰ pakalpojuma organizēšanas un līdzfinansēšanas kārtību kopumā vērtē kā vienkāršu un saprotamu. Skalā no 1 līdz 5, kur 1 - ļoti grūti un 5 ļoti viegli, BUPS Ādažos novērtēja ar 4, norādot, ka visu dokumentu apriti un saziņu ar pašvaldību ļoti ērti ir īstenot elektroniskā formātā. Savukārt BUPS Carnikavā, kurai nav nokārtots e-paraksts, kā ierobežojumu minēja to, ka ikmēneša rēķini papīra formātā jāiesniedz Carnikavas pagasta pārvaldē.

BUPS kā galvenos izaicinājumus aukļu pakalpojuma plašākai izmantošanai Ādažu novadā min vienota aukļu reģistra trūkumu, kurā būtu pieejama apkopota aktuālā informācija par Ādažu novadā praktizējošām auklēm t.sk. sadalījumā pēc teritorijas principa. Kā otrs izaicinājums tiek minēts straujā inflācija un cenu pieaugums 2022.gadā, kas noteikti atstās ietekmi uz kopējo pakalpojuma cenu. Kā norāda viena no intervētajām BUPS, tad

“Lielākā problēma ir pašvaldības līdzfinansējuma maksājums. Carnikavas iedzīvotāji ir zaudētāji, jo iepriekš pirms teritoriālās reformas Carnikavā BUP līdzfinansējums bija 240 eiro. Tagad Ādažu novadā ir tikai 150 eiro, kas ir nepietiekama summa. Vajadzētu līdzfinansēt tādā pašā apmērā, kādas ir bērnu izmaksas bērnu dārzā”.

BUPS pozitīvi vērtē aukļu pakalpojumu kā vienu no alternatīvām trūkstošo vietu skaita novēršanai Ādažu novada PII bērniem vecumā no 1,5 līdz 5 gadiem. Kā salīdzinošās priekšrocības šādam risinājuma tiek minēta individualizētāka pieeja bērniem, elastīgāks dienas režīms, ja auklīte pieskata 3-5 bērnus arī zemākas nepieciešamās līdzfinansējuma izmaksas.

“Aukļu pakalpojums ir laba alternatīva bērnu dārzam, jo bērnu dārza grupiņā ir daudz bērni, nevar veltīt tik individualizētu pieeju kā pie auklītes. Kaut vai, ja auklīte skata 3-5 bērnus ir daudz lielāka iespēja katram veltīt individuālu pieeju. Bērnu dārza bērniem nav tik personiska pieeja. Bērnu dārzā ir obligāti jāievēro savs ritms (ierašanās, nodarbības, brokastis, pusdienas, diendusa) viss noteiktā laikā. Pie auklītes iespējama elastīgāka pieeja.”

Vienlaikus BUPS norāda, ka, ja tiek plānots diferencēt pieskatāmo bērnu vecumu, piemēram, paredzot par 1,5 gadiem jaunāku bērnu pieskatīšanu, tad pašvaldības līdzfinansējumam būtu jābūt lielākam, jo tik maziem bērniņiem ir jāvelta individuāla uzmanība un vairāku bērnu vecumā līdz 1,5 gadiem pieskatīšana nebūtu atbalstāma.

Papildus lielākam līdzfinansējumam no pašvaldības puses BUPS sagaida pašvaldības atbalstu aukļu pakalpojuma reklamēšanā, kā arī saredz iespēju sadarboties auklēm un pašvaldībai kopīga pakalpojuma nodrošināšanā.

“Iespējams varētu domāt par tāda veida sadarbību, kur pašvaldība sagatavo infrastruktūru, bet auklītes sniedz pakalpojumu noteiktam bērnu skaitam. Piemēram,

⁴⁰ Intervijas ar BUPS Carnikavas pagastā (27.07.2022.) un Ādažu pilsētā (01.08.2022.);

gatavas telpas, kur ir gultiņas, vieta nodarbībām, virtuvīte u.c. Varētu strādāt vairākas auklītes kopā.”

Tāpat BUPS ierosina domāt par SOS aukļu risinājuma attīstību, kur vecākiem ir iespēja piesaistīt auklīti ārkārtas gadījumos, kad, piemēram, bērniņš ir slims, bet vecākam jāturpina strādāt.

Kā labais piemērs no BUPS puses tiek minēts bērnu pieskatīšanas centrs Carnikavā “Nēģītis”, kurā šobrīd esot ļoti liels pieprasījums un noslogojums. Ņemot vērā diferencēto līdzfinansējuma apmēru BUPS un PPII, Nēģītis 2022.gadā ir reģistrējies arī kā PPII.

Veiktā vecāku aptauja liecina, ka pieprasījums pēc BUP ir salīdzinoši neliels, 8,3% no aptaujātajiem vecākiem izvēlētos mājdarziņu un 1,8% izvēlētos sertificētas aukles pakalpojumus⁴¹.

2.3. Pakalpojuma finansēšanas modelis

Ādažu pašvaldība, atbilstoši valstī noteiktajām pašvaldības funkcijām, nodrošina un pilnībā vai daļēji finansē pirmsskolas izglītības programmas apguvi Ādažu novada teritorijā.

2.3.1. Tabula. Pašvaldības budžeta izdevumi PI pakalpojumu nodrošināšanai, 2019.-2022.g.

Izmaksu pozīcijas	2019	2020	2021	2022 ¹⁾
Ādažu PII "Strautiņš"	2 341 444	1 708 027	1 669 562	1 477 003
Kadagas PII	766 472	946 009	965 669	1 008 176
PII "Riekstiņš"	904 308	813 192	995 620	1 074 472
PII "Piejūra"	814 568	2 773 943	1 661 600	1 018 987
Ādažu vidusskolas PII	0	0	818 195	323 315
Kopā pašvaldības PII	4 826 792	6 241 171	6 110 646	4 901 953
Privātās izglītības iestādes	1 750 273	2 002 529	1 756 117	2 158 299
Norēķini ar pašvaldību budžetiem par izglītības iestāžu pakalpojumiem ³⁾	637 630	739 906	758 700	792 600
Kopā visi pašvaldības budžeta izdevumi	7 214 695	8 983 606	8 625 463	7 852 852

⁴¹ TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati

Avots: 2019. un 2020. gads: Ādažu novada un Carnikavas novada pašvaldību budžeti;
2021. un 2022. gads: apvienotā Ādažu novada pašvaldības budžets.

Piezīmes: 1) plānotais budžets;
2) maksājumi citām pašvaldībām par Ādažu novadā deklarēto bērnu pirmsskolas izglītības nodrošināšanu to PII.

Apkopojot augstāk sniegtos pašvaldības budžeta izdevumus PII pakalpojumu nodrošināšanai, var secināt, ka 2022. gadā šie izdevumi tiks izmantoti šādi:

- pašvaldības PII – aptuveni 62%;
- privātajām PII – aptuveni 27%;
- citām pašvaldībām par PII pakalpojumiem – aptuveni 10%.

Esošos pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniedzējus no finansēšanas viedokļa var iedalīt šādās galvenajās grupās:

- pašvaldības PII;
- privātās PII;
- bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēji (aukles).

Katrai no minētajām grupām tiek nodrošināts pašvaldības finansējums pilnā vai daļējā apmērā atbilstoši nākamajās nodaļās minētajiem normatīvajiem aktiem.

Pašvaldības un privātās PII saņem arī valsts budžeta mērķdotācijas bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pirmsskolas izglītības pedagogu darba samaksai. Mērķdotāciju aprēķina un sadales kārtību nosaka MK noteikumi Nr. 447 "Par valsts budžeta mērķdotāciju pedagogu darba samaksai pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs un valsts augstskolu vispārējās vidējās izglītības iestādēs"⁴².

2.3.2. Tabula. Valsts budžeta mērķdotācijas PII pedagogu darba samaksai

	2019	2020	2021	2022 ¹⁾
Valsts mērķdotācijas, EUR	356 273	418 192	456 216	512 550

Avots: 2019. un 2020. gads: Ādažu novada un Carnikavas novada pašvaldību budžeti;
2021. un 2022. gads: apvienotā Ādažu novada pašvaldības budžets,

Piezīme: 1) plānotais budžets

2021. gadā katra pašvaldības PII bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu darba samaksai (ieskaitot darba devēja VSAOle) saņēma vidēji 98 787,65 EUR (993,84 EUR uz 1 izglītojamo gadā) jeb aptuveni 13% no kopējām vidējām PII izmaksām.

⁴² No 01.09.2022. šos noteikumus aizstās MK noteikumi Nr. 376 "Kārtība, kādā aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju pedagogu darba samaksai pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs un valsts augstskolu vispārējās vidējās izglītības iestādēs"

Pašvaldības PII saņem arī valsts budžeta mērķdotācijas mācību līdzekļu un materiālu iegādei. 2021. gadā katra Ādažu novada pašvaldības PII šim mērķim saņēma vidēji 2 733,51 EUR (27,50 EUR uz 1 izglītojamo gadā) jeb aptuveni 0,4% no kopējām vidējām PII izmaksām.

Kopējais mērķdotāciju īpatsvars kopējās vidējās pašvaldības PII izmaksās ir aptuveni 14%. Atlikušos 86% sedz pašvaldība no sava budžeta.

Pašvaldības PII

2022. gadā pašvaldības īpašumā atrodas piecas PII: Ādažu PII "Strautiņš", Kadagas PII, PII "Riekstiņš", PII "Piejūra" un Ādažu vidusskolas PII.

Pašvaldība (ar valsts budžeta mērķdotāciju atbalstu) pilnībā sedz izmaksas, kas saistītas ar pirmsskolas izglītības programmas apguvi pašvaldības PII, ieskaitot gan kapitālieguldījumus, gan tekošās darbības izmaksas.

Kopējais finansējuma apjoms pašvaldības PII darba nodrošināšanai 2019. – 2022. gadā ir sniegts 2.3.1. tabulā.

Ādažu novada pašvaldības PII izmaksu struktūra un vidējās izmaksas uz vienu izglītojamo ir zemāk, 2.3.4. tabulā.

Privātās PII

Pašvaldība nodrošina līdzfinansējumu par katru bērnu, kurš atbilst saistošajos noteikumos izvirzītajām prasībām un saņem pirmsskolas izglītību Izglītības iestāžu reģistrā reģistrētā privātā pirmsskolas izglītības iestādē.

Kopējais pašvaldības līdzfinansējums privātajām PII kopš 2019. gada ir sniegts 2.3.1. tabulā. Šajā laikā tas ir nepārtraukti palielinājies.

Līdzfinansējuma piešķiršanas kārtību nosaka Ādažu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 35/2021. Tie nosaka, ka līdzfinansējuma apmēru katru gadu nosaka ar atsevišķu pašvaldības domes lēmumu atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātai metodikai⁴³ vidējo izmaksu noteikšanai pirmsskolas izglītības programmas nodrošināšanai pašvaldības izglītības iestādēs.

Metodika nosaka, ka pašvaldības atbalsts par vienu bērnu tiek noteikts tādā apmērā, kas atbilst vienam izglītojamam nepieciešamajām vidējām izmaksām pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai.

Nākamajā tabulā ir Ādažu novada PII vidējās izmaksas uz vienu izglītojamo pēc faktiskajām 2021. gada izmaksām, balstoties uz kurām pašvaldība sedz pirmsskolas izglītības programmas izmaksas privātajām izglītības iestādēm 2022. gadā.

⁴³ 08.12.2015. MK noteikumi Nr. 709 "Noteikumi par izmaksu noteikšanas metodiku un kārtību, kādā pašvaldība atbilstoši tās noteiktajām vidējām izmaksām sedz pirmsskolas izglītības programmas izmaksas privātai izglītības iestādei"

2.3.4. tabula. Vidējās izmaksas uz vienu izglītojamo pašvaldības PII, 2022. gads

EKK kods	Izmaksu veidi	Vidējās izmaksas, EUR
1100	Atalgojums no pašvaldības budžeta līdzekļiem	391 936,72
1100 – M	Atalgojums no valsts mērķdotācijas	81 718,92
1200	Darba devēja soc. apdrošināšanas iemaksas	111 689,03
1200 – M	Darba devēja soc. apdrošināšanas iemaksas no mērķdotācijas	17 068,73
2100	Mācību, darba un dienesta komandējumi, dienesta, darba braucieni	0,00
2200	Pakalpojumi	49 395,02
2210	Izdevumi par sakaru pakalpojumiem	1 388,51
2220	Izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem	24 999,96
2230	Dažādi pakalpojumi	9 547,72
2240	Remontdarbi un iestāžu uzturēšanas pakalpojumi	11 616,50
2260	Īres un nomas maksa (izņemot transportlīdzekļu nomas maksu (EKK 2262))	1 842,33
2300	Materiāli	56 672,81
2310	Izdevumi par dažādām precēm un inventāru	13 615,89
2320	Kurināmais un enerģētiskie materiāli	20 627,63
2340	Zāles, ķīmikālijas, laboratorijas preces, medicīniskās ierīces, medicīniskie instrumenti, laboratorijas dzīvnieki un to uzturēšana	565,92
2350	Kārtējā remonta un iestāžu uzturēšanas materiāli	10 431,50
2360	Valsts un pašvaldību aprūpē un apgādē esošo personu uzturēšana (izņemot ēdināšanas izdevumus (EKK 2363))	0,00
2370	Mācību līdzekļi un materiāli	8 698,36
2370 - M	Mācību līdzekļi un materiāli - Valsts mērķdotācija	2 733,51
K	Pašvaldības izglītības iestāžu kopējais pamatlīdzekļu nolietojums, ko aprēķina, ievērojot pašvaldībām noteikto ilgtermiņa ieguldījumu uzskaites kārtību.	29 384,54
L	Kopējie pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu izdevumi:	737 865,77
P	Pašvaldības līdzekļi	636 344,61
M	Mērķdotācija	101 521,16

EKK kods	Izmaksu veidi	Vidējās izmaksas, EUR
B	Vidējais audzēkņu skaits: (01.09.2021.)	216
B ₁	<i>t.sk: - vecumā no pusotra gada līdz četriem gadiem</i>	116
B ₂	<i>t.sk: - audzēkņi, kuri apgūst obligāto sagatavošanu pamatizglītības ieguvei</i>	99
I ₁	Vidējās izmaksas pašvaldības izglītības iestādēs pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai bērniem no pusotra gada līdz četrus gadu vecumam (mēnesī)	285 EUR
I ₂	Vidējās izmaksas vienam izglītojamam, pašvaldības izglītības iestādēs īstenojot bērnu obligāto sagatavošanu pamatizglītības ieguvei (mēnesī)	200 EUR

Avots: Ādažu novada domes 2022. gada 26. janvāra sēdes lēmuma protokols Nr.6

Balstoties uz augstāk redzamo aprēķinu, 2022. gadā privātās PII saņem pašvaldības atbalstu 285 EUR vai 200 EUR par katru izglītojamo, atkarībā no tā vecuma.

Izmaksas uz vienu izglītojamo veido šādas galvenās pozīcijas (iekavās norādīts aptuvenais īpatsvars kopējās izmaksās):

- ✓ darbinieku atalgojums (62%);
- ✓ darba devēja VSAOI (17%);
- ✓ pakalpojumi, t.sk. sakaru, komunālie, remonta un uzturēšanas (8%);
- ✓ materiāli, t.sk. inventārs, enerģētiskie un remonta materiāli, mācību materiāli (8%);
- ✓ pamatlīdzekļu nolietojums (5%).

Kā redzams, izmaksu pozīcija ar vislielāko ietekmi uz izmaksām uz vienu izglītojamo ir darbinieku algas un ar tām saistītās darba devēja sociālās iemaksas, kuras kopā veido aptuveni 79%. Var prognozēt, ka arī turpmāk darbinieku algām būs vislielākā ietekme uz PII izmaksām, un līdz ar to, uz pašvaldības atbalstu privātajām PII.

Vismazākais īpatsvars esošajā izmaksu struktūrā ir pamatlīdzekļu nolietojumam. Var prognozēt, ka veicot jaunus kapitālieguldījumus (būvējot jaunu PII vai paplašinot esošu), šīs pozīcijas nozīme izmaksu struktūrā pieaugs.

2.3.5.tabula. Izmaksas uz vienu izglītojamo privātajās PII

Izmaksas uz vienu izglītojamo	1,5-4 gadi	Obligātā sagatavošana
Zemākās izmaksas, EUR	256	223
Augstākās izmaksas, EUR	517	443
Vidējās izmaksas, EUR	372	322

Pašvaldības PII vidējās izmaksas, EUR	285	200
Starpība, %	31%	61%

Apkopojot informāciju no Ādažu pašvaldības mājaslapā pieejamām privāto PII tāmēm⁴⁴, var secināt, ka vidējās izmaksas privātajās PII uz vienu izglītojamo ir par 31% un 61% augstākas kā pašvaldības PII attiecīgajā bērnu kategorijā.

Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēji – sertificētas aukles

Līdzfinansējuma apmēru auklēm par vienu bērnu nosaka ar pašvaldības domes lēmumu atbilstoši budžeta iespējām. Proti, atšķirībā no atbalsta privātajām PII, nepastāv noteikta metodika līdzfinansējuma aprēķināšanai.

2022. gadā līdzfinansējums par vienu bērnu ir 150 EUR. Tas ir par 47% procentiem mazāk kā līdzfinansējums privātajām PII par vienu bērnu vecumā no 1,5 līdz 4 gadiem.

2.4. ES finansējuma piesaistīšanas iespējas

Lai atbildētu uz jautājumu, kādas ir Ādažu novada pašvaldības iespējas piesaistīt ES struktūrfondu un citus finanšu avotus efektīvai pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniegšanai, ir izskatītas tās Latvijai pieejamās programmas, kurām ir pieejama stratēģija aktuālajam ieviešanas periodam un zināmi finansējuma izmantošanas nosacījumi.

Lai noteiktu iespējas piesaistīt ESI fondu (ERAF un ESF) finansējumu izglītības infrastruktūras un pakalpojumu attīstībai Ādažu novadā, tika analizētas atbalstāmās darbības, kas iekļautas 2021.-2027.gada plānošanas perioda ESIF investīciju Latvijā plānošanas dokumentā – Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmā 2021.–2027.gadam⁴⁵ (Darbības programma).

Darbības programmas 4. politikas mērķa “Sociālāka un iekļaujošāka Eiropa, īstenojot Eiropas sociālo tiesību pīlāru” ietvaros izvirzītas vairākas prioritātes, uz kuru specifisko atbalsta mērķu (SAM) īstenošanai paredzēto pasākumu finansējumu var pretendēt Ādažu novada pašvaldība, lai attīstītu efektīvu pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniegšanu novadā.

PRIORITĀTE 4.2 “IZGLĪTĪBA, PRASMES UN MŪŽIZGLĪTĪBA”.

Specifiskais atbalsta mērķis 4.2.1. “Uzlabot vienlīdzīgu piekļuvi iekļaujošiem un kvalitatīviem pakalpojumiem izglītības, mācību un mūžizglītības jomā, attīstot pieejamu infrastruktūru, tostarp, veicinot noturību izglītošanā un mācībā attālinātā un tiešsaistes režīmā”.

⁴⁴ <https://www.adazi.lv/bernudarzu-tames/>

⁴⁵ Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma 2021.–2027.gadam [skatīts 2022.gada 10.jūlijā]

Pieejams: https://www.esfondi.lv/upload/2021-2027/fmprog_21062022.docx

Pasākums	Finansējuma saņēmēji	Mērķa grupas	Mērķa teritorijas
4.2.1.7. Pirmsskolas izglītības infrastruktūras attīstība	Pašvaldības, to iestādes, pašvaldību kapitālsabiedrības	Pirmsskolas izglītības iestādes, izglītojamie, kā arī viņu vecāki, t.sk. sociāli un ekonomiski mazaizsargātās sabiedrības grupas, pašvaldības.	Rīgas metropoles areāls un pašvaldības, kurās ir nepietiekami nodrošināta pieeja pirmsskolas izglītībai.
Atbalstāmās darbības			
Pašvaldību pirmsskolas izglītības iestāžu ēku vai atsevišķu telpu būvniecība jaunu vietu izveidei pirmsskolas vecuma bērnu uzņemšanai, t.sk. piebūves un citi pirmsskolas izglītības pieejamību veicinoši risinājumi, piemēram, vides pieejamības uzlabošana. Teritorijas labiekārtošana.			
Kopējais pieejamais fondu finansējums (ERAF)*	Maksimālā plānotā ES fondu atbalsta intensitāte	Atbildīgā iestāde	Atlases veids
25 882 500 EUR	85%	VARAM	APIA

* Informācija par vienai pašvaldībai pieejamo finansējuma apjomu tiks noteikta MK noteikumos par pasākuma 4.2.1.7. īstenošanas nosacījumiem.

Viens no svarīgākajiem kritērijiem finansējuma saņemšanai **būs ievērojams vietu trūkums pirmsskolas izglītības iestādēs atbilstoši rindu reģistros reģistrētajam bērnu skaitam**. Pašvaldības, kas plānos pretendēt uz finansējumu šī pasākuma ietvaros, tiks aicinātas priekšroku sniegt sociāli un ekonomiski mazaizsargātajām sabiedrības grupām. Attiecīgi, pašvaldībām, veidojot reģistru izglītojamo uzskaiti, kuri pieteikti pirmsskolas izglītības programmu apguvei izglītības iestādē, jāspēj identificēt šo sabiedrības grupu pārstāvji.

Saskaņā ar sākotnējo ieceri, plānojot atbalstu pašvaldībām, kur nav pietiekama pirmsskolas izglītības pieejamība, tiks nodrošināta sniegtā atbalsta ilgtspēja, neietekmējot reģionālās attīstības atšķirības (t.i. nediferencējot atbalsta apmēru atbilstoši reģiona IKP uz vienu iedzīvotāju, lielāko finansējuma apjomu paredzot plānošanas reģionam ar mazāko reģionālo IKP uz vienu iedzīvotāju). Tāpat tiks izvērtētas iespējas atbalsta sniegšanā pirmsskolas izglītības pieejamībai paredzēt atšķirīgu līdzfinansējuma likmi Pierīgas pašvaldībām.

Precīzāki kritēriji tiks noteikti pie pasākuma īstenošanas nosacījumu izstrādes, kas paredzēta līdz 2023.gada 4.ceturksnim.

PRIORITĀTE 4.3. "NODARBINĀTĪBA UN SOCIĀLĀ IEKĻĀUŠANA"

Specifiskais atbalsta mērķis 4.3.6. "Veicināt nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku, tostarp vistrūcīgāko un bērnu, sociālo integrāciju".

Pasākums	Finansējuma saņēmēji	Mērķa grupas	Mērķa teritorijas
4.3.6.6. Bērnu pieskatīšanas pakalpojumi	Pašvaldības, to iestādes	Bērni un ģimenes ar bērniem, priekšroku dodot sociāli un ekonomiski mazaizsargātajām sabiedrības grupām, t.sk. bērni ar iespējamu vai esošo invaliditāti, ārpusģimenes aprūpē esoši bērni, bērnu vecāki/likumiskie pārstāvji (t.sk aizgādņi un aizbildņi), ārpusģimenes aprūpē esošie bērni un viņu aizgādņi un aizbildņi. Bērnu pieskatīšanas pakalpojumu sniedzēji, privātās un publiskās pirmsskolas izglītības iestādes.	Visa Latvija, atbalstu prioritāri nodrošinot pašvaldībām, kurās ir vairāk ģimeņu, kur bērniem netiek nodrošināta vieta pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs.
Atbalstāmās darbības			
<p>Atbalsts pašvaldībām aukļu dienesta un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu pakalpojumu iegādei atklāta, caurspīdīga konkursa ietvaros, un citiem bērnu pieskatīšanas pasākumiem, pozitīvi ietekmējot arī reemigrāciju.</p> <p>Lai nodrošinātu darba un ģimenes dzīves līdzsvarošanu, plānots sniegt atbalstu bērnu pieskatīšanas un aprūpes organizēšanai, veicinot vienlīdzīgas iespējas attiecībā uz visām ģimenēm. Atbilstoši Izglītības likumam, pašvaldības pienākums ir nodrošināt bērniem, kuru dzīvesvieta deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā, iespēju iegūt pirmsskolas izglītību bērna dzīvesvietai tuvākajā pašvaldības izglītības iestādē un iekļaujošus nodarbinātības apstākļus.</p> <p>Lai risinātu bērnu pieskatīšanas un aprūpes pakalpojuma nepietiekamo pieejamību, papildu pašvaldību pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras attīstībai, plānots atbalsts pašvaldībām aukļu dienesta un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu pakalpojumu iegādei atklāta, caurspīdīga konkursa ietvaros, u.c. bērnu pieskatīšanas pasākumiem, pozitīvi ietekmējot arī reemigrāciju un pakalpojumu sniegšanā dodot priekšroku sociāli un ekonomiski mazaizsargātajām sabiedrības grupām. Lai nodrošinātu skolas vecuma bērnu pieskatīšanu vasaras periodā, tiks organizēti arī citi bērnu pieskatīšanas pasākumi.</p>			
Kopējais pieejamais fondu finansējums (ESF)*	Maksimālā plānotā ES fondu atbalsta intensitāte	Atbildīgā iestāde	Atlases veids
16 269 000 EUR	85%	VARAM	APIA

** Informācija par vienai pašvaldībai pieejamo finansējuma apjomu tiks noteikta MK noteikumos par pasākuma 4.3.6.6. īstenošanas nosacījumiem.*

Pašvaldības, kas plānos pretendēt uz finansējumu šī pasākuma ietvaros, tiks aicinātas priekšroku sniegt sociāli un ekonomiski mazaizsargātajām sabiedrības grupām. Attiecīgi, pašvaldībām, veidojot reģistru bērnu pieskatīšanas pasākuma lietotāju uzskaitē, jāspēj identificēt šo sabiedrības grupu pārstāvji.

Atbalstu prioritāri plānots sniegt riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām, t.sk. plānots atbalsts ģimenēm, kuru bērniem netiek nodrošināta vieta pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs. Šādas ģimenes ir sociāli nevienlīdzīgākā situācijā, jo tām no saviem finanšu līdzekļiem ir jāsedz starpība, kas veidojas par privātajiem pirmsskolas pakalpojumiem, tāpēc atbalstu prioritāri plānots nodrošināt pašvaldībām, kurās ir vairāk ģimeņu, kur bērniem netiek nodrošināta vieta pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs. Tiks izvērtētas iespējas atbalsta sniegšanā bērnu pieskatīšanas un aprūpes pakalpojumu pieejamībai paredzēt atšķirīgu līdzfinansējuma likmi Pierīgas pašvaldībām.

Sniedzot atbalstu bērnu pieskatīšanas pakalpojumiem tiks piemēroti arī šādi kritēriji:

- dzimumu līdzsvarotas līdzdalības darba tirgū veicināšana,
- šķēršļu nodarbinātībai mazināšana, galvenokārt sniedzot atbalstu nelabvēlīgākā situācijā esošām personām, lai uzsāktu darba attiecības vai iesaistītos aktivitātēs, kas veicina nodarbinātību un labāku darba un privātās dzīves līdzsvaru.

Precīzāki kritēriji tiks noteikti pie pasākuma īstenošanas nosacījumu izstrādes, kas paredzēta līdz 2023.gada 4.ceturksnim.

Kopumā Ādažu novada pašvaldības iespējas piesaistīt finansējumu izglītības iestāžu modernizācijai un infrastruktūras attīstībai nākamajā plānošanas periodā vērtējamās kā labas, tomēr jāapsver atbilstība noteiktajiem kritērijiem un jāplāno efektīvākā finansējuma izmantošana, ņemot vērā ierobežoto finansējuma apjomu.

III PIEPRASĪJUMS PĒC PIRMSKOLAS IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMA ĀDAŽU NOVADĀ

3.1. Pirmsskolas izglītības pakalpojumu ietekmējošie faktori

Ādažu novada Attīstības programmā 2021.-2027.gadam izvirzīta vidējā termiņa prioritāte "Pieejama un daudzpusīga izglītība", kuras mērķis ir sekmēt izglītības pakalpojumu pieejamību un to kvalitāti, primāri nodrošinot pirmsskolas izglītību lielākam bērnu skaitam tuvāk to dzīvesvietai.

Izglītības pakalpojumu attīstību, pieprasījumu pēc tiem, to īstenošanu un lietojumu ietekmē dažādi faktori, tendences un lēmumi. Izpētes gaitā ekspertu komanda un Ādažu novada domes un izglītības iestāžu pārstāvji tikās diskusijā, kuras gaitā tika noteikti būtiskākie faktori, kas šobrīd ietekmē un nākotnes perspektīvā (līdz 2030.gadam) ietekmēs pieprasījumu pēc pirmsskolas izglītības pakalpojumiem Ādažu novadā. Identificētie faktori tika verificēti ar pakalpojumu lietotāju – vecāku un bērnu pārstāvju vai aizbildņu viedokļiem, kas tika iegūti veicot Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptauju (skatīt 3.1.1.tabulu).

3.1.1. Tabula. Būtiskākie pirmsskolas izglītības pakalpojumu ietekmējošie faktori

FAKTORS	DEFINĪCIJA
Personāla kvalifikācija un motivācija	Pieredze, kompetence, prasmes, motivācija un attieksme
Komunikācija un sadarbība	PII iestāžu sadarbība savā starpā, sadarbība ar vecākiem, pašvaldības pārstāvjiem efektīva pakalpojuma nodrošināšanā
Uzņemšanas un rindas vadības process	Procesa organizācija, caurspīgums, procesa efektivitāte
Finanses	Finansējuma apjoms un pietiekamība
Izglītības saturs un kvalitāte	Bērnu sasniegumi, vecāku apmierinātība ar pakalpojumu, izglītības piedāvājuma daudzveidība
Infrastruktūra	Iestāžu pieejamība un pietiekamība, telpu stāvoklis, telpu kompleksums, viegla piekļūstamība un vides labiekārtošana

Vecāku un bērnu izvēli par labu konkrētai pirmsskolas izglītības iestādei lielā mērā ietekmē izglītības kvalitāte. Lai uzlabotu izglītības kvalitāti, nozīmīgākais faktors ir

personāls – pedagogu motivācija, attieksme un darba kvalitāte. To tieši ietekmē finansējuma pieejamība personāla atalgojumam, īpaši pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs. Komunikācija un sadarbība arī būtiski ietekmē izglītības kvalitāti, vecāku ieinteresētību un darba klimatu.

Ekspertu un Ādažu novada pārstāvju vērtējumā visi no minētajiem faktoriem būtiski ietekmē pieprasījumu pēc pirmsskolas izglītības pakalpojuma. Atšķiras pašvaldības un iesaistīto pušu iespējas kontrolēt šo faktoru ietekmi.

Bērnu skaita pieaugums novadā ir faktors, ko maz iespējams ietekmēt; tas ir priekšnoteikums citu faktoru attīstībai un ir detalizēti analizēts turpmākajās sadaļās.

Infrastruktūras esamība, pieejamība un drošība, kā arī atbilstība sagaidāmajam pieprasījumam ir priekšnosacījums citu faktoru attīstībai un ar pašvaldības lēmumiem un rīcību ietekmējams faktors. Ar šo faktoru cieši saistīts ir pašvaldības saistību apmērs, kas ietekmē iespējas novadā izveidot jaunu vai uzlabot esošo infrastruktūru.

Kvalitatīva un visām iesaistītajām pusēm skaidra procesa vadība, īpaši attiecībā uz uzņemšanas rindu, ir faktors, kura uzlabošanu tiešā veidā var ietekmēt mērķtiecīgas un uz sadarbību vērstas pašvaldības un izglītības iestāžu darbības.

Savukārt pašvaldības vērtējumā kā viens no galvenajiem faktoriem, kas ietekmē PII infrastruktūras attīstību Ādažu novadā tiek minēts finanšu faktors proti pašvaldības spēja uzņemties papildus finanšu saistības. Jaunas PII būvniecība vai esošas PII paplašināšana prasa miljonus eiro mērāmus kapitālieguldījumus, kuru ticamākais finansēšanas avots ir Valsts kases ilgtermiņa aizdevums.

Pašvaldības spēju izmantot ilgtermiņa aizdevumu ierobežo tās saistību apjoms attiecībā pret plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem. Saskaņā ar Valsts kases mājaslapā pieejamo Pārskatu par pašvaldības saistību apmēru uz 2022. gada jūliju, plānotie pamatbudžeta ieņēmumi 2022. gadā bez plānotajiem transferta ieņēmumiem no valsts budžeta noteiktam mērķim (izņemot klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējumu) un plānotajām iemaksām pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, ir 33 894 007 EUR.

3.1.1. tabula. Pašvaldības saistību apmērs

Gads	Kopā saistības, EUR	Saistību apjoms % no plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem
2022	3 314 903	9,78
2023	3 688 690	10,88
2024	3 541 994	10,45
2025	3 483 814	10,28
2026	3 425 796	10,11
2027	3 359 342	9,91
2028	3 225 881	9,52
Turpmākajos gados	40 505 066	X
Kopā	64 545 486	X

Avots: Pārskats par pašvaldības saistību apmēru, 2022. gada jūlijs

3.1.2. tabula. Vidējais saistību apmērs Ādažu un citos Pierīgas novados

Novads	Vidējās saistības, %
Ogres novads	10,47
Ādažu novads	10,13
Mārupes novads	9,41
Ķekavas novads	8,44
Ropažu novads	4,98

Avots: Pārskati par pašvaldības saistību apmēru, 2022. gada jūlijs

Pierīgas novadu pašvaldību saistību pārskati liecina, ka vidējais saistību apmērs tuvāko septiņu gadu periodā Ādažu novadā ir līdzīgs citu strauji augošu novadu saistību apmēram.

Jaunas PII būvniecība ar izmaksām 10 – 15 milj. EUR diapazonā varētu izraisīt saistību apmēra pieaugumu par 1,5 – 2 procentu punktiem, atkarībā no aizdevuma summas, termiņa un procentu likmes.

Esošais saistību apmērs pieļauj šādu apmēra pieaugumu, tomēr tas ir jāvērtē kontekstā ar citiem Ādažu novadā plānotajiem investīciju projektiem un to ietekmi uz pašvaldības saistībām.

3.2. Pieprasījums pēc PII pakalpojuma, ņemot vērā ģeogrāfisko un tieces areālu

Pieprasījums pēc pirmsskolas izglītības pakalpojuma ir tiešā veidā saistīts ar attiecīgā vecuma bērnu skaitu pašvaldības teritorijā. Gan pēc CSP datiem, gan pēc PMLP datiem bērnu skaits vecuma grupā no 0-6 gadiem sastāda aptuveni 8% no kopējā iedzīvotāju skaita novadā.

3.2.1. Tabula. Bērnu skaits viena gada vecuma grupā un datu avotu salīdzinājums Ādažu novadā⁴⁶

Vecuma grupa	CSP dati						PMLP dati	
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
0	250	234	265	236	252	215	253	
1	282	281	260	282	256	272	269	
2	242	292	302	276	310	277	317	
3	230	262	315	302	299	331	340	
4	252	235	283	325	322	307	387	
5	256	256	244	287	336	334	348	
6	226	269	262	245	308	356	389	
KOPĀ (0-6):	1738	1829	1931	1953	2083	2092	2303	
KOPĀ (1-6):	1488	1595	1666	1717	1831	1877	2050	

Avots: CSP un PMLP

Abās vecuma grupās kopsummā ir novērojama tendence, bērnu skaitam palielināties periodā no 2016.-2021. gadam. Analizējot katru vecuma grupu atsevišķi nav novērojama vienmērīga tendence skaitam pieaugot, vai samazinoties. Salīdzinot bērnu skaitu starp 2016. un 2021. gadu var novērot samazinājumu 0 un 1 gada vecuma grupā par 16% un 4%.

Raksturojot pirmsskolas vecuma bērnu skaitu, nozīmīgs aspekts ir ne tikai kopējais bērnu skaits Ādažu novada teritorijā, bet arī bērnu skaits un tā izmaiņu dinamika Ādažu novada pilsētā un ciemos.

3.2.2. Tabula. Bērnu skaita vecumā no 0-6 gadiem izmaiņas Ādažu novada pilsētā un ciemos laika posmā no 2000.gada līdz 2022.gadam (uz gada sākumu) pēc CSP datiem⁴⁷

	2000	2011	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ādažu novads	737	1593	1738	1829	1931	1955	2005	1996	2077
Ādažu pagasts	455	1065	1194	1282	1354	1358	1398	1384	1414
Ādaži	225	629	754	841	859	855	876	852	871
Alderī	8	20	32	33	43	48	46	47	53
Āņi	2	11	8	7	14	14	15	17	15
Atarī	3	11	14	14	15	15	11	14	17
Baltezers	34	51	45	44	43	46	63	61	68
Birznieki	7	2	7	7	8	6	5	6	1
Divezeri	6	4	2	3	3	5	7	6	5

⁴⁶ Datu modeļa papildināšana pirmsskolu darbības plānošanai Rīgas un Pierīgas reģiona teritorijās. SIA "ZZ Dats" pēc Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pasūtījuma. Pakalpojuma līgums Nr. 3.1/21/278-PLI., 2022.gads.

⁴⁷ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/RIG010/

	2000	2011	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eimuri (Ā)	2	4	6	5	9	10	9	10	5
Garkalne	19	48	55	45	49	48	44	43	43
Iļķene	3	1	11	10	12	14	9	14	11
Kadaga	135	234	208	217	237	241	250	255	271
Stapriņi	11	50	51	56	61	54	61	57	54
Carnikavas pagasts	282	528	544	547	577	597	607	612	663
Carnikava	178	322	350	360	374	378	372	375	394
Eimuri (C)	0	4	3	2	1	1	1	1	1
Garciems	29	60	53	57	57	55	57	54	59
Garupe	.	4	8	6	11	19	27	28	42
Gauja	9	38	35	29	40	51	52	55	59
Kalngale	40	68	54	58	56	58	60	57	67
Laveri	0	2	0	0	0	0	0	2	0
Lilaste	16	14	13	11	9	7	6	5	6
Mežgarciems	5	2	3	5	3	3	3	3	3
Siguļi	5	14	23	19	25	25	29	30	31

Atbilstoši CSP datiem⁴⁸, gan 5, gan 10, gan 20 gadu griezumā, bērnu skaits vecumā no 0-6 gadiem novadā ir būtiski pieaudzis no 737 bērniem 2000.gadā līdz 2077 bērniem 2022.gadā. Vērtējot bērnu skaita pieaugumu attiecīgajā vecumgrupā tikai pēdējo 5 gadu periodā, t.i. no 2017.gada, konstatējams, ka novadā kopumā tas ir palielinājies par 248 bērniem. Vērtējot absolūtos skaitļos visvairāk bērnu skaits pēdējo piecu gadu laikā šajā vecumgrupā pieaudzis Kadagā - par 54 bērniem, Garupē - par 36 bērniem, Carnikavā - par 34 bērniem, Ādažu pilsētā - par 30 bērniem, Gaujā - par 30 bērniem, Baltezerā - par 24 bērniem un Alderos – par 20 bērniem. Pārējos ciemos nav konstatējamas statistiski būtiski ietekmējošas izmaiņas bērnu skaita pieauguma ziņā atkarībā no apdzīvotas vietas tipa.

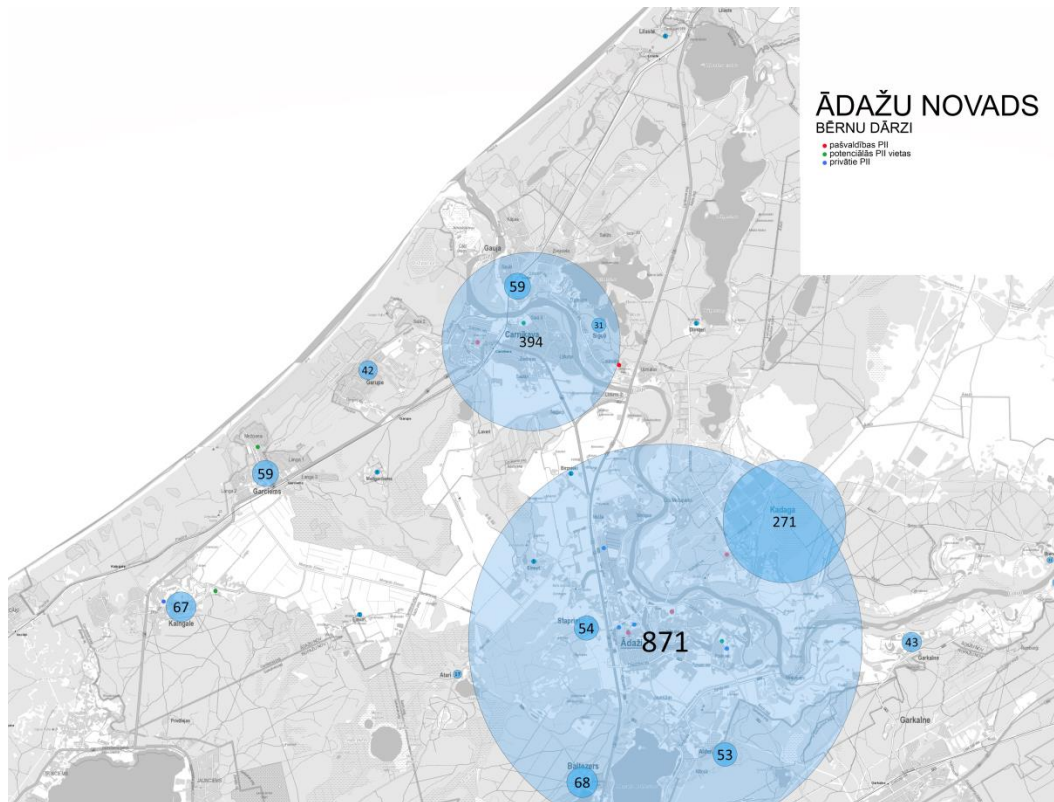
Skatot bērnu skaitu uz 2022.gada sākumu, saskaņā ar aktuālajiem CSP datiem⁴⁹, un ņemot vērā ģeogrāfisko un tieses areālu, ir identificējamās vietas ar lielāko pirmsskolas vecuma bērnu skaitu noteiktās apdzīvotās vietās: Ādažu pilsētā - 871 bērns, Carnikavā –

⁴⁸ Iedzīvotāji pēc dzimuma un vecuma grupām reģionos, novados, pilsētās, pagastos, ciemos (atbilstoši robežām 2022. gada sākumā), apkaimēs un blīvi apdzīvotās teritorijās (eksperimentālā statistika) - Visas teritorijas, Vecuma grupa, Dzimums un Laika periods
https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/RIG010/

⁴⁹ CSP: Iedzīvotāji pēc dzimuma un vecuma grupām reģionos, novados, pilsētās, pagastos, ciemos (atbilstoši robežām 2022. gada sākumā), apkaimēs un blīvi apdzīvotās teritorijās, 2022.

394 bērni, Kadagā – 271 bērns, Baltezerā – 68 bērni, Kalngalē – 67 bērni, Garciemā – 59 bērni, Gaujā – 59 bērni, Stapriņos – 54 bērni, Alderos – 53 bērni, Garkalnē – 43 bērni un Garupē – 42 bērni.

3.2.1. attēls. Ādažu pilsēta un ciemi ar lielāko bērnu skaitu vecumā no 0-6 gadiem⁵⁰ novadā uz 2022.gada sākumu, ņemot vērā ģeogrāfisko areālu

Raksturojot bērnu skaitu, kas apmeklē PII un tās neapmeklē, statistiski izgūstams no trīs rādītājiem⁵¹:

- bērnu skaits vecumā no 1-6 g., kur datus iesniedz pirmsskolas izglītības iestādes VIIS⁵²;
- deklarēto skolēnu skaits, kas atspoguļo bērnus, kuri ir piesaistīti kādai mācību iestādei;

⁵⁰ CSP: ledzīvotāji pēc dzimuma un vecuma grupām reģionos, novados, pilsētās, pagastos, ciemos (atbilstoši robežām 2022. gada sākumā), apkaimēs un blīvi apdzīvotās teritorijās, 2022

⁵¹ Datu modeļa papildināšana pirmsskolu darbības plānošanai Rīgas un Pierīgas reģiona teritorijās. SIA "ZZ Dats" pēc Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pasūtījuma. Pakalpojuma līgums Nr. 3.1/21/278-PLI., 2022.gads.

⁵² Valsts Izglītības Informācijas sistēma. <https://www.viis.gov.lv/>

- bērnu skaits pēc Centrālās statistikas pārvaldes reģistrēto iedzīvotāju datiem viena gada vecuma grupās.

Saskaņā ar datiem uz 2021.gadu Ādažu novadā bērnu skaits vecumā no 1-6 g. pēc VIIS datiem PII bija 1368 bērni, bet deklarēto skolēnu skaits vecumā no 1-6 g., t.i., bērnu skaits, kas piesaistīti kādai mācību iestādei bija 1523 bērni, savukārt bērnu skaits vecumā no 1-6 g. Saskaņā ar CSP bija 1877 bērni. Negatīva starpība starp deklarēto skolēnu skaitu un bērnu skaitu vecumā no 1-6 gadiem PII visticamāk parāda to bērnu skaitu, kas mācību iestādi apmeklē vēl 7 gadu vecumā. Bērnu skaita starpība, salīdzinot deklarēto skolēnu skaitu un bērnu skaitu PII iestādēs vecumā no 1-6 gadiem Ādažu novadā ir 155 bērni. Starpība starp bērnu skaitu pēc CSP un deklarēto skolēnu skaitu vecumā no 1-6 gadiem atspoguļo tos bērnus, kas šobrīd neapmeklē nevienu PII, saskaņā ar datiem Ādažu novadā 2021.gadā bija 354 šādi bērni. Iemesli, kāpēc bērns nav piesaistīts nevienai mācību iestādei, var būt dažādi, piemēram, tiek izmantoti citi bērnu pieskatīšanas pakalpojumi vai arī bērni atrodas rindā uz PII, bet vēl šo pakalpojumu nesaņem.

Saskaņā ar Ādažu novada pašvaldības sniegto aktuālo informāciju Ādažu novada pašvaldības administratīvajā teritorijā deklarētie bērni, kas apmeklē citu pašvaldību pirmsskolas izglītības iestādes kopskaitā ir – 139 bērni, bet vēl 289 bērni apmeklē citās pašvaldības reģistrētās privātās pirmsskolas izglītības iestādes. Jānorāda, ka ir veikta arī analīze⁵³ par Pierīgas novadu un valstpilsētu deklarēto bērnu pieprasījumu pēc pirmsskolas izglītības iestādēm Rīgā. Ādažu novads ir viena no pašvaldībām, kas aktīvi izmanto Rīgas PII. Aktivitāti Rīgas pašvaldības PII izmantošanā raksturo iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā, kas ikdienā dodas uz darbu Rīgā.

Saskaņā ar VARAM apkopoto informāciju⁵⁴ reālais bērnu skaits, kuriem netiek nodrošinātas vietas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs uz 01.10.2021. Ādažu novadā ir 273 bērniem, no tiem 244 Ādažu un 29 Carnikavas administratīvajās teritorijās.

Saskaņā ar Ādažu novada pašvaldības sniegto aktuālo informāciju uz 21.07.2022. rindā uz bērnudārzu ir 593 bērni, kuri dzimuši sākot no 2018.gada.

Analizējot pieprasījumu pēc pirmsskolas izglītības pakalpojuma Ādažu novadā, jāņem vērā Ādažu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi „Par pirmsskolas vecuma bērnu reģistrāciju, uzņemšanu un atskaitīšanu Ādažu novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs un vispārējo izglītības iestāžu pirmsskolas grupās”⁵⁵ un tajos definētie gadījumi, kad tiek pieņemts lēmums par bērna nodrošināšanu ar vietu iestādē ārpus kārtas. Minēto noteikumu 15.punkts nosaka, ka prioritāti "NBS karavīra bērns" pieteikumā reģistrē, ja viens no vecākiem ir karavīrs, ko apliecina noteiktā izziņa. Bērnus ar šo prioritāti uzņem visās iestādēs pieteikumu reģistrācijas secībā, t.sk., Kadagas pirmsskolas izglītības iestādē "Mežavēji" ne vairāk kā 120 bērnus. Savukārt, augšup

⁵³ Datu modeļa papildināšana pirmsskolu darbības plānošanai Rīgas un Pierīgas reģiona teritorijās. SIA "ZZ Dats" pēc Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pasūtījuma. Pakalpojuma līgums Nr. 3.1/21/278-PLI., 2022.gads.

⁵⁴https://www.varam.gov.lv/lv/pirmsskolas-izglitibas-iestazu-pieejamiba?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

⁵⁵ <https://likumi.lv/ta/id/329546>

minēto saistošo noteikumu 18.punktā ir definētas arī vēl citas iedzīvotāju kategorijas, kad komisija pieņem lēmumu par bērna nodrošināšanu ar vietu iestādē ārpus kārtas. Tās ir šādas:

- ja bērns sasniedzis vecumu, no kāda uzņem iestādē un palicis bez vecāku aizgādības (t.sk. gadījumā, ja bērna pārstāvis nav deklarēts Ādažu novada administratīvajā teritorijā);
- ja bērns sasniedzis vecumu, no kāda uzņem iestādē un bērna vai pārstāvja deklarētā dzīvesvieta ir Ādažu novada administratīvajā teritorijā, iestājoties kādam no nosacījumiem:
 - bērns ir adoptēts (izņemot, ja viens laulātais adoptē otra laulātā bērnu);
 - bērnam noteikta invaliditāte vai vienam no vecākiem vai pārstāvim piešķirta pirmās vai otrās grupas invaliditāte;
- ja bērns sasniedzis vecumu, no kāda uzņem iestādē un bērna deklarētā dzīvesvieta ir Ādažu novada pašvaldības administratīvā teritorija, iestājoties kādam no nosacījumiem:
 - kāds no vecākiem ir pašvaldības izglītības iestādes pedagoģiskais darbinieks;
 - kāds no vecākiem ir pirmsskolas pedagoga palīgs iestādē;

Diemžēl pašvaldībā netiek uzkrāti šādi dati, tādējādi nav nosakāms precīzs bērnu skaits vai šādu ārpuskārtas uzņemto bērnu īpatsvars kopējā skaitā, tādējādi nav izvērtējams, vai un cik lielu ietekmi tas ir atstājis uz pieprasījumu pēc pirmsskolas izglītības pakalpojuma līdz šim, un, vai tas uzskatāms par būtisku ietekmējošu faktoru nākotnē, kas pašvaldībai jāņem vērā plānojot nodrošinājumu ar pirmsskolas izglītības pakalpojumu.

Lai novērtētu aktuālo un līdzšinējo situāciju attiecībā uz to, kuros ciemos ir lielākais pieprasījums pēc vietām uz pašvaldības PII, ziņojumā ir izmantoti statistiskie dati, kas tabulas veidā atspoguļoti sākot no 2000.-2022.gadam, tādējādi redzot būtiskākās izmaiņas šajā periodā attiecīgajā vecumgrupā sadalījumā pa teritoriālajām vienībām. Skaidrojam, ka iepriekšējā lappusē, tieši pirms attēla, ir norādīts “Skatot bērnu skaitu uz 2022.gada sākumu, saskaņā ar aktuālajiem CSP datiem, un ņemot vērā ģeogrāfisko un tieces areālu, ir identificējamās vietas ar lielāko pirmsskolas vecuma bērnu skaitu noteiktās apdzīvotās vietās: Ādažu pilsētā - 871 bērns, Carnikavā – 394 bērni, Kadagā – 271 bērns, Baltezerā – 68 bērni, Kalngalē – 67 bērni, Garcimā – 59 bērni, Gaujā – 59 bērni, Stapriņos – 54 bērni, Alderos – 53 bērni, Garkalnē – 43 bērni un Garupē – 42 bērni.” Saskaņā ar saņemtajiem datiem no pašvaldības par rindā esošajiem bērniem sadalījumā pēc apdzīvotajām vietām, konstatējams, ka visvairāk rindā ir Ādažu pilsētas bērni – 260 bērni, otrs lielākais rindā esošo bērnu skaits ir no Carnikavas ciema – 82 bērni, trešais lielākais rindā esošo bērnu skaits ir Kadagā – 55 bērni, ceturtais lielākais rindā esošo bērnu skaits ir Baltezerā – 23 bērni, bet piektais lielākais rindā esošo bērnu skaits ir Garupē – 21 bērns, savukārt, sestais lielākais bērnu skaits ir Alderos – 19 bērni. Pārējos ciemos tas ir zemāks, kā redzams tabulā 3.2.3.

3.2.3. Tabula. Bērnu skaits vecumā no 0-6 gadiem sadalījumā pēc dzīvesvietas, kas apmeklē pašvaldības PII, atrodas rindā, apmeklē privātos PII, Ādažu vidusskolas sagatavošanas grupas vai ir vecāku vai BUPS pieskatīti saskaņā ar Ādažu novada pašvaldības datiem uz 2022.gada septembri

	2022 CSP 0-6	apmeklē Ādažu novada pašvaldības PII	rindā esošie uz 22.09.2022.	apmeklē Privātās PII, Ādažu vidusskolas grupiņas, citas pašvaldības PII, atrodas mājās, pie auklēm u.c.
Ādažu novads	2077	972	539	566
Ādažu pagasts	1414	569	395	450
Ādaži	871	327	260	284
Alderī	53	20	19	14
Āņi	15	3	6	6
Atari	17	7	6	4
Baltezers	68	21	23	24
Birznieki	1	0	0	1
Divezeri	5	2	0	3
Eimuri (Ā)	5	2	0	3
Garkalne	43	19	10	14
Iļķene	11	1	4	6
Kadaga	271	144	55	72
Stapriņi	54	23	12	19
Carnikavas pagasts	663	403	144	116
Carnikava	394	265	82	47
Eimuri (C)	1	2	0	-1
Garciems	59	25	8	26
Garupe	42	16	21	5
Gauja	59	46	13	0
Kalngale	67	29	12	26
Laveri	0	0	0	0
Lilaste	6	2	2	2
Mežgarciems	3	1	1	1
Siguļi	31	17	5	9

Saskaņā ar Ādažu novada pašvaldības sniegto aktuālo informāciju uz 21.07.2022. rindā uz bērnudārzu ir 593 bērni, kuri dzimuši sākot no 2018.gada. Atbilstoši pieejamajai informācijai, kas atspoguļota 3.2.4. tabulā, vislielākais pieprasījums pēc vietām ir uz PII "Strautiņš", kur rindā ir 347 bērni, un PII "Riekstiņš", kur rindā ir 102 bērni. Salīdzinoši

liels ir arī pieprasījums pēc Kadagas PII, kur rindā ir 68 bērni un Sigulū PII, kur rindā ir 51 bērns. 25 bērni ir rindā uz Ādažu vidusskolas grupiņu.

3.2.4. Tabula Rindā esošo bērnu kopskaits sadalījumā pēc pašvaldības PII uz 21.07.2022. saskaņā ar Ādažu novada pašvaldības sniegtajiem datiem

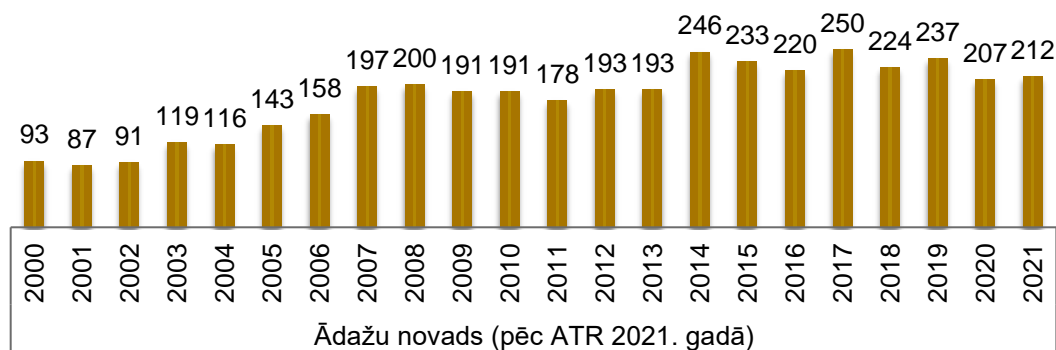
PII	Strautiņš	Riekstiņš	ĀV	Kadaga	Sigulī
Rindā esošo bērnu kopskaits	347	102	25	68	51

TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati rāda, ka 73,63% aptaujāto vecāku bērni apmeklē dzīvesvietai tuvāko bērnudārzu, bet 26,37% jeb 82 vecāku bērni neapmeklē dzīvesvietai tuvāko PII. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka šo jautājumu nevar aplūkot tikai no datu viedokļa, jo pirmsskolas izvēlē vecākiem dominē vairāk nekā tikai dzīvesvietai tuvākā PII, bet nozīmīgi ir arī tādi faktori kā audzinātāju kvalifikācija un attieksme pret bērniem, komunikācijai atsaucīga bērnudārza vadība un personāls, drošība bērnudārza telpās un pieguļošajā teritorijā, labas atsauksmes, piedāvātā izglītības programma u.c. Bērnudārza atrašanās vieta ir svarīga, bet ne pati nozīmīgākā. Vairākiem vecākiem primārāk šķiet, lai visi vienas ģimenes bērni, kas vienlaikus apmeklē PII, apmeklētu vienu un to pašu PII, nevis dažādus, kas apgrūtina bērnu izvadāšanu un rada citas praktiska rakstura neērtības.

3.3. Pieprasījuma pēc pirmsskolas izglītības pakalpojumiem iespējamo scenāriju attīstības prognozes

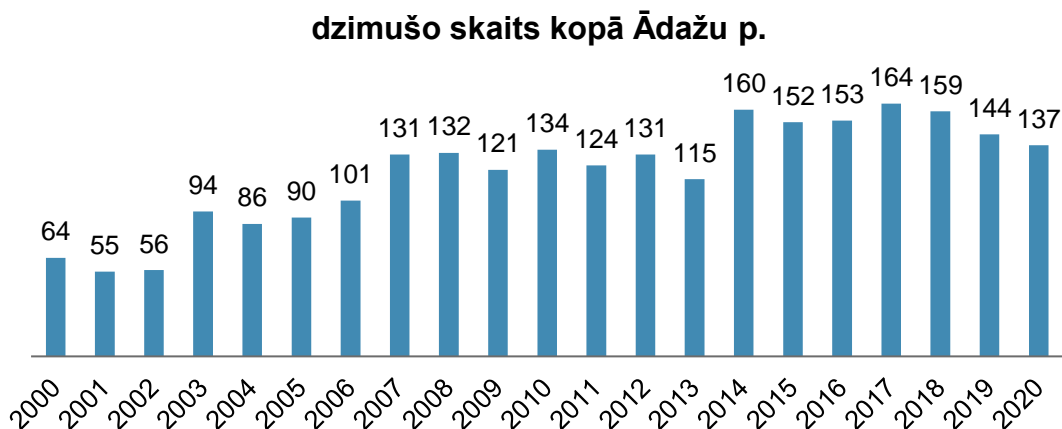
Pamata dati, pēc kuriem vadīties, plānojot pieprasījuma apjomu pēc pirmsskolas izglītības pakalpojumiem ir dzimstības rādītāji vismaz 10 gadu griezumā. Pēc novada vēsturiskajiem demogrāfiskajiem datiem var secināt, ka periodā no 2000.-2021. gadam nav bijusi vienmērīga tendence bērnu skaita izmaiņām 0 gadu vecuma grupā. Tomēr pēdējo 10 gadu dati liecina, ka katru gadu novadā piedzimst vidēji 220 bērni.

3.3.1. attēls. Dzimušo skaits Ādažu novadā no 2000.-2021.gadam saskaņā ar CSP datiem⁵⁶

Saskaņā ar pieejamajiem datiem⁵⁷ par Ādažu pilsētas un pagasta teritoriju un Carnikavas pagasta teritoriju, secināms, ka Ādažu pilsētas un pagasta teritorijā, atbilstoši pēdējo gadu tendencēm dzimst vidēji 150 bērni gadā, bet Carnikavas pagasta teritorijā vidēji 70 bērni gadā.

3.3.2. attēls. Dzimušo skaits Ādažu pilsētā un pagastā no 2000.-2020.gadam saskaņā ar CSP datiem⁵⁸

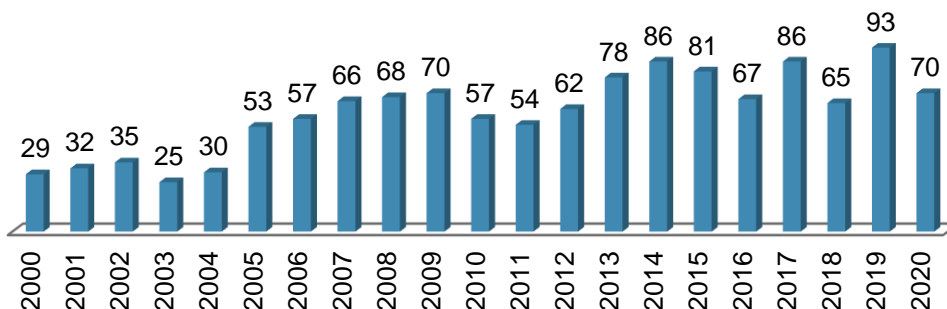
⁵⁶ IDS031. Dzīvi dzimušo skaits pēc dzimuma reģionos, valstspilsētās un novados – Teritoriālā vienība, Laika periods un Jaundzimušā dzimums. https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_ID_IDS/IDS031/table/tableViewLayout1/

⁵⁷ Laikrinda no 1967. līdz 2020. gadam: IDS030. Dzīvi dzimušo skaits pēc dzimuma reģionos, republikas pilsētās un novados (pirms ATR 2021) https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/IDS030

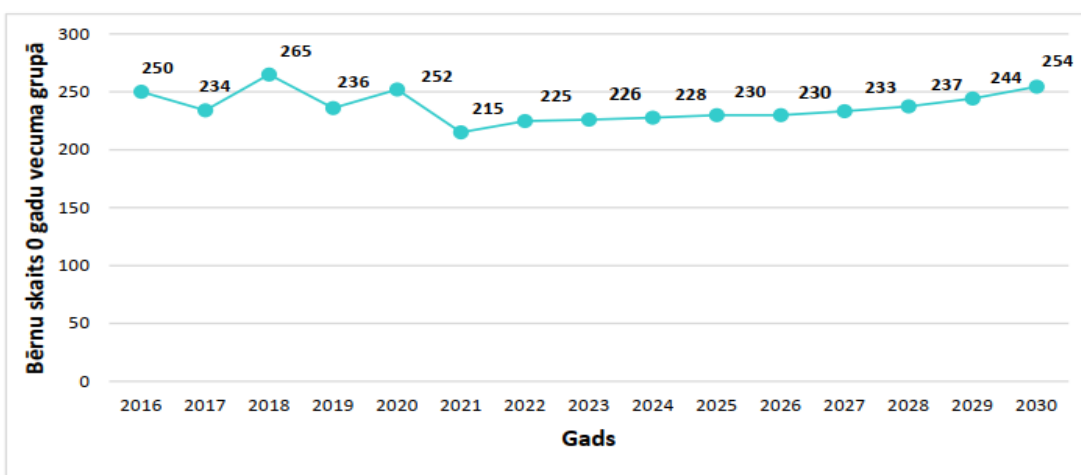
⁵⁸ Laikrinda no 1967. līdz 2020. gadam: IDS030. Dzīvi dzimušo skaits pēc dzimuma reģionos, republikas pilsētās un novados (pirms ATR 2021) https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/IDS030

3.3.3. attēls. Dzimušo skaits Carnikavas pagastā no 2000.-2020.gadam saskaņā ar CSP datiem⁵⁹

dzimušo skaits kopā Carnikavas p.

3.3.4. attēls. Bērnu skaita 0 gadu vecuma grupā prognoze periodā no 2022.-2030.gadam Ādažu novadā

Saskaņā ar bāzes scenāriju tiek prognozēts⁶⁰, ka 2022. gadā bērnu skaits konkrētajā vecuma grupā samazināsies par 10, salīdzinot ar 2021.gadu. Bet līdz 2030. gadam būs novērojama lēzena tendence skaita pieaugumam, sasniedzot 254. Kas, salīdzinot ar 2022. gadu, pieaugs par aptuveni 13%.

⁵⁹ Laikrinda no 1967. līdz 2020. gadam: IDS030. Dzīvi dzimušo skaits pēc dzimuma reģionos, republikas pilsētās un novados (pirms ATR 2021) https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/IDS030

⁶⁰Datu modeļa papildināšana pirmskolu darbības plānošanai Rīgas un Pierīgas reģiona teritorijās. SIA "ZZ Dats" pēc Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pasūtījuma. Pakalpojuma līgums Nr. 3.1/21/278-PLI., 2022.gads.

3.3.1. Tabula. Bērnu skaita izmaiņu prognoze viena gada vecuma grupā no 1-6 gadiem Ādažu novadā (Bāzes scenārijs)⁶¹

Vecuma grupa	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 g.	272	225	235	236	238	240	240	243	248	254
2 g.	277	282	235	245	246	248	250	250	253	258
3 g.	331	287	292	245	255	256	258	260	260	263
4 g.	307	341	297	302	255	265	266	268	270	270
5 g.	334	317	351	307	312	265	275	276	278	280
6 g.	356	344	327	361	317	322	275	285	286	288

Tiek prognozēts⁶², ka vislielākais samazinājums viena gada vecumu grupā būs 3 un 4 gados, līdz 2030. gadam samazinoties par 20,4% jeb 68 bērniem un 19,1% jeb 68 bērniem, salīdzinot ar 2021. gadu. Pēc bāzes scenārija tiek prognozēts, ka bērnu skaits bērnudārza vecumā Ādažu novadā nedaudz samazināsies līdz 2027. gadam, bet pēcāk līdz 2030. gadam pieaugs nesasniedzot esošās situācijas rādītājus un sastādīs 1614 bērnus. Savukārt, **pie scenārija, ka dzimstība paliks 2020. gada līmenī**⁶³, bērnu skaits 1-6 gadu vecuma grupā 2030. gadā sastādīs 1495, kas ir mazāk, kā tiek prognozēts bāzes scenārijā.

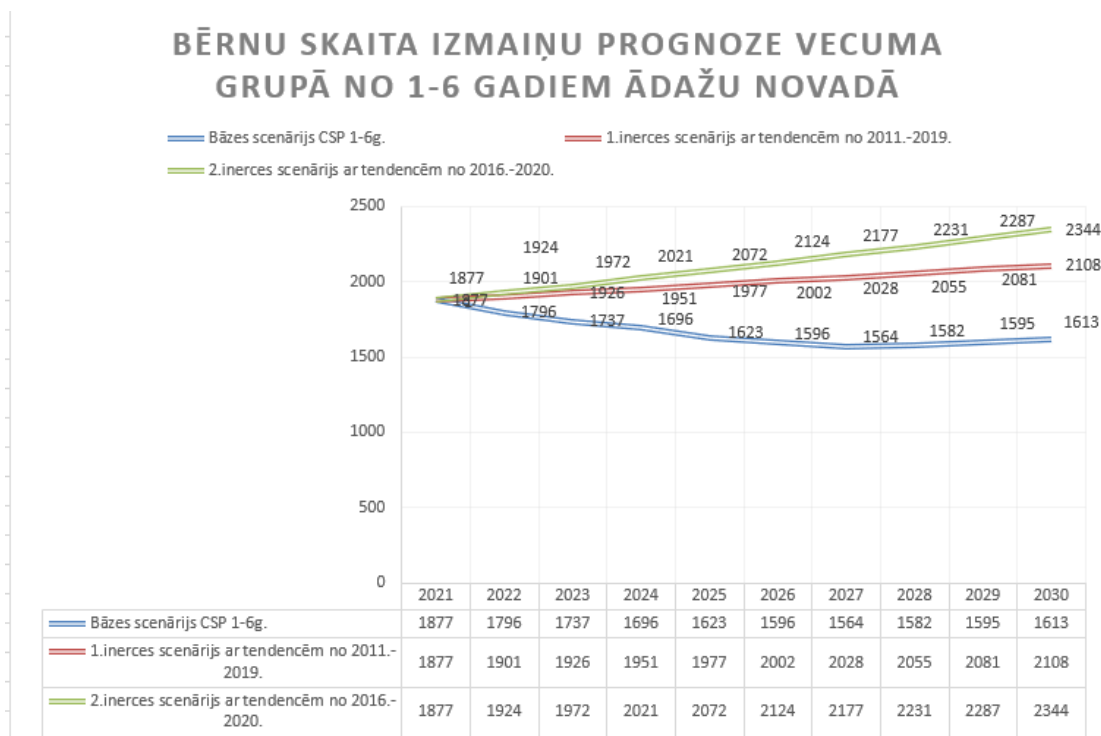
Prognozējamās bērnu skaita izmaiņas vecumgrupā no 1-6 gadi (ieskaitot), aprēķināmas arī balstoties uz inerces scenārijiem. Inerces scenāriji, lielā mērā veidojas kā lineāra tendence, kas turpinās. Ādažu novadā, ir konstatējamas atšķirības līdzšinējās tendencēs pa pēdējiem desmit un 5 gadiem, tas ļauj izvirzīt divus inerces scenārijus. Pieņemot, ka saglabāsies dzimstības un migrācijas tendences, kuras bija novērojamas 2011.–2019. g. izvirzāms **pirmais inerces scenārijs**, savukārt ja saglabāsies iedzīvotāju skaita izmaiņu tendences, kuras bija novērojamas 2016.–2019. g., ar augstu dabisko pieaugumu un ļoti augstu iekšējo migrāciju, tad izvirzāms **otrais inerces scenārijs**.

⁶¹ Datu modeļa papildināšana pirmskolu darbības plānošanai Rīgas un Pierīgas reģiona teritorijās. SIA "ZZ Dats" pēc Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pasūtījuma. Pakalpojuma līgums Nr. 3.1/21/278-PLI., 2022.gads.

⁶² Datu modeļa papildināšana pirmskolu darbības plānošanai Rīgas un Pierīgas reģiona teritorijās. SIA "ZZ Dats" pēc Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pasūtījuma. Pakalpojuma līgums Nr. 3.1/21/278-PLI., 2022.gads.

⁶³ Datu modeļa papildināšana pirmskolu darbības plānošanai Rīgas un Pierīgas reģiona teritorijās. SIA "ZZ Dats" pēc Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pasūtījuma. Pakalpojuma līgums Nr. 3.1/21/278-PLI., 2022.gads.

3.3.5. attēls. Bērnu skaita izmaiņu prognozes viena gada vecuma grupā no 1-6 gadiem Ādažu novadā pēc 3 scenārijiem

Iespējamo scenāriju attīstības prognozes balstās demogrāfiskajos datos par pētāmo iedzīvotāju kopu, kur tiek izmantoti vēsturiskie dati vismaz pēdējo 10 gadu ilgumā, kas ļauj secināt, kādas ir šīs kopas raksturīgās iezīmes un, līdz ar to, ļauj precīzāk noteikt arī nākotnes tendences. Lielākā daļa tendenču iedzīvotāju kopās mainās lēni un pakāpeniski, kur **izņēmums ir migrācijas procesi**. Papildus esošajiem datiem turpmākā plānošanā jau vidējam un īsam termiņam **nepieciešams papildus vērtēt** arī tādus ārpus demogrāfiskās metodes esošus lielumus, ko nevar tiešā veidā iekļaut aprēķinos, bet kas var ietekmēt pieprasījumu pēc pirmsskolas izglītības pakalpojumiem, piemēram:

- jaunu dzīvojamo māju projekti, jaunu ciematu attīstība vai esošo ciematu paplašināšanās plāni un jau notiekošie procesi, kas ļauj izvirzīt pieņēmumu, ka tuvāko gadu laikā uz novadu potenciāli pārcelsies kāds noteikts skaits iedzīvotāju, tostarp ģimenes ar maziem bērniem;
- dzelzceļa stacijas un Rail Baltica izbūves potenciālā ietekme;
- jaunu ražotņu, uzņēmumu vai iestāžu ienākšana vai esošo paplašināšanās, kas var veicināt darbaspējīgo iedzīvotāju, tostarp ģimeņu ar maziem bērniem pārcelšanos uz novadu;
- Ādažu militārā bāzes attīstība un militārpersonu skaita palielināšana, kad ar visai augstu iespējamību militārpersonai, kura uzturas un strādā Ādažu militārajā bāzē, līdzī dodas arī viņa ģimene un apmetas Ādažu novada teritorijā un, kuru bērniem ir prioritāri nodrošināma vieta PII.
- Vecāku preferences un iespējas bērnu uzraudzībai un izglītošanai līdz obligātajam izglītības vecumam un bērnam sasniedzot noteikto obligāto vecumu, tostarp mājniecības izmantošanas tendences;

- Covid-19 pandēmijas ietekme un attālinātā darba attīstības tendences biroja klātienē darba modeļa vietā, kas daļai cilvēku ir stimuls, lai pārceltos uz dzīvi ārpus lielajām pilsētām.

Šādas ietekmes PII pakalpojuma pieprasījuma noteikšanā var modelēt aptuveni, balstoties uz pieņēmumiem. Tomēr to iespējamā ietekme un apjoms ir plānojams gada vai divu griezumā.

IV DATOS BALSTĪTU MĒRĶA SASNIEGŠANAI EFEKTĪVĀKO ALTERNATĪVO MODEĻU DEFINĒŠANA

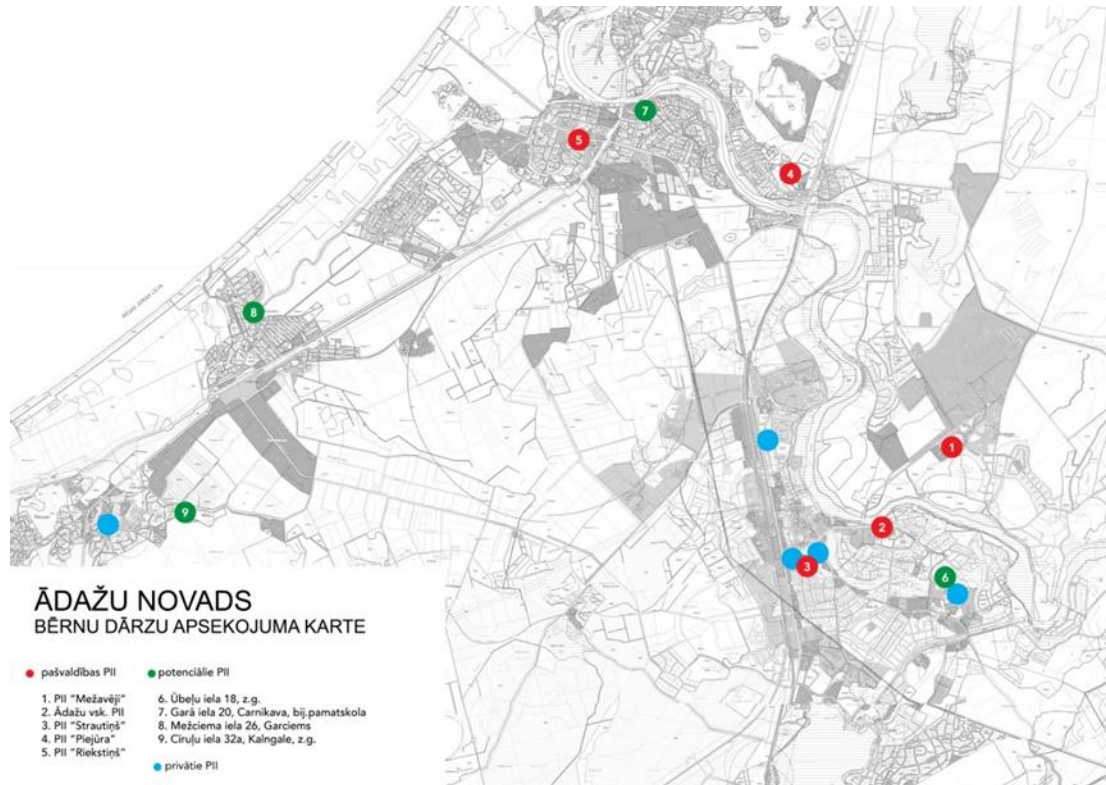
Ādažu novadā ir attīstīta izglītības infrastruktūra, kas ietver plašu pirmsskolas izglītības iestāžu tīklu, vidusskolu un profesionālās ievirzes un interešu izglītību. Tuvā atrašanās Rīgai rada praktiski neierobežotas iespējas bērniem izvēlēties arī citas izglītības gūšanas iespējas galvaspilsētas skolās.

Iedzīvotāju skaita pieaugums rada spiedienu uz izglītības infrastruktūras attīstību – gan pirmsskolas izglītības līmenī, lai nodrošinātu pieprasījumu un mazinātu rindas, gan vispārējās pamatizglītības līmenī, lai nodrošinātu vietas skolās. Izglītības iestādes dominējoši koncentrējušās Ādažu pilsētā un Carnikavas centrā, kur ir visvairāk iedzīvotāju. Arī citās novada apdzīvotajās vietās pieaug iedzīvotāju skaits un veidojas pieprasījums pēc izglītības infrastruktūras.

Izglītības infrastruktūras uzlabošanai Ādažu novadā iepriekšējos gados tika izbūvēta jauna sākumskolas ēka 800 bērniem, ir renovēta Carnikavas pamatskola, tiek renovēts Ādažu vidusskolas ēkas C korpuss. Lai sekmētu pirmsskolas izglītības pakalpojumu pieejamību 2021.gadā tika atvērtas 3 jaunas grupiņas 2016., 2017. un 2018.gadā dzimušajiem bērniem Ādažu vidusskolas telpās, izveidojot tur pirmsskolu.

Lai nodrošinātu izglītības iestāžu pieejamību novadā nodrošināts bezmaksas vai daļēji kompensēts transports uz vispārējās izglītības iestādēm, ēdināšana sākumskolas izglītojamajiem un daudz bērnu ģimeņu trešajam un katram nākamajam bērnam pirmsskolās.

4.1.1.attēls. Apekoto objektu atrašanās vietas Ādažu novadā

4.1.Esošo PII paplašināšanās izvērtējums

Saskaņā ar Ādažu novada pašvaldības sniegto aktuālo informāciju rindā uz bērnudārzu ir vairāk kā 500 bērni, kuri dzimuši sākot no 2018.gada. Vislielākais pieprasījums pēc vietām ir uz PII "Strautiņš", kur rindā ir 347 bērni, un PII "Riekstiņš", kur rindā ir 102 bērni. Salīdzinoši liels ir arī pieprasījums pēc Kadagas PII, kur rindā ir 68 bērni un Sigulju PII, kur rindā ir 52 bērns. 25 bērni ir rindā uz Ādažu vidusskolas grupiņu.

Turpmāk šajā nodaļā tiek sniegts esošo pašvaldības PII paplašināšanās iespēju novērtējums atbilstoši pasūtītāja definētajam PII adresu sarakstam.

OBJEKTA ADRESE

Ādažu PII "Strautiņš" Pirmā iela 26A, Ādaži
 PII "Mežavēji" "Mežavēji", Kadaga, Ādažu novads
 PII "Piejūra" "Skola", Sigulji, Carnikavas pagasts, Ādažu novads
 Ādažu VSK PII Gaujas iela 30, Ādaži
 PII "Riekstiņš" Nākotnes iela 2, Carnikava, Ādažu novads,

APSEKOJUMA FOKUSS:

- Īpašuma ēku apbūves laukuma un zemes gabala brīvās teritorijas proporcija (apbūves blīvums), teritorijas konfigurācijas, apgrūtinājumu, ēku izvietojuma īpatnības.

- esošo telpu aizpildījums un izmantošanas efektivitāte, pašreizējā noslodze (pēc lietotāju liecībām)

- teritorijas labiekārtojuma un āra aprīkojuma nodrošinājums, iespējas to izvietot vai papildināt

Ādažu PII “Strautiņš” Pirmā iela 26A, Ādaži,

PII RAKSTUROJUMS

STATUSS	Pašvaldības dibināta vispārējās izglītības iestāde pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai.
DARBOJAS KOPŠ:	1983.gada
PEDAGOGI:	2022./2023.m.g. iestādē strādā kopumā 76 darbinieki, no kuriem 45 bija pirmsskolas skolotājas un 6 administrācijas darbinieki. Kolektīvā ir 3 logopēdi, psihologs un medmāsa.
IZGLĪTOJAMIE:	2022./2023.mācību gadā iestādi apmeklēja 372 bērni ⁶⁴ .
VIETU SKAITS KOPĀ*:	393 vietas (17 grupas)
VIETU SKAITS (1.5 – 4 GADI), GRUPAS	32 vietas (2 grupas)
VIETU SKAITS (5-6 GADI), GRUPAS	65 vietas (3 grupas)
JAUKTA VECUMA GRUPĀM, GRUPAS	296 vietas (12 grupas)
NOSLODZE %	95,2 %
IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS:	<ul style="list-style-type: none">✓ vispārējās pirmsskolas izglītības programmu (programmas kods: 01011111);✓ mazākumtautību vispārējās pirmsskolas izglītības programmu (kods: 01011121);
INTEREŠU IZGLĪTĪBA, U.C.	<ul style="list-style-type: none">✓ reizi nedēļā bērni apmeklēja baseina nodarbības trenera pavadībā;✓ interešu izglītību – darbojas angļu valodas, šovdeju, mākslas, džudo, futbola, tenisa, mākslas vingrošanas un robotikas pulciņi

*Vietu skaits 2021.gadā: Ādažu novada pašvaldības sniegtie dati 2022.gada jūnijā

TEHNISKAIS STĀVOKLIS

Ēka ir būvēta padomju laikā, tās plānojuma pamatā tā laika tipveida projekts, kas papildināts ar oriģinālu ieejas halli – ziemas dārzu. 2019.-2020.gadā iestādei tika veikta vienkāršotā atjaunošana, veicot ēkas siltināšanu. Veikta arī iekštelpu pārbūve, izveidojot divas jaunas grupu telpas oriģinālajā aktu zālē. Aktu zāles vietā izveidota jauna

⁶⁴ Ādažu novada pašvaldība. Info par izglītības iestādēm. Skolēnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs 2022.gadā. 2022.gada 24.oktobra dati.

multifunkcionāla zāle ēkas tālākajā galā, ar atsevišķu ieieju, radot iespēju tās izmantošanai arī atsevišķi.

Ēkā jūtams apdares nolietojums, īpaši gaitenīs un sanmezglis, inženierkomunikācijas ir novecojušas un nenodrošina telpās pietiekamu komfortu un mūsdienu prasībām atbilstošu gaisa apmaiņu. Ēkas fasādes un jumti ir labā stāvoklī.

Ēkā izveidotas jaunas grupu telpas uz papildinošu funkciju rēķina.

Kā pozitīvs faktors minams kvalitatīvais padomju laika plānojums, kas ir vienstāva un nodrošina katrai oriģināli projektētajai grupai izeju uz teritoriju, kas grupai ir savā teritorijas "kabatiņā". Taču tādā veidā apbūve aizņem lielāko daļu teritorijas. Līdz ar to šai iestādei nav plaša kopīga rotaļu zona ar daudzveidīgu āra rotaļu aprīkojumu, katrai grupiņai tas ir savs, un vietām ļoti pieticīgs. Arī teritorijas labiekārtojums ir nolietojies – redzami nojumes dēļu klāji un gājēju ceļiņu segumu bojājumi.

P11 ir divi baseini, ziemas dārzs, multifunkcionāla halle.

PAPLAŠINĀŠANĀS IESPĒJAS

Ēka ir jau vairākkārt remontēta un pārbūvēta, tostarp arī paplašināta, izveidojot jaunas grupu telpas. Savu potenciālu attīstībai paplašinoties iestāde ir izsmēlusi. Šo ēku uzturēšanai arī turpmāk jāplāno regulāri budžeta līdzekļu ieguldījumi - ir jūtams telpu apdares nolietojums, inženierkomunikācijas neatbilst mūsdienu prasībām. Jau tagad ir jūtams papildinošo funkciju telpu kapacitātes trūkums, kas apgrūtina iestādes kvalitatīvu darbu. Apbūve jau šobrīd aizņem lielāko daļu teritorijas. Šo iestādi un ēku nepieciešams atslogot un uzlabot, nevis paplašināt.

Kadagas P11 "Mežavēji"

P11 RAKSTUROJUMS

STATUSS	Pašvaldības dibināta vispārējās izglītības iestāde pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai. 75% no kopējā bērnu skaita vietām P11 ir paredzētas NBS karavīru bērniem, neatkarīgi no deklarētās dzīves vietas adreses, bet 25% pašvaldībā deklarētajiem bērniem.
DARBOJAS KOPŠ:	2009.gada
PEDAGOGI:	2022./2023.m.g. iestādē strādāja 52 darbinieki (no tiem 25 pedagoģiskie darbinieki un 27 tehniskie darbinieki un administrācija), ir pieejama atbalsta personāla komanda – divi logopēdi un psihologs.
IZGLĪTOJAMIE:	2022./2023.m.g. iestādi apmeklē 180 bērni ⁶⁵ .
VIETU SKAITS KOPĀ*, T.SK.:	288 vietas (13 grupas)
VIETU SKAITS (1.5 – 4 GADI), GRUPAS	84 vietas (4 grupas)

⁶⁵ Ādažu novada pašvaldība. Info par izglītības iestādēm. Skolēnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs 2022.gadā. 2022.gada 24.oktobra dati.

VIETU SKAITS (5-6 GADI), GRUPAS	116 vietas (5 grupas)
JAUKTA VECUMA GRUPĀM, GRUPAS	88 vietas (4 grupas)
NOSLODZE %	68%
IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS:	✓ vispārējās pirmsskolas izglītības programmu (kods: 01011111)
INTEREŠU IZGLĪTĪBA, U.C.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ reizi nedēļā bērni apmeklē baseina nodarbības trenera pavadībā; ✓ interešu izglītību bērniem; ✓ telpu noma interešu izglītības nodrošināšanai

*Vietu skaits 2021.gadā: Ādažu novada pašvaldības sniegtie dati 2022.gada jūnijā

TEHNISKAIS STĀVOKLIS

Iestādei ir aptuveni 22 000 kvadrātmetrus liela āra teritorija priežu sila malā. Teritorijā ir izveidota "Burtu taka", kur bērniem ir iespēja pastaigāties un atpūsties kopā ar pedagogiem un vecākiem. Kvalitatīvs āra rotaļu aprīkojums, nojumes. Vienai jaunizveidotai grupīnai trūkst savas nojumes.

Ēka ir salīdzinoši jauna, 2009. gadā nodota ekspluatācijā 2. stāvu ēka. Projektēta speciāli PII vajadzībām. Gan ēkas eksterjers, gan interjers bez nolietojuma pazīmēm. Telpās izteiksmīga, koša apdare, tās ir plašas un gaišas. Iestādē ir baseins.

Reaģējot uz pieaugošo pieprasījumu, ēkā ir veikta iekštelpu pārbūve, pārveidojot daļu 2. stāva gaitenja un kabinetus jaunas grupas vajadzībām.

PAPLAŠINĀŠANĀS IESPĒJAS

Teritorijas un papildinošo funkciju telpu kapacitāte atļauj paplašināties par 1-6 grupām. Ņemot vērā, ka ēka atrodas Kadagā, nevis pagasta centrā, tās paplašināšanas lietderība un apjoms jāvērtē no pieejamības iedzīvotājiem aspekta. Turklāt, jāreķinās ar to, ka būvdarbi iestādē ievērojami traucēs tās darbību, iespējama daļēja slēgšana būvdarbu laikā.

Siguļu PII "Piejūra"

PII RAKSTUROJUMS

STATUSS	Pašvaldības dibināta vispārējās izglītības iestāde pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai.
DARBOJAS KOPŠ:	2017.gada
PEDAGOGI:	2021.gadā strādāja 33 pedagogi
IZGLĪTOJAMIE:	2021./2022.m.g. iestādi apmeklēja 176 bērni. 2022./2023.mācību gadā iestādi apmeklē 207 bērni ⁶⁶ .

⁶⁶ Ādažu novada pašvaldība. Info par izglītības iestādēm. 23.09.2022. Skolēnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs 2022.gadā

VIETU SKAITS KOPĀ*, T.SK.:	176 vietas (11 grupas)
VIETU SKAITS (1.5 – 4 GADI), GRUPAS	137 vietas (9 grupas)
VIETU SKAITS (5-6 GADI), GRUPAS	39 vietas (2 grupas)
JAUKTA VECUMA GRUPĀM, GRUPAS	-
NOSLODZE %	100%
IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS:	✓ vispārējās pirmsskolas izglītības programmu (kods: 010111111)
INTEREŠU IZGLĪTĪBA, U.C.	✓ lestādes mērķis ir organizēt un īstenot mācību un audzināšanas procesu, lai nodrošinātu valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijās noteikto mērķu sasniegšanu, kas balstīta Dabas pedagoģijā

*Vietu skaits 2021.gadā: Ādažu novada pašvaldības sniegtie dati 2022.gada jūnijā

TEHNISKAIS STĀVOKLIS

Pil "Siguļi" ēka ir vēsturiska skolas ēka, kapitāli pārbūvēta un pielāgota PII funkcijām, pēc pārbūves nodota ekspluatācijā 2021. gadā. Telpas un to apdare ir faktiski jaunas, bez nolietojuma pazīmēm. Mūsdienīgs, gaišos un neitrālos toņos ieturēts interjera dizains, kurš izceļas bagātīgs mācību aprīkojums grupās. Ļoti kvalitatīva sporta un aktu zāle, ēdamzāle, vairāki speciālie kabineti. Ēkā darbojas piespiedu gaisa apmaiņas sistēma ar rekuperāciju, kas nodrošina gan labu komfortu telpās, gan energoefektivitāti.

Teritorijā izveidots kvalitatīvs rotaļu aprīkojums, nojumes, speciālais segums rotaļu zonā. Teritorija ir nožogota, tomer jāatzīmē, ka nožogojums nav pietiekami drošs - esošais ir pārāk zems, vārtiņus spēj viegli atvērt bērni.

lestādes teritorijā ir otra, mazāka ēka, kuras telpas arī pielāgotas PII vajadzībām, tajās atradās 19 bērnu grupa no 2017. -2020. gadam. Telpas joprojām darba kārtībā bērnu uzņemšanai, tomēr atšķirībā no galvenās ēkas, šajā ēkā telpās ir novecojušas inženierkomunikācijas, auksta grīda, komforta līmenis tādēļ ievērojami zemāks. Pašlaik šajās telpās nav grupas, telpas izmanto tehnoloģiju jomas mācību procesiem.

PAPLAŠINĀŠANĀS IESPĒJAS

lestāde sastāv no divām ēkām. Galvenā ir kvalitatīva, nesien ekspluatācijā nodota 3. stāvu ēka, kas ir PII funkcijai pielāgota vēsturiska skolas ēka. Vēl teritorijā ir mazāka, PII funkcijai pielāgota dzīvojamā ēka. Grupu telpas gavenajā ēkā ir pilnībā aizpildītas, tomēr teritorijas un papildinošo funkciju telpu kapacitāte atļauj paplašināties par 1-6 grupām. Ņemot vērā, ka iestāde atrodas Siguļos, nevis pagasta centrā, tās paplašināšanas lietderība jāvērtē no pieejamības iedzīvotājiem aspekta. Piebūves pie galvenās ēkas nav rekomendējamas, jo ievērojami traucēs tās darbību. Iespējams pārbūvēt mazāko ēku, to paplašinot.

Ādažu VSK PII

PII RAKSTUROJUMS

STATUSS	Pašvaldības dibināta vispārējās izglītības iestāde pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai.
DARBOJAS KOPŠ:	Skola dibināta 1986.gadā, bet pirmsskola uzsākusi darbu 2021.gadā, kad tika atvērtas trīs grupiņas bērniem no 3 līdz 5 gadu vecumam.
PEDAGOGI:	Pirmsskolā 2022.gadā strādā 21 darbinieks.
IZGLĪTOJAMIE:	2022/2023.mācību gadā 100 bērni ⁶⁷ .
VIETU SKAITS KOPĀ*, T.SK.:	100 vietas (5 grupas)
VIETU SKAITS (1.5 – 4 GADI), GRUPAS	60 vietas (3 grupas)
VIETU SKAITS (5-6 GADI), GRUPAS	20 vietas (1 grupa)
JAUKTA VECUMA GRUPĀM, GRUPAS	20 vietas (1 grupa)
NOSLODZE %	100%
IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS:	✓ vispārējās pirmsskolas izglītības programmu (kods: 01011111)
INTEREŠU IZGLĪTĪBA, U.C.	-

*Vietu skaits 2021.gadā: Ādažu novada pašvaldības sniegtie dati 2022.gada jūnijā

TEHNISKAIS STĀVOKLIS

Skolas ēka tika uzbūvēta 1986.gadā un bija lielākā lauku skola Latvijā. Skolas ēkā atrodas Ādažu sporta centrs ar plašu sporta zāli un baseinu. PII vajadzībām pielāgotas telpas sānu korpusa 1. un 2. stāvā, kā arī iežogota un aprīkota ar āra rotaļu aprīkojumu daļa teritorijas. Telpu apdare PII telpās ir jauna, kvalitatīva bez nolietojuma pazīmēm, tāpat āra teritorijas labiekārtojums ir kvalitatīvs un labā stāvoklī, telpas ir plašas un gaišas. To pašu nevar teikt par skolas pārējām telpām, tajās redzama oriģinālā padomju laikam raksturīgā apdare, kas ir nolietota un nav mūsdienīga, jūtamas problēmas ar novecojušām ventilācijām un sistēmām, ēka nav siltināta.

PAPLAŠINĀŠANĀS IESPĒJAS

Ēka atrodas Ādažu pilsētas centrā. Tā ir padomju laikā pēc oriģināla projekta būvēta ēka, un tās telpas ir paredzētas vidusskolai. Lielāko ēkas daļu aizņem Ādažu vidusskola, PII vajadzībām veikta atsevišķa korpusa 1. un 2. stāva telpu daļēja pielāgošana PII funkcijām (no 5 gadiem). PII telpu grupā telpu remonts ir svaigs un kvalitatīvs, tomēr vērojamas neērtības lietotājiem, piemēram, garderobe ir pagrabā kopā ar vidusskolniekiem. Pārējā

⁶⁷ Ādažu novada pašvaldība. Info par izglītības iestādēm. 23.09.2022. Skolēnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs 2022.gadā

ēkā vērojamas apdares nolietojuma pazīmes, ēka nav siltināta, tās uzturēšanai nepieciešami līdzekļi. PII atrašanās šajā ēkā uzskatāma par pagaidu risinājumu.

Carnikavas PII “Riekstiņš”

PII RAKSTUROJUMS

STATUSS	Pašvaldības dibināta vispārējās izglītības iestāde pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai.
DARBOJAS KOPŠ:	1980.gada
PEDAGOGI:	2022.g. par bērniem rūpējas 59 darbinieki (no tiem 36 darbinieki ir pedagoģiskais personāls, 22 darbinieki – administratīvi saimnieciskais personāls).
IZGLĪTOJAMIE:	2021./2022.m.g. iestādi apmeklē 236 bērni. Pēc Ādažu domes sniegtajiem aktuālajiem datiem 2022.gadā iestādi apmeklē 257 bērni ⁶⁸ .
VIETU SKAITS KOPĀ*, T.SK.:	236 vietas (13 grupas)
VIETU SKAITS (1.5 – 4 GADI), GRUPAS	104 vietas (6 grupas)
VIETU SKAITS (5-6 GADI), GRUPAS	97 vietas (5 grupas)
JAUKTA VECUMA GRUPĀM, GRUPAS	35 vietas (2 grupas)
NOSLODZE %	100%
IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pirmsskolas izglītības programma (kods 01011111); ✓ speciālās pirmsskolas izglītības programmas (kods 01015511; 01015611; 01015811);
INTEREŠU IZGLĪTĪBA, U.C.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ir iespēja piedalīties sporta, dejošanas un mūzikas pulciņos, kurus organizē pašvaldība, kā arī apmeklēt dažādas nodarbības, kuras finansē vecāki (angļu valoda, karatē, joga, alfa robotika, lego robotika, dabas skoliņa).

*Vietu skaits 2021.gadā: Ādažu novada pašvaldības sniegtie dati 2022.gada jūnijā

TEHNISKAIS STĀVOKLIS

Būvēts padomju laikā pēc tipveida projekta. Ēka ir siltināta. Veikta arī iestāde paplašināšana, piebūvējot jaunu divstāvu korpusu, kurā ir vairākas grupu telpas. Riekstiņa vecākajā korpusā telpas izvietotas vienā stāvā, katrai grupa ir sava atsevišķa guļamtelpa, sava āra terase un izeja uz āru. Jaunajā korpusā tādas iespējas nav.

⁶⁸ Ādažu novada pašvaldība. Info par izglītības iestādēm. 23.09.2022. Skolēnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs 2022.gadā

Ēkā ir baseins. Ir ļoti maza telpa grupu sporta nodarbībām, trūkst ēdamzāles. Ēdināšana tiek organizēta piegādājot ēdienu grupās, taču vienlaikus ēkā ir ļoti šauri gaiteni, kurā esoši ēdiena servējamie rati var radīt problēmu evakuācijas gadījumā. Vērojamas problēmas ar novecojušu ventilācijas sistēmu un nepietiekošu gaisa apmaiņu telpās. Telpu apdarei vecākajā korpusā ir nolietojuma pazīmes.

Ēkā trūkst telpas mācību funkcijām, jo dažādas nodarbības tiek rīkotas gaitēnos. Nav telpas sajūtu istabai.

Teritorija ir kompakta, pieticīgi apzaļumota. Galvenā ieeja samērā nemājīga, ar šauru celiņu starp metāla paneļu žogu un ēkas fasādi. Neērta un nepietiekami ar autostāvvietām nodrošināta piebraukšana, bīstama izeja pa vaļējiem aizmugures vārtiņiem tieši uz ielu ar aktīvu kustību. Ierīkota kopēja lielāka rotaļu un pasākumu zona ar smilšu segumu "kabatā" starp ēkas korpusiem, pārējā teritorijā rotaļu aprīkojums ļoti pieticīgs.

PAPLAŠINĀŠANĀS IESPĒJAS

Ēka atrodas Carnikavas centrā. Tā ir padomju laikā būvēta, ēkas plānojuma pamatā izmantojot tā laika tipveida risinājumi. Kopš uzbūvēšanas ēka ekspluatēta atbilstoši paredzētajai funkcijai. Ēka ir jau vairākkārt remontēta un pārbūvēta, tostarp arī paplašināta, izveidojot jaunu divstāvu korpusu ar grupu telpām. Savu potenciālu attīstībai paplašinoties iestāde ir izsmēlusi. Šīs ēkas uzturēšanai arī turpmāk jāplāno regulāri budžeta līdzekļu ieguldījumi - ir jūtams telpu apdares nolietojums, inženierkomunikācijas neatbilst mūsdienu prasībām. Jau tagad ir jūtams papildinošo funkciju telpu kapacitātes trūkums, kas apgrūtina iestādes kvalitatīvu darbu. Apbūve jau šobrīd aizņem lielāko daļu teritorijas. Teritorijā vēlams uzlabot labiekārtojuma kvalitāti. Šo iestādi un ēku ir nepieciešams atslogot un uzlabot, nevis paplašināt.

Kopsavilkums par paplašināšanās iespējām pašvaldības PII

	Paplašināšanās nav tehniski un institucionāli iespējama	Paplašināšanās ir tehniski iespējama, bet ir būtiski apgrūtinājumi	Paplašināšanās ir tehniski iespējama, nav būtisku apgrūtinājumu
PII STRAUTIŅŠ			
PII MEŽAVĒJI			
PII Piejūra			
Ādažu VSK PII			
PII Riekstiņš			

4.2. Jaunas PII būvniecības vietu piemērotības izvērtējums

OBJEKTA ADRESE
Cīruļu iela 32a, Kalngale (tukšs zemes gabals)
Ūbeļu iela 18, Ādaži (tukšs zemes gabals)
Mežciema iela 26, Garciems, (zemes gabals ar esošu būvi)
Garā iela 20, Carnikava (Carnikavas pamatskolas pagaidu ēka, šobrīd neizmantota)
APSEKOJUMA UZDEVUMS:
-objektu novietnes novada teritorijas atļautās izmantošanas un teritorijas attīstības kontekstā,
-ērtība iedzīvotājiem, esošo un plānoto mājokļu un/vai darba vietu skaits tuvākajā apkārtnē
-autonovietņu skaits, sabiedriskā transporta pieejamība,
-citas būtiskas infrastruktūras vai vērtības esamība
-īpašuma ēku apbūves laukuma un zemes gabala brīvās teritorijas proporcija (apbūves blīvums), teritorijas konfigurācijas, apgrūtinājumu, ēku izvietojuma īpatnības

Apsekošanas rezultātā veikto secinājumu kopsavilkums apkopots 4.2.1.tabulā. Detalizēta analīze tiek vērtēta turpmāk pie izvirzīto alternatīvu daudzkritēriju novērtējuma.

4.2.1. Tabula. Apsekoto objektu kopsavilkums

Adrese	Kopsavilkums
Zemes gabals Ādažos, Podniekos Ūbeļu iela 18 Zemes gabala platība: 0,5022 ha	Plašs zemes gabals ar atbilstošu atļauto izmantošanu un veiksmīgu pilsētībūvniecisko situāciju - lielu esošu iedzīvotāju blīvumu un potenciālo pakalpojuma saņēmēju skaitu jau šobrīd, tuvākajā apkārtnē. Ir piebraucamie ceļi no divām pusēm. Ilgtspējīgs risinājums no pakalpojuma pieprasījuma un iedzīvotāju mobilitātes ērtību viedokļa. Teritorija ar līdzenu reljefu, gandrīz bez kokiem. Piemērots lielas PII jaunbūvei ar ēkas iekštelpu platību 2090 m ² . Iespējams izveidot 12 grupas ar 288 vietām. Ir iespējams attīstīt ārtelpu infrastruktūru.
Zemes gabals Garciemā Mežciema iela 26, Garciems Zemes gabala ar kad.nr. 80520081256 platība: 0,1040 ha Iekštelpu platība: 230,5 m ²	Neliels zemes gabals Garciema centrā, netālu no jūras. PII funkcijas attīstība ir iespējama, tomēr nelielā apjomā, 1-4 grupas, jo gan teritorijas platība ir salīdzinoši maza, gan tuvumā maz potenciālo pakalpojuma saņēmēju. Iespējams, piemērota vieta PII. Teritorijā jau ir pašvaldības iekārtots neliels bērnu rotaļu laukums, ir piebraucamais ceļš, ir esoša ēka – šobrīd vidi degradējošs grausts, kuru iespējams pārbūvēt, lai izveidotu 2 grupas ar 40 vietām 230,5 m ² platībā.
Zemes gabals Kalngalē Cīruļu iela 32a, Kalngale	Plašs zemes gabals Kalngales nomalē, ar šobrīd neatbilstošu atļauto izmantošanu – meža zeme ar blīvu meža audzi un kāpām. Teritorijas

Zemes gabala platība:
0,4300 ha

plānojumā atļauta savrupmāju apbūve. Pilsēt būvnieciskā situācija šobrīd nav labvēlīga liela PII izveidei - iedzīvotāju blīvums tuvākajā apkārtnē mazs, pārsvarā vēl neapbūvēti, tikai attīstības plānā iezīmēti privātmāju rajoni. Neērta piebraukšana pa šauru zemes ceļu - strupceļu, no vienas puses. Kalngale ir būtisks virziens novada attīstībā un iedzīvotāju mobilitātes paradumos, un PII pakalpojuma pieejamība veicinātu tā nozīmi. Tomēr kā priekšnosacījums PII attīstībai šajā konkrētajā novietnē ir nepieciešamība atmežot teritoriju un norakt kāpas, gan būvēt atbilstošu piebraucamo ceļu, kas sadārdzina kopējās PII būvniecības izmaksas. Kā vērtība atzīmējama tīra vide un dabas klātbūtne. PII iespējams izveidot 1810m² platībā ar 10 grupām un 240 vietām.

Skolas ēka Carnikavā
Garā iela 20, Carnikava
Zemes gabala ar kad.nr.
80520051959 platība:
2,7338 ha
Iekštelpu platība: 2342.5
m²

Jauna, 2020. gadā ekspluatācijā nodota pamatskolas funkcijai paredzēta ēka. Ir kvalitatīvs piebraucamais ceļš, pietiekams skaits autonomvietņu. Atļautā izmantošana ir atbilstoša PII funkcijai. Samērā labvēlīga pilsēt būvnieciskā situācija PII pakalpojuma attīstībai - tuvākajā apkārtnē esoši savrupmāju dzīvojamie rajoni, uzsākta daudzstāvu daudzdzīvokļu projektu attīstība. Ēka būvēta moduļu tehnoloģijā, ar metāla un koka nesošo konstrukciju. Gan tās eksterjers, gan interjers perfektā stāvoklī. Pārbūvēt ēku par PII tehniski ir iespējams, var izveidot 9-11 grupas ar 20-24 bērniem. Pārbūve skartu ~ 80 % iekštelpu, tostarp nesošās konstrukcijas un ugunsdrošības risinājumus. Nav iespējams izveidot pilnvērtīgu, pietiekami lielu aktu/sporta zāli. Teritorija jāiežogo, jāuzstāda rotaļu aprīkojums. Izmantot iespējams tikai daļu zemes gabala teritorijas, jo to šķērso augstsprieguma elektrolīnija.

4.3.PII sadarbībā ar privāto sektoru izvērtējums

2022.gadā Ādažu novadā darbojas septiņas privātās pirmsskolas iestādes, nodrošinot PII pakalpojumu 384 bērniem (iekļauta tikai informācija par tām privātajām PII, par kurām Ādažu novada domei ir informācija).

Privātā PII "Pasaku valstība"

PII RAKSTUROJUMS

STATUSS	Privātā pirmsskolas izglītības iestāde, kura nodrošina pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai.
ATRAŠANĀS VIETA	Gaujas iela 2B, Ādažos. Kopš 2013.gade darbojas arī "Pasaku Valstības" filiāle Gaujas ielā 4, Ādažos.
DARBOJAS KOPŠ:	2007.gada
PEDAGOGI:	2022.gadā iestādē strādā 27 darbinieki; no tiem 13 ir pedagoģiskais personāls (ieskaitot psihologu, logopēdu) un 3 administrācijas darbinieki

IZGLĪTOJAMIE:	2022./2023.m.g. izglītības iestādi kopumā abās filiālēs apmeklēja 125 bērni ⁶⁹ .
VIETU SKAITS KOPĀ*, T.SK.:	126 vietas
VIETU SKAITS (1.5 – 4 GADI)	54 vietas
VIETU SKAITS (5-6 GADI)	54 vietas
JAUKTA VECUMA GRUPĀM	18 vietas
NOSLODZE %	100%
IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS:	✓ pirmsskolas izglītības programma (kods 01011111);
INTEREŠU IZGLĪTĪBA, U.C.	✓ interešu izglītības pulciņus (iestādē ir licenzētas 5 interešu izglītības programmas; papildus tiek piedāvātas vēl 5 interešu izglītības programmas kā ārpalpojums – Robotika, Krievu valoda utt.).

Privātā PII “Patnis”

PII RAKSTUROJUMS

STATUSS	Privātā pirmsskolas izglītības iestāde, kura nodrošina pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai.
ATRAŠANĀS VIETA	Ādažos, Ūbeļu ielā 13 un 15.
DARBOJAS KOPŠ:	2008.gada
PEDAGOGI:	2022.gadā iestādē strādā 29 darbinieki, tostarp 13 pedagogi un 2 administrācijas darbinieki.
IZGLĪTOJAMIE:	2022./2023.m.g. iestādi apmeklē 151 bērns ⁷⁰ .
VIETU SKAITS KOPĀ*, T.SK.:	135 vietas
VIETU SKAITS (1.5 – 4 GADI)	105 vietas
VIETU SKAITS (5-6 GADI)	30 vietas
JAUKTA VECUMA GRUPĀM	-
NOSLODZE %	111%
IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS:	✓ pirmsskolas izglītības programma (kods 01011111);
INTEREŠU IZGLĪTĪBA, U.C.	✓ interešu izglītības pulciņus (florbolu, teātra pulciņu, biodejas, angļu valodu, dejas ritmiku, logopēda nodarbības).

⁶⁹ Ādažu novada pašvaldība. Info par izglītības iestādēm. 23.09.2022. Skolēnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs 2022.gadā

⁷⁰ Ādažu novada pašvaldība. Info par izglītības iestādēm. 23.09.2022. Skolēnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs 2022.gadā

	✓ realizē Ekoskolas programmu un par aktīvu darbību tajā ir saņēmusi Ekoskolas Zaļo karogu.
--	---

Privātā PII “Brīvā Austras skola”

PII RAKSTUROJUMS

STATUSS	Privātā pirmsskolas izglītības iestāde, kura nodrošina pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai.
ATRAŠANĀS VIETA	Parka ielā 4, Ādažos
DARBOJAS KOPŠ:	2018.gada
PEDAGOGI:	2021.gadā iestādē darbojās 15 pedagogi un piesaistītie speciālisti.
IZGLĪTOJAMIE:	2021.gadā iestādi apmeklēja 44 bērni ⁷¹ .
VIETU SKAITS KOPĀ*, T.SK.:	45 vietas
VIETU SKAITS (1.5 – 4 GADI)	30 vietas
VIETU SKAITS (5-6 GADI)	15 vietas
JAUKTA VECUMA GRUPĀM	-
NOSLODZE %	82%
IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS:	✓ pirmsskolas izglītības programma (kods 01011111);
INTEREŠU IZGLĪTĪBA, U.C.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ logopēda konsultācijas, nodarbības ar montessori elementiem un gaismas smilšu galdiem, sensoro istabu; ✓ papildus interešu pulciņus – dabas mākslas skoliņa, bērnu vokālā grupa, deja, kustība, ritmika, balets, sporta sekcijas; ✓ dienas centru – nodarbības bērniem ar funkcionāliem traucējumiem (sadarbība ar biedrību “Ādažu bērniem un jauniešiem”).

Privātā vidusskola “Ādažu Brīvā Valdorfa skola”

PII RAKSTUROJUMS

STATUSS	Privātā izglītības iestāde, kura nodrošina pirmsskolas izglītības programmas īstenošanu
ATRAŠANĀS VIETA	Skolas iela 21, Ādažos
DARBOJAS KOPŠ:	1993.gada

⁷¹ Ādažu novada pašvaldība. Info par izglītības iestādēm. 24.10.2022. Skolēnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs 2021./2022.mācību gadā.

PEDAGOGI:	2022/2023.m.g iestādē darbojās 6 pedagogi.
IZGLĪTOJAMIE:	2022.gadā pirmsskolu apmeklē 52 bērni ⁷² .
VIETU SKAITS KOPĀ*, T.SK.:	52 vietas
VIETU SKAITS (1.5 – 4 GADI)	-
VIETU SKAITS (5-6 GADI)	-
JAUKTA VECUMA GRUPĀM	52 vietas
NOSLODZE %	100%
IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS:	✓ pirmsskolas izglītības programma (kods 01011111);
INTEREŠU IZGLĪTĪBA, U.C.	✓ iespēja apmeklēt "Rūķu skolu".

Ādāžu novadā darbojas vēl trīs privātās pirmsskolas izglītības iestādes: Privātās PII "Pērļu māja", "Laiva" un "Nēģītis".

Privātās PII "Pērļu māja", darbība balstīta M.Montesori pedagoģiskajā metodē. Kopš 2021.gada 1.septembra "Pērļu māja" darbojās arī Kalngalē, Svīres ielā 2. 2021.gadā iestādi apmeklēja 3 bērni. Pēc Ādāžu novada domes sniegtās informācijas iestāde savu darbību 2022.gadā Kalngalē vairs neturpinās, tās telpās darbu uzsākusi privātā PII "Saulpuķe", kas pārņēmusi daļu bērnu.

Līdz ziņojuma sagatavošanas brīdim informācija par privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm "Laiva" un "Nēģītis" netika iegūta. "Nēģītis" tikai 2022.gadā pārrēģistrējies par pirmsskolas izglītības iestādi, līdz tam darbojās kā BUPS.

Vecāki privāto pirmsskolas izglītības iestāžu pakalpojumu kopumā vērtē pozitīvi. Lielākoties tie ir apmierināti ar PII telpām, to funkcionalitāti, iekārtojumu, tīrību un kārtību. Atsevišķos gadījumos tie norādīts uz nepieciešamajiem infrastruktūras uzlabojumiem, piemēram vecāki izsaka vēlmes pēc modernākām telpām ar labāku siltumizolāciju un vēdināšanas sistēmu vai nepieciešamību pēc lielas nojumes, kur patverties lietus laikā un rotaļu laukuma seguma nomaiņas. Arī ar atbalsta personāla/ speciālistu (logopēda, psihologa un/vai medmāsas) pakalpojumu kvalitāti un pieejamību tie vecāki, kas šādu pakalpojums izmanto, ir lielākoties apmierināti, vienlaikus norādot nepieciešamību pēc lielāka pašvaldības līdzfinansējuma samaksai par speciālistu darbu, kas vecākiem ir pieejams par daļēju maksu. Vecāki kopumā ir arī apmierināti ar interešu izglītības piedāvājumu, vienlaikus vēloties plašāku piedāvājumu.

Finansēšanas modeļa analīze liecina, ka Ādāžu novada pašvaldība nodrošina līdzfinansējumu par vienu izglītojamo 285 EUR vai 200 apmērā, atkarībā no tā vecuma.

⁷² Ādāžu novada pašvaldība. Info par izglītības iestādēm. 23.09.2022. Skolēnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs 2022.gadā

vidējās izmaksas privātajās PII uz vienu izglītojamo ir par 31% un 61% augstākas kā pašvaldības PII attiecīgajā bērnu kategorijā.

Visbiežāk Latvijā arī citas pašvaldības sadarbībai ar privātajiem uzņēmējiem pirmsskolas izglītības pakalpojuma nodrošināšanā izmanto papildus līdzfinansējumu par vienu izglītojamo pirmsskolas infrastruktūras attīstībā. Ekspertiem TEP izstrādes laikā neizdevās atrast veiksmīgus piemērus vai PPP modeļus, kas darbotos Latvijā un kur veiksmīgi darbotos pilnībā privāta biznesa attīstītas un tehniski uzturētas, bet pašvaldības operētas PII vai pilnībā privāta biznesa attīstītas un operētas, bet pašvaldības līdzfinansētas PII.

Šajā ziņojumā, daudzfaktoru analīzes ietvaros ir izvērtētas divas alternatīvas (3.1. Jaunas PII būvniecība Ādažos, Ūbeļu iela 18, un 3.2. Jaunas PII būvniecība Kalngalē, Cīruļu ielā 32a), kuras paredz PII izveidi ar PPP metodi. Abos gadījumos tiek analizēts šāds sadarbības modelis starp pašvaldību un privāto partneri: privātais partneris finansē, būvē un darbina jauno PII, bet pašvaldība sedz visas privātā partnera izmaksas (investīciju, kapitāla piesaistes un darbības) un peļņu 30 gadu periodā.

Veiktie aprēķini apliecina, ka ar PPP metodi īstenots projekts pašvaldībai ilgtermiņā izmaksās dārgāk nekā ar tradicionālo metodi, jo:

- privātā PII ir augstākas darbības izmaksas nekā pašvaldības PII⁷³;
- PPP projektā pašvaldībai ir jāapmaksā paaugstinātas kapitāla piesaistes izmaksas, jo privātam partnerim parasti ir pieejams ilgtermiņa aizdevums ar augstāku aizdevuma likmi nekā pašvaldībai;
- pašvaldībai, papildus darbības un kapitāla piesaistes izmaksām, ir jāsedz privātā partnera peļņa.

Ārvalstu prakses⁷⁴ analīze liecina, ka privātas pašfinansētas BAIA iestādes ir trīs ceturtdaļās Eiropas izglītības sistēmu, tomēr šī sektora loma parasti ir nenozīmīga. Bērnu agrīno izglītību un aprūpi var nodrošināt gan publiskas, gan privātas iestādes. Privātās iestādes var būt pašfinansētas (tādas, kas gūst līdzekļus no privātiem avotiem, parasti no iestāšanās maksas vai mācību maksas), vai arī tās var būt publiski subsidētas (tādas, kas daļu finansējuma saņem no publiskās pārvaldes iestādēm).

Piemēram, Somijā, kopš 2016. gada augusta vispārējas tiesības uz BAIA no 9 mēnešu vecuma ir ierobežotas līdz 20 stundām nedēļā, tomēr bērnam ir likumīgas tiesības uz pilna laika BAIA, ja vecāki pilnu laiku strādā vai mācās vai ja tiek uzskatīts, ka tas ir bērna interesēs. Turklāt pašvaldībām ir pienākums organizēt arī vakara un nakts aprūpi atbilstoši vietējām vajadzībām. Daudzas vietējās pašvaldības joprojām piedāvā BAIA bez ierobežojumiem.

⁷³ Avots: Ādažu novada pašvaldības mājaslapā pieejamās privāto PII tāmes

⁷⁴ Šeit un turpmāk pamatinformācija ņemta no European Commission/EACEA/Eurydice, 2019. Pamatdati par bērnu agrīno izglītību un aprūpi Eiropā, 2019. Eurydice ziņojums. Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs. [Pamatdati par bērnu agrīno izglītību un aprūpi Eiropā 2019 \(lizda.lv\)](#)

Kopumā Somijā ir aptuveni 300 pašvaldības un aptuveni pusē no tām ir gan privātie, gan pašvaldību bērnudārzi. Pārējās pašvaldības ir tik mazas, ka nepieciešamo vietu skaitu var nodrošināt bez privāto pirmsskolu piesaistes. Vecāku izvēli lielākoties nosaka divi iemesli – bērnudārza atrašanās vieta un kvalitāte. Galvaspilsētā un tās tuvumā iedzīvotāju skaits aug tik ātri, ka pašvaldības nespēj pietiekami ātri nodrošināt nepieciešamo vietu skaitu pirmsskolās, tāpēc tiek piesaistīts privātais sektors. Vienlīdzīgi noteikumi ļauj vecākiem brīvi izvēlēties to pirmsskolu, kas ir tuvāk mājām vai darba vietai.

Otrs iemesls, kas būtiski ietekmē izvēli, ir kvalitāte. Privātajos bērnudārzos daudz biežāk ir iespējams apgūt angļu, zviedru vai franču valodu, kas somiem ir ļoti būtiski. Tāpat lielā daļā privāto pirmsskolu liels uzsvars tiek likts uz dabas zinību apguvi, ne tikai teorijā, bet arī dodoties pie dabas. Starp privātajām pirmsskolām ir bērnudārzi ar dabas zinību ievirzi, zinātnes un matemātikas ievirzi, tāpat ir arī iestādes, kas vairāk orientējas uz fizisko sagatavotību, sniedzot iespēju apgūt slēpošanu, slidošanu un citus ziemas sporta veidus.

Analizējot privāto pirmsskolas izglītības pakalpojumu Ādažu novadā, ir redzams, ka privātās pirmsskolas izglītības iestādes nodrošina tikai pamata pirmsskolas izglītības programmu (kods 01011111), kamēr pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs tiek nodrošināts arī speciālās pirmsskolas izglītības programmas (kods 01015511; 01015611; 01015811), kas ir būtisks priekšnoteikums domājot par pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu un iekļaujošas izglītības attīstību.

Vērtējot privāto izglītības iestāžu aizpildītību, jāsecina, ka šobrīd tām nav kapacitāte būtiski palielināt bērnu skaitu. Par to vedina domāt arī personāla novērtējums, kas liecina, ka pašvaldības PII pedagogu skaitam ir tendence palielināties, savukārt, privātajās PII tas lielākoties ir nemainīgs, vai pat samazinās.

4.4. Bērnu pieskatīšanas pakalpojumu izvērtējums

Ādažu novadā bērnu uzraudzības pakalpojumu sniegšanai ir reģistrētas 3 juridiskas personas (no tiem SIA Brīvā austras skola un privātā Nēģītis reģistrētas arī kā privātās pirmsskolas iestādes) un 112 fiziskas personas. 2021.gadā bērnu uraudzības pakalpojumu sniedza 96 BUPS (t.sk. 37 Ādažos un 59 Carnikavā).

Atšķirībā no obligāta pienākuma nodrošināt pieejamību pirmsskolas izglītības apguvei bērnudārzā pašvaldībai nav normatīvos aktos noteikta pienākuma nodrošināt alternatīvu bērnu uzraudzības pakalpojuma saņemšanu. Tas nozīmē, ka katras pašvaldības ziņā ir lemt, vai un kādā apmērā atbalstīt bērnu uzraudzības jeb aukļu pakalpojuma līdzfinansēšanu.

2022. gadā līdzfinansējums par vienu bērnu ir 150 EUR. Tas ir par 47% procentiem mazāk kā līdzfinansējums privātajām PII par vienu bērnu vecumā no 1,5 līdz 4 gadiem.

Līdzfinansējuma apmēru auklēm par vienu bērnu nosaka ar pašvaldības domes lēmumu atbilstoši budžeta iespējām. Proti, atšķirībā no atbalsta privātajām PII, nepastāv noteikta metodika līdzfinansējuma aprēķināšanai.

Analizējot situāciju citās Latvijas pašvaldībās, jāsecina, ka atbilstoši savām budžeta iespējām, kā arī ņemot vērā vietējo situāciju pirmsskolas pieejamības jomā, atbalsta apmēru bērniem, kuri izmanto aukļu pakalpojumus, ir noteikušas tikai 15 pašvaldības. 2022. gadā vidējais pašvaldību atbalsts ir 183.31 **euro**. Kā liecina VARAM apkopotā informācija, tad salīdzinot ar 2021.gadu, pašvaldību vidējais atbalsts auklēm ir pieaudzis par 16.72 **euro**⁷⁵. Vislielāko līdzfinansējumu nodrošina Saulkrastu novada pašvaldība 271.80 euro.

Arī vecākiem vecāku līdzfinansējuma apmērs ir ļoti būtisks priekšnosacījums pakalpojuma sniedzēja izvēlē. Tāpēc, attīstot bērnu uzraudzības pakalpojumu kā alternatīvu trūkstošo vietu risināšanai pirmsskolas izglītības iestādēs, primāri būtu jādomā par pašvaldības līdzfinansējuma palielināšanu.

Vienlaikus veiktā vecāku aptauja liecina, ka pieprasījums pēc BUP ir salīdzinoši neliels, 8,3% no aptaujātajiem vecākiem izvēlētos mājdarziņu un 1,8% izvēlētos sertificētas aukles pakalpojumus⁷⁶.

4.5. Citu risinājumu izvērtējums

2022.gadā kopā 243 Ādažu novadā deklarētie bērni apmeklēja pirmsskolas izglītības iestādes citās pašvaldībās. Šāds risinājums veido 13% no kopējā pirmsskolas izglītības pakalpojuma sniedzēju īpatsvara.

Ādažu novadā deklarēto bērnu skaits, kuri saņem pirmsskolas izglītību citās pašvaldībās un, par kuriem Ādažu pašvaldība veic transfertus citām pašvaldībām izglītības funkciju nodrošināšanai 2022./2023.mācību gadā sadalās sekojoši:

- Ādaži 69 bērni;
- Ādažu pagasts 73 bērni;
- Carnikavas pagasts 101 bērns.

Ņemot vērā iepriekš minēto, sadarbība ar citām pašvaldībām nākamajā nodaļā tiek apskatīta kā viena no efektīva pirmsskolas izglītības pakalpojuma modeļa attīstības alternatīvām, kombinējot to ar citiem risinājumiem.

⁷⁵ [Pirmsskolas izglītības iestāžu pieejamība | Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija \(varam.gov.lv\)](#)

⁷⁶ TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati

4.6. Efektīva pirmsskolas izglītības pakalpojuma modeļa alternatīvu izvērtējums

Pilnīgi visās Eiropas Savienības valstīs ir izveidota oficiāla bērnu agrīnās izglītības un aprūpes iestāžu sistēma pirmsskolas vecuma bērniem, taču šo pakalpojumu organizācija dažādās valstīs ir atšķirīga.

Termins „bērnu agrīnā izglītība un aprūpe” aptver bērnu izglītību un aprūpi no dzimšanas līdz sākumskolas izglītībai; tā tiek regulēta nacionālajā līmenī, t. i., tai ir jāatbilst noteikumu kopumam, minimālajiem standartiem un/vai jābūt akreditētai⁷⁷.

Turpmāk apskatot efektīva pirmsskolas izglītības modeļa attīstības alternatīvas primāri tiek pieņemts, ka pašvaldība nodrošina tādu pakalpojumu, kurā papildus aprūpei tiek apverta arī bērna izglītības komponente.

Paredzams, ka gan pašvaldības gan privātajās PII tiek nodrošināts pilns pirmsskolas izglītības pakalpojums (bērnu pieskatīšana, bērnu izglītošana, interešu izglītības nodrošināšana, ēdināšana, diendusa, atbalsta pakalpojumi) bērniem vecumā no 1.5 līdz 6 gadiem laika posmā no 7:00 – 19:00. Privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm pašvaldība nodrošina līdzfinansējumu. Modelis paredz pakalpojuma sniegšanas vietas tuvu bērna dzīves vietai vai pagastu centros.

Veidojot pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes, vienas grupas lielums tiek modelēts ar 24 vietām, modelī jāievēro kompleksa princips – nodrošinot ēku savstarpējo sasniedzamību, atrašanos pagastu centros, teritoriju ārtelpu infrastruktūras izveidošanai, vieglu sasniedzamību ar sabiedrisko vai personisko transportu.

Efektīva pirmsskolas izglītības modeļa attīstības alternatīvas

Ņemot vērā pašvaldības funkcijas attiecībā uz pirmsskolas izglītības pakalpojuma nodrošināšanu, Ādažu novada izglītības pakalpojumu attīstības mērķus, to sasniegšanu ietekmējošos faktoros, tiek apskatīti vairāki izglītības pakalpojumu organizēšanas modeļi:

ESOŠAIS PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS MODELIS

Esošajā pirmsskolas izglītības modelī pirmsskolas izglītības pakalpojumu nodrošina gan pašvaldības PII (t.sk., arī sadarbībā ar citām pašvaldībām), gan privātās PII, kā arī tiek nodrošināti BUP:

⁷⁷ Ziņojums „Par elastīgu bērnu uzraudzības pakalpojuma nodrošināšanas organizāciju darbiniekiem, kas strādā nestandarta darba laiku, un to ietekmējošiem faktoriem projektā iesaistītajās pašvaldībās” (2017) 28.lpp.,

	SKAITS	PROPORCIJA *** %
PAŠVALDĪBAS PII	1193**	Pašvaldības PII 62%
PRIVĀTĀS PII	428*	Privāti PII 27%
SAVSTARPĒJIE NORĒĶINI AR CITĀM PAŠVALDĪBĀM	243*	Citi risinājumi: 11%
BUPS	96*	

*** Avots: Autoru aprēķini pašvaldības budžeta izdevumi PII pakalpojumu nodrošināšanai 2022.gadā.

**Vietu skaits pašvaldības PII 2021.gadā: Ādažu novada pašvaldības sniegtie dati 2022.gada jūnijā

*norādīti dati par faktisko bērnu skaitu, kas saņem pakalpojumu. Ādažu novada pašvaldības sniegtie dati 2022.gada jūnijā par BUPS un 2022.gada septembrī, oktobrī par Privātām PII un savstarpējiem norēķiniem ar citām pašvaldībām.

Esošajā modelī trūkstošo vietu skaits 2022.gadā: 593 vietas. Turklāt jāņem vērā, ka no 2024.gada Ādažu vidusskolas pirmsskola tiks slēgta un 100 vietas tiks likvidētas. Ņemot vērā, ka esošo pašvaldības PII paplašināšanas iespējas faktiski ir izsmeltas, pie šī bāzes modeļa var jeb "neko nedarīt" modeļa var prognozēt situācijas pasliktināšanos attiecībā uz trūkstošo vietu skaitu. Taču bāzes modelis kalpo par pamatu nākotnes attīstības modeļu definēšanai, jo tiek pieņemts, ka esošie pakalpojumu sniedzēji saglabā savu darbību.

NĀKOTNES PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS MODELIS

Nākotnes pirmsskolas izglītības modelī tāpat kā bāzes pirmsskolas izglītības modelī pirmsskolas izglītības pakalpojumu nodrošinās gan pašvaldības PII (t.sk., arī sadarbībā ar citām pašvaldībām), gan privātās PII, kā arī tiks nodrošināti BUP, ņemot vērā iepriekš aprakstītās bērnu skaita izmaiņu prognozes viena gada vecuma grupā no 1-6 gadiem Ādažu novadā pēc 3 scenārijiem. Šajā attīstības modelī tiek papildus veidota viena PII. Variācija var būt attiecībā uz PII dibinātāja statusu – privātais vai pašvaldības. Konkrētais tehniskais risinājums – PII izveides vieta, izmaksas, utt., tiek analizēts 5.nodaļā. Šajā gadījumā tiek apskatīta ietekme attiecībā uz izvirzīto mērķi - risināt trūkstošo vietu skaitu pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs.

NĀKOTNES PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS MODELIS (BĀZE): PĀPILDUS TIEK ATTĪSTĪTS JAUNA PII

	VIETU SKAITS 2022	PĀPILDUS VIETU SKAITS 2027
PAŠVALDĪBAS PII	1093	288
PRIVĀTĀS PII	428	Indikatīvi 68
SAVSTARPĒJIE NORĒĶINI AR CITĀM PAŠVALDĪBĀM	243	Indikatīvi 44
BUPS	96	Indikatīvi 17

Šajā pirmsskolas izglītības modelī tiek pieņemts, ka 2027.gadā pašvaldībai nepieciešams nodrošināt vietas pirmsskolas izglītības iestādēs 1564 bērniem. Turklāt jāņem vērā, ka no 2024.gada Ādažu vidusskolas pirmsskola tiks slēgta un 100 vietas tiks likvidētas. Pašvaldības PII tiek nodrošinātas 1093 vietas. Pieņemot, ka līdz 2027.gadam netiek risināta rindu problēma un rindā saglabājas 593 bērni, trūkstošos vietu skaits 2027.gadā būs 341 vieta, ko tiek piedāvāts risināt, ievērojot esošā modeļa proporciju 62:27:11.

Modelī (bāze) ietvertais **pamatrisinājums** – jaunas PII izveide, ļauj būtiski samazināt trūkstošo vietu skaitu, tomēr tas nav pietiekami, lai nodrošinātu visas nepieciešamās vietas. Trūkstošās vietas būtu jānodrošina, veicinot sadarbību ar citām pašvaldībām, privātajām PII un BUPS. Jānorāda, ka pašvaldībai nav iespēju pilnībā ietekmēt privāto pakalpojumu sniedzēju izvēli nodrošināt pakalpojumu vai nē, kā arī citu pašvaldību iespējas nodrošināt vietas to PII, tādēļ modelī, atspoguļojot prognozēto vietu skaita pieaugumu šo citu, **papildus risinājumu** ietvaros, izmantots pieņēmums, ka indikatīvi saglabājas pakalpojuma sniedzēju proporcija 62:27:11, kur 62% nodrošina pašvaldības PII, 27% privātās pirmsskolas iestādes un 11% ir cits risinājums.

Rīcības plānā tiks paredzēti uzdevumi, kas ietver gan pamatrisinājumu, gan papildus risinājumus.

NĀKOTNES PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS MODELIS (1.INERCES SCENĀRIJS): PAPILDUS TIEK ATTĪSTĪTAS DIVAS JAUNAS PII

	VIETU SKAITS 2022	PAPILDUS VIETU SKAITS 2027
PAŠVALDĪBAS PII	1093	+499
PRIVĀTĀS PII	428	Indikatīvi +161
SAVSTARPĒJIE NORĒĶINI AR CITĀM PAŠVALDĪBĀM	243	Indikatīvi + 105
BUPS	96	Indikatīvi + 40

Šajā pirmsskolas izglītības modelī tiek pieņemts, ka 2027.gadā pašvaldībai nepieciešams nodrošināt vietas pirmsskolas izglītības iestādēs 2028 bērniem. Turklāt izmantoti dati, ar pieņēmumu ka ir likvidētas 100 vietas Ādažu vidusskolas pirmsskolas izglītības iestādē. Attīstoties šim scenārijam trūkstošo vietu skaits 2027.gadā būs 805, kur piemērojot Esošā modeļa proporciju pašvaldības pirmsskolas iestāžu risinājumā būtu jāattīsta 499 papildus vietas.

NĀKOTNES PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS MODELIS (2.INERCES SCENĀRIJS): PAPILDUS TIEK ATTĪSTĪTAS DIVAS JAUNAS PII

	VIETU SKAITS 2022	PAPILDUS VIETU SKAITS 2027
PAŠVALDĪBAS PII	1093	+591
PRIVĀTĀS PII	428	Indikatīvi + 191
SAVSTARPĒJIE NORĒĶINI AR CITĀM PAŠVALDĪBĀM	243	Indikatīvi + 124

Šajā pirmsskolas izglītības modelī tiek pieņemts, ka 2027.gadā pašvaldībai nepieciešams nodrošināt vietas pirmsskolas izglītības iestādēs 2177 bērniem. Izmantoti dati, ar pieņēmumu ka ir likvidētas 100 vietas Ādažu vidusskolas pirmsskolas izglītības iestādē. Attīstoties šim scenārijam, trūkstošo vietu skaits 2027.gadā būs 954, kur piemērojot esošā modeļa proporciju pašvaldības pirmsskolas iestāžu risinājumā būtu jāattīsta 591 papildus vieta.

Piecu alternatīvu PII attīstībai Ādažu novadā definēšana

Ņemot vērā, ka TEP izstrādes mērķis ir noteikt pašvaldībai efektīvāko un ilgtspējīgāko PII pakalpojumu sniegšanas modeli, primāri domājot par pašvaldības PII 100% aizpildījumu un pašvaldības investīciju izmaksām infrastruktūrā, kā arī balstoties uz iepriekšējās nodaļās aprakstīto esošo iestāžu un pakalpojumu, finansēšanas un organizēšanas modeļu izvērtējumu, ņemot vērā esošās infrastruktūras pieejamības novērtējumu un potenciālās vietas jaunas PII būvniecības novērtējumu, kā arī pieņemot, ka tehniski sociāli ekonomiskā pamatojuma efektīvai PII sniegšanas modeļa attīstībai Ādažu novadā mērķis ir trūkstošo vietu 2027.gadā (pēc nākotnes pirmsskolas izglītības Bāzes Modeļa) izveide, turpmāk daudzkritēriju analīzei tiek piedāvātas piecas alternatīvas (skat. 5.nodaļu). Izstrādājot alternatīvas ņemts vērā, ka jaunas PII izveide, ļauj būtiski samazināt trūkstošo vietu skaitu, tomēr pašvaldība nav vienīgais pirmsskolas izglītības pakalpojuma sniedzējs. Trūkstošās vietas būtu jānodrošina, veicinot sadarbību ar citām pašvaldībām, privātajām PII un BUPS. Tā kā pašvaldībai nav iespēju pilnībā ietekmēt privāto pakalpojumu sniedzēju izvēli nodrošināt pakalpojumu vai nē, kā arī citu pašvaldību iespējas nodrošināt vietas to PII, tad kā optimālākais⁷⁸ risinājums tiek piedāvāts attīstīt jaunu pirmsskolas izglītības iestādi ar 288 vietām.

Turpmāk aprakstītās alternatīvas modelētas ņemot vērā ģeogrāfisko un tieces areālu ar lielāko pirmsskolas vecuma bērnu skaitu noteiktās apdzīvotās vietās un rindā esošajiem bērniem pēc noteiktas apdzīvotas vietas:

- identificējamās vietas ar lielāko pirmsskolas vecuma bērnu skaitu noteiktās apdzīvotās vietās: Ādažu pilsētā - 871 bērns, Carnikavā – 394 bērni, Kadagā – 271 bērns, Baltezerā – 68 bērni, Kalngalē – 67 bērni, Garcimā – 59 bērni, Gaujā – 59 bērni, Stapriņos – 54 bērni, Alderos – 53 bērni, Garkalnē – 43 bērni un Garupē – 42 bērni
- visvairāk rindā ir Ādažu pilsētas bērni – 260 bērni, otrs lielākais rindā esošo bērnu skaits ir no Carnikavas ciema – 82 bērni, trešais lielākais rindā esošo bērnu skaits ir Kadagā – 55 bērni, ceturtais lielākais rindā esošo bērnu skaits ir Baltezerā – 23

⁷⁸ Optimāls risinājums nozīmē vispiemērotākais, ņemot vērā noteiktu kritēriju vai nosacījumu klāstu. Optimāls rezultāts nenozīmē, ka tiks sasniegts vislabākais (ideālais) līmenis kopumā, bet gan tādu vislabāko līmeni, ko var sasniegt ņemot vērā konkrētos nosacījumus: laiku, resursus, iespējas, spējas u.c.

bērni, bet piektais lielākais rindā esošo bērnu skaits ir Garupē – 21 bērns, savukārt, sestais lielākais bērnu skaits ir Alderos – 19 bērni.

Plānojot pirmskolas izglītības modeļa attīstību, tiek ņemtas vērā prasības attiecībā uz pirmskolas izglītības iestādēm ar 24 vietām vienā grupā, kā arī paredzot nepieciešamību nodrošināt katrai grupai savu sanitāri tehnisko mezglu, atbilstošu telpu nodrošinājumu sporta, mūzikas u.c., nodarbībām, individuālu speciālistu darbam, kā arī veidot atbilstošu platību nodarbībām ārtelpās:

- Ministru kabineta noteikumi Nr.890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu"⁷⁹;
- Ēku energoefektivitātes likums⁸⁰.

Pirmskolas izglītības modeļa attīstības alternatīvu ietekmes izvērtējums

Analīzes gaitā tiek izvērtētas šādas alternatīvas:

- Alternatīva 1: jaunas pašvaldības PII būvniecība:
 - 1.1 Jaunas pašvaldības PII būvniecība Ādažos, Ūbeļu 18;
 - 1.2. Jaunas pašvaldības PII būvniecība Kalngalē, Cīruļu 32a;
- Alternatīva 2: esošu ēku pārbuves:
 - 2.1. Pamatskolas ēkas pārbuve par PII Carnikavā, Garā 20;
 - 2.2. Telpas PII Garcēmā, nepabeigtajā telefona centrāles ēkā;
 - 2.3. Fundamentāla 2 stāvu piebūve, esošās ēkas stilā, PII "Mežavēji" Kadagā
- Alternatīva 3: Jaunas PII būvniecība ar PPP metodi:
 - 3.1. Jaunas pašvaldības PII būvniecība Ādažos, Ūbeļu 18;
 - 3.2. Jaunas pašvaldības PII būvniecība Kalngalē, Cīruļu 32a;
- Alternatīva 4: Palielināts pašvaldības līdzfinansējums PII pakalpojuma nodrošināšanai pie PII Ādažos, Carnikavā, Kalngalē un Garcēmā;
- Alternatīva 5: Konsultanta piedāvātā alternatīva: Inovatīvas moduļu koka karkasa būves PII grupai ar 24 vietām

⁷⁹ [Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu \(likumi.lv\)](#)

⁸⁰ [Ēku energoefektivitātes likums \(likumi.lv\)](#)

Daudzfaktoru analīzes kritēriji

Visas minētās alternatīvas tiek izvērtētas pēc nākamajā tabulā uzskatītajiem kritērijiem.

4.6.1. tabula. Alternatīvu novērtēšanas kritēriji

ASPEKTS	KRITĒRIJI
SOCIĀLEKONOMISKAIS	<ol style="list-style-type: none">1) Alternatīvas atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz bērnu skaita izmaiņām2) Alternatīvas atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo un plānoto apdzīvotības pakāpi3) Alternatīvas atbilstība iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem un vides pieejamībai bērniem ar īpašām vajadzībām4) Iesaistīto pušu atbalsts konkrētajai alternatīvai
FINANŠU	<ol style="list-style-type: none">1) Alternatīvas īstenošanas dzīves cikla izmaksas pašvaldībai (30 gadu dzīves cikla izmaksu neto pašreizējā vērtība NPV).2) Alternatīvas izmaksu efektivitāte, t.i. izmaksas uz vienu izglītojamo (EUR/mēn./1 izglītojamo).
INSTITUCIONĀLAIS	<ol style="list-style-type: none">1) Atbilstība izglītības plānošanas dokumentiem2) Atbilstība Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem3) Institucionālā iespējamība – atbilstība normatīvo aktu prasībām4) ESF finansējuma piesaistes iespējas.
ILGTSPĒJAS, VIDES	<ol style="list-style-type: none">1) Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām ēku ekspluatācijas laikā.2) Ietekme uz vidi konkrētajā novietnē.3) Atjaunojamās enerģijas avotu izmantošanas iespējas.4) Atbilstība ilgtspējīgām teritoriju un pilsētu plānošanas tendencēm (15 minūšu sasniedzamības princips)5) Apkārtējās vides ekoloģiskās situācijas atbilstība PII funkcijai (riski veselībai)
TEHNISKAIS	<ol style="list-style-type: none">1) Atbilstība Ādažu novada Teritorijas plānojumam,2) Būvniecības priekšnosacījumi, apgrūtinājumu esamība,3) Teritorijas platības atbilstība pārbūves ar paplašināšanos vai jaunas būvniecības iespējai.4) Kompleksa pakalpojuma principa iespējamība, ieceres efektivitāte (iespējamā vietu skaita un izbūvējamās infrastruktūras apjoma attiecība)5) Kvalitatīvas PII ārtelpas infrastruktūras izveides iespēja6) Publiskās infrastruktūras, komunikāciju pieejamība7) Pieguļošo ielu caurlaides spēja (pīķa stundās), piebraucamais ceļš, autonovietnes

Alternatīvu izvērtējums

Katra alternatīva tiek izvērtēta pēc visiem kritērijiem. Katrā kritērijā alternatīvai tiek piešķirts vērtējums 5 ballu sistēmā (5 - augstākais alternatīvas vērtējums pēc konkrētā kritērija, 1 - zemākais alternatīvas vērtējums pēc konkrētā kritērija).

Sociālekonomiskajā aspektā punkti tiek piešķirti, balstoties uz to, cik lielā mērā alternatīva atbilst un kāds ir risinājuma potenciāls, primāri attiecībā uz demogrāfisko situāciju:

- 1) Alternatīvas atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz bērnu skaita izmaiņām
 - Alternatīva pilnībā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē un tā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 81-100%, nodrošinot *PII 100% aizpildījumu* – 5 punkti
 - Alternatīva lielā mērā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē un tā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 61-80%, nodrošinot *PII 100% aizpildījumu* – 4 punkti
 - Alternatīva daļēji atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē un tā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 41-60% %, nodrošinot *PII 100% aizpildījumu* – 3 punkti
 - Alternatīva tikai nelielā mērā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē un tā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 21-40 % , nodrošinot *PII 100% aizpildījumu* – 2 punkti
 - Alternatīva neatbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē un tā nerisina trūkstošo vietu skaita problēmu vai risina to ļoti nepietiekamā apjomā 10-20%, nodrošinot *PII 100% aizpildījumu* – 1 punkts
- 2) Alternatīvas atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo un plānoto apdzīvotības pakāpi
 - Alternatīva pilnībā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas “atrašanās vietu” un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 81-100% – 5 punkti

- Alternatīva lielā mērā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas “atrašanās vietu” un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 61-80% – 4 punkti
 - Alternatīva daļēji atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas “atrašanās vietu” un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 41-60% % – 3 punkti
 - Alternatīva tikai nelielā mērā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas “atrašanās vietu” un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 21-40 % – 2 punkti
 - Alternatīva neatbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas “atrašanās vietu” un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 10-20% – 1 punkts
- 3) Alternatīvas atbilstība iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem un vides pieejamībai bērniem ar īpašām vajadzībām
- Alternatīva pilnībā atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un tiek nodrošināta vides pieejamība bērniem ar īpašām vajadzībām – 5 punkti
 - Alternatīva lielā mērā atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un tiek nodrošināta vides pieejamība bērniem ar īpašām vajadzībām – 4 punkti
 - Alternatīva daļēji atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un ir problēmas ar vides pieejamības nodrošināšanu bērniem ar īpašām vajadzībām – 3 punkti
 - Alternatīva daļēji atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, netiek vai nav iespējams nodrošināt vides pieejamību bērniem ar īpašām vajadzībām – 2 punkti
 - Alternatīva neatbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, netiek vai nav iespējams nodrošināt vides pieejamību bērniem ar īpašām vajadzībām – 1 punkti
- 4) Ādažu novada iesaistīto pušu atbalsts konkrētajai alternatīvai
- Prognozējams, ka iesaistītās puses novadā atbalsta šo alternatīvu – 5 punkti
 - Prognozējams, ka vairums iesaistīto pušu konceptuāli atbalsta šo alternatīvu – 4 punkti
 - Prognozējams atbalsts ir tikai no tām iesaistītajām pusēm, kurām alternatīva sniedz ieguvumus, bet pārējie to neatbalsta – 3 punkti

- Prognozējams iesaistīto pušu viedoklis par alternatīvu ir pretrunīgs, izvēlētais risinājums raisa konfliktus – 2 punkti
- Prognozējams, ka starp iesaistītajām pusēm nav rodams atbalsts šādam risinājumam – 1 punkts

Finanšu aspektā punkti tiek piešķirti pēc alternatīvas izmaksu efektivitātes, t.i. ilgtermiņa izmaksām uz 1 izglītojamo⁸¹: jo zemākas izmaksas, jo augstāks vērtējums, pēc šādas skalas:

- alternatīvas ar zemāko izmaksu rādītāju un līdz 5% robežās no tā - 5 punkti;
- alternatīvas ar izmaksu rādītāju 5-10% augstāku kā zemākais – 4 punkti;
- alternatīvas ar izmaksu rādītāju 11-30% augstāku kā zemākais – 3 punkti;
- alternatīvas ar izmaksu rādītāju 31-50% augstāku kā zemākais – 2 punkti;
- alternatīvas ar izmaksu rādītāju par vairāk kā 50% augstāku kā zemākais – 1 punkts.

Ilgspējas un vides aspektā par 1-4 kritēriju punkti tiek piešķirti pēc vienotiem vērtējuma principiem, un atsevišķi par 5 faktoru, un aprēķināts vidējais vērtējums, noapaļojot līdz veselam skaitlim.

1) Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām ēku ekspluatācijas laikā.

2) Ietekme uz vidi konkrētajā novietnē.

3) Atjaunojamās enerģijas avotu izmantošanas iespējas.

4) Atbilstība ilgtspējīgam teritoriju un pilsētu plānošanas principam (15 minūšu sasniedzamības princips)

- Iecere jau atbilst labai praksei, iespējams sasniegt labākos rādītājus - 5 punkti;
- Iespējams sasniegt atbilstību labai praksei ilgtspējas un vides aspektā – 4 punkti;
- Ir ierobežojumi labāko rādītāju sasniegšanai, esošā situācija iespēju robežās tiek uzlabota – 3 punkti;
- Ir ievērojamas atkāpes no labās prakses ilgtspējas un vides aspektā, esošā situācija netiek pasliktināta.
- Nevar runāt par atbilstību labai praksei, jo iecere pasliktina esošo situāciju – 1 punkts

5) Apkārtējās vides esošās ekoloģiskās situācijas atbilstība PII funkcijai (riski veselībai)

⁸¹ Izmaksu uz 1 izglītojamo aprēķinu metodika ir aprakstīta V nodaļā "Izmaksu efektivitātes analīze"

- apkārtējās vides ekoloģiskā situācija (maz intensīva urbanizācija apkārtnē, tīra gaisa, bagātīga dabiskas vides pieejamība) izcila: - 5 punkti;
- ļoti laba (vidēji intensīva urbanizēta vide, mazāk bagātīga dabas klātbūtne): 4 punkti
- intensīvi urbanizēta vide: 3 punkti
- paaugstināta vides piesārņojuma iespējamība (lielceļu, ražošanas kompleksu tiešs tuvums, utml.) – 2 punkti
- izteikti un iepriekš reģistrēti riski veselībai (piesārņotu vietu aizsargzonas, utml.) – 1 punkts.

Šajā faktorā pieļaujamas tikai 5-3 punktu vērtības. **Ja tiek konstatēts faktors, kas jāatzīmē ar 2-1 punktiem, tad konkrētās alternatīvas tālāk virzīšana nav pieļaujama, pat ja visi citi kritēriji būtu vērtēti augstu.**

Tehniskajā aspektā punkti tiek piešķirti par 1- 6 faktoru katru atsevišķi, kopvērtējumā norādot vidējo, noapaļojot līdz veselam skaitlim. Ja tiek konstatēts kādā faktorā 1 punkts – alternatīva netiek virzīta tālākam izvērtējumam, neskatoties uz citos faktoros iegūtu augstu vērtējumu.

- 1) Atbilstība Ādažu novada Teritorijas plānojumam;
- 2) Būvniecības priekšnosacījumi, apgrūtinājumu esamība;
- 3) Teritorijas platības atbilstība pārbūves ar paplašināšanos vai jaunas būvniecības iespējai;
- 4) Kompleksa pakalpojuma principa iespējamība, ieceres efektivitāte (iespējamā vietu skaita un izbūvējamās infrastruktūras apjoma attiecība);
- 5) Kvalitatīvas PII ārtelpas infrastruktūras izveides;
- 6) Publiskās infrastruktūras, komunikāciju pieejamība;
- 7) Pieguļošo ielu caurlaides spēja (pīķa stundās), piebraucamais ceļš, autonovietnes:
 - Nav nekādu apgrūtinājumu vai priekšnoteikumu, būvniecības ieceri iespējams plānot brīvi, maksimāli efektīvi un maksimāli īsos termiņos – 5 punkti
 - Apgrūtinājumi un priekšnosacījumi ir būvniecības procesos tipiski un bieži sastopami (piemēram, inženierkomunikāciju aizsargjoslas gar zemes gabala robežu, esošas ēkas struktūra), risināmi ierastos būvniecības procesos ar prognozējamu ietekmi uz termiņu un izmaksām – 4 punkti
 - Palielināts apgrūtinājumu apjoms, vai priekšnoteikumi, kas risināmi papildus projektos un procesos ar lielu ietekmi uz termiņiem (piemēram, nepieciešams detālpilnplānojums, sabiedriskā apspriešana, utml.) – 3 punkti;

- Apgrūtinājumi un priekšnoteikumi, kas prasa ievērojamu, tieši ar PII būvniecības ieceri nesaistītu, papildus būvdarbu apjomu ārpus zemes gabala un tam tieši pieguļošā ielas posma robežām, ar lielu ietekmi gan uz termiņiem, gan izmaksām (piemēram, pilsētas ielas infrastruktūras izbūve, transformatoru apakšstaciju un lielas jaudas inženierkomunikāciju trašu pārcelšana utml.) – 2 punkti;
- Tādas neatbilstības jebkurā no faktoriem, kuru dēļ nav formālas iespējas realizēt ieceri – 1 punkts

Ja tiek konstatēts kādā faktorā 1 punkts – alternatīva netiek virzīta tālākam izvērtējumam, neskatoties uz citos faktoros iegūtu augstu vērtējumu.

Institucionālajā aspektā punkti tiek piešķirti balstoties uz to, cik lielā mērā alternatīva atbilst esošajiem nozares un teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un ir institucionāli iespējama, primāri attiecībā uz potenciāli radīto administratīvo slogu, kā arī kāda ir ES fondu piesaistes iespējamība alternatīvas īstenošanai:

- 1) Alternatīvas atbilstība izglītības nozares attīstības plānošanas dokumentiem
 - Alternatīva pilnībā atbilst izglītības nozares attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm, mērķiem, rīcību virzieniem un uzdevumiem – 5 punkti
 - Alternatīva lielā mērā atbilst izglītības nozares attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm, mērķiem, rīcību virzieniem – 4 punkti
 - Alternatīva daļēji atbilst izglītības nozares attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un mērķiem, bet ne rīcību virzieniem – 3 punkti
 - Alternatīva tikai nelielā mērā atbilst izglītības nozares attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un mērķiem – 2 punkti
 - Alternatīva neatbilst izglītības nozares attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm, mērķiem, rīcību virzieniem – 1 punkts
- 2) Alternatīvas atbilstība Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem
 - Alternatīva pilnībā atbilst Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm, mērķiem, rīcību virzieniem un uzdevumiem – 5 punkti
 - Alternatīva lielā mērā atbilst Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm, mērķiem, rīcību virzieniem – 4 punkti
 - Alternatīva daļēji atbilst Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un mērķiem, bet ne rīcību virzieniem – 3 punkti
 - Alternatīva tikai nelielā mērā atbilst Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un mērķiem – 2 punkti

- Alternatīva neatbilst Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm, mērķiem, rīcību virzieniem – 1 punkts

3) Alternatīvas institucionālā iespējamība – atbilstība normatīvo aktu prasībām:

- Alternatīva ir institucionāli iespējama un neprasa papildus regulējuma un institucionālu procesu izstrādi pašvaldībā – 5 punkti
- Alternatīva lielā mērā ir institucionāli iespējama un prasa nebūtiskus esošā regulējuma vai institucionālo procesu papildinājumus pašvaldībā – 4 punkti
- Alternatīva ir institucionāli iespējama, bet prasa būtiskus esošā regulējuma vai institucionālo procesu papildinājumus pašvaldībā – 3 punkti
- Alternatīva rada virkni institucionālu šķēršļu un prasa būtiskus esošā regulējuma vai institucionālo procesu papildinājumus pašvaldībā – 2 punkti
- Alternatīva nav institucionāli iespējama un prasa būtiskus esošā regulējuma vai institucionālo procesu papildinājumus pašvaldībā – 1 punkts

4) Vērtējot ES fondu finansējuma piesaistes iespējas punkti tiek piešķirti balstoties uz to, cik liela ir iespējamība, ka alternatīvas īstenošanai ir iespējams piesaistīt ES fondu finansējumu (konkrēti, ERAF līdzfinansētā pasākuma 4.2.1.7. “Pirmsskolas izglītības infrastruktūras attīstība” vai ESF līdzfinansētā pasākuma 4.3.6.6. “Bērnu pieskatīšanas pakalpojumi” finansējumu).

- Alternatīva pilnībā atbilst uz šī pētījuma veikšanas brīdi pieejamajiem ES fondu līdzfinansēto pasākumu atbilstības kritērijiem un nosacījumiem – 5 punkti
- Alternatīva lielā mērā atbilst uz šī pētījuma veikšanas brīdi pieejamajiem ES fondu līdzfinansēto pasākumu atbilstības kritērijiem un nosacījumiem – 4 punkti
- Alternatīva daļēji atbilst uz šī pētījuma veikšanas brīdi pieejamajiem ES fondu līdzfinansēto pasākumu atbilstības kritērijiem un nosacījumiem – 3 punkti
- Alternatīva tikai nelielā mērā atbilst uz šī pētījuma veikšanas brīdi pieejamajiem ES fondu līdzfinansēto pasākumu atbilstības kritērijiem un nosacījumiem – 2 punkti
- Alternatīva neatbilst uz šī pētījuma veikšanas brīdi pieejamajiem ES fondu līdzfinansēto pasākumu atbilstības kritērijiem un nosacījumiem – 1 punkts

A.1 JAUNAS PAŠVALDĪBAS PII BŪVNICĪBA

1.1. ALTERNATĪVA - JAUNAS PAŠVALDĪBAS PII BŪVNICĪBA ĀDAŽOS, ŪBEĻU 18

Alternatīvas raksturojums:

Alternatīvas apraksts	Objekta adrese	Ēkas iekštelpu platība m ²	legūtais grupu skaits	legūtais PII vietu skaits	Vai var attīstīt ārtelpu infrastruktūru	Būvniecības izmaksas, EUR
Jaunas pašvaldības PII iestādes būvniecība, Ādažos, Podnieku mikrorajonā	Ūbeļu iela 18, Ādaži	2090	12	288	Jā	9 927 031

Alternatīvas izvērtējums:

Sociālekonomiskie aspekti

NR.	FAKTORS	VĒRTĒJUMS
1.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz bērnu skaita izmaiņām	5
2.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo un plānoto apdzīvotības pakāpi	5
3.	Atbilstība iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem un vides pieejamībai bērniem ar īpašām vajadzībām	5
4.	Ādažu novada iesaistīto pušu atbalsts konkrētajai alternatīvai	4
Kopvērtējums		4.75

Institucionālie aspekti

NR.	FAKTORS	VĒRTĒJUMS
1.	Atbilstība izglītības plānošanas dokumentiem	5
2.	Atbilstība Ādažu novada attīstības plānošanas dokumentiem	5
3.	Institucionālā iespējamība – atbilstība normatīvo aktu prasībām	5
4.	ES fondu finansējuma piesaistes iespējas	5
Kopvērtējums		5

Ilgtspēja un vides aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām ēku ekspluatācijas laikā	5
2.	Ietekme uz vidi konkrētajā novietnē	4
3.	Atjaunojamās enerģijas avotu izmantošanas iespējas	5
4.	Atbilstība ilgtspējīgam teritoriju un pilsētu plānošanas principam (15 minūšu sasniedzamības princips)	5
5.	Apkārtējās vides esošās ekoloģiskās situācijas atbilstība PII funkcijai (riski veselībai)	4
Kopvērtējums		4.6

Tehniskie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība Ādažu novada Teritorijas plānojumam	5
2.	Būvniecības priekšnosacījumi, apgrūtinājumu esamība	4
3.	Teritorijas platības atbilstība pārbūves ar paplašināšanos vai jaunas būvniecības iespējai	4
4.	Kompleksa pakalpojuma principa iespējamība, ieceres efektivitāte (iegūstamā vietu skaita un izbūvējamās infrastruktūras apjoma attiecība)	5
5.	Kvalitatīvas PII ārtelpas infrastruktūras izveides iespēja	5
6.	Publiskās infrastruktūras, komunikāciju pieejamība	4
7.	Pieguļošo ielu caurlaides spēja (pīķa stundās), piebraucamais ceļš, autonovietnes	5
Kopvērtējums		4.57

Finanšu aspekti

Alternatīvas izmaksas veido:

- investīciju izmaksas: jaunas PII ēkas būvniecības un saistītās infrastruktūras izveides izmaksas, būvprojekta izstrādes, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas;
- darbības izmaksas 30 gadu periodā.

4.6.2. tabula. Pieņēmumi 1.1. alternatīvas finanšu analīzei

Telpu platība, m ²	Ēkas būvniecība, EUR	Infrastruktūra, EUR	Kopējās būvniecības izmaksas, EUR	Projektēšana, 3%, EUR	Būvuzraudzība un autoruzraudzība, 2,5%, EUR	Kopējās investīciju izmaksas, EUR	Jauno vietu skaits
2090	6 296 125	3 630 906	9 927 031	297 811	248 176	10 473 018	288

Analīzes rezultāti:

- Pašvaldības ilgtermiņa izmaksu NPV - 23 748 199 EUR;
- Vidējās izmaksas uz 1 izglītojamo - 351 EUR/mēn;
- Punkti – 4 punkti.

4.6.3. tabula. 1.1. alternatīvas vērtējuma apkopojums

KRITĒRIJI	VĒRTĒJUMA REZULTĀTS
1. SOCIĀLEKONOMISKIE	4,75
2. INSTITUCIONĀLIE	5
3. ILGTSPĒJAS, VIDES	4,6
4. TEHNISKIE	4,6
5. FINANŠU	4

1.2. ALTERNATĪVA - JAUNAS PAŠVALDĪBAS PII BŪVNICĪBA KALNGALĒ, CĪRUĻU 32A

Alternatīvas īss apraksts:

Alternatīvas apraksts	Objekta adrese	Ēkas iekštelpu platība m ²	legūtais grupu skaits	legūtais PII vietu skaits	Vai var attīstīt ārtelpu infrastruktūru	Būvniecības izmaksas, EUR
Jaunas pašvaldība PII būvniecība Kalngalē	Cīruļu iela 32a, Kalngalē	1810	10	240	Jā	11 997 583 (arī Cīruļu ielas posma izbūve ~ 250m garumā)

Alternatīvas izvērtējums:

Sociālekonomiskie aspekti

Alternatīva daļēji atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē un tā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 41-60% %, nodrošinot PII 100% aizpildījumu.

Alternatīva lielā mērā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas "atrašanās vietu" un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 61-80%.

Alternatīva daļēji atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un ir problēmas ar vides pieejamības nodrošināšanu bērniem ar īpašām vajadzībām, t.sk., sabiedriskā transporta pieejamība.

Atbalsts ir tikai no tām iesaistītajām pusēm, kurām alternatīva sniedz ieguvumus, bet pārējie to neatbalsta.

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz bērnu skaita izmaiņām	3
2.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo un plānoto apdzīvotības pakāpi	4
3.	Atbilstība iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem un vides pieejamībai bērniem ar īpašām vajadzībām	3
4.	Ādažu novada iesaistīto pušu atbalsts konkrētajai alternatīvai	3
Kopvērtējums		3.2

Institucionālie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība izglītības plānošanas dokumentiem	5
2.	Atbilstība Ādažu novada attīstības plānošanas dokumentiem	5
3.	Institucionālā iespējamība – atbilstība normatīvo aktu prasībām	5
4.	ES fondu finansējuma piesaistes iespējas	5
Kopvērtējums		5

Ilgtspēja un vides aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām ēku ekspluatācijas laikā	5
2.	Ietekme uz vidi konkrētajā novietnē	1
3.	Atjaunojamās enerģijas avotu izmantošanas iespējas	3
4.	Atbilstība ilgtspējīgam teritoriju un pilsētu plānošanas principam (15 minūšu sasniedzamības princips)	2
5.	Apkārtējās vides esošās ekoloģiskās situācijas atbilstība PII funkcijai (riski veselībai)	5
Kopvērtējums		3.2

Tehniskie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība Ādažu novada Teritorijas plānojumam	3
2.	Būvniecības priekšnosacījumi, apgrūtinājumu esamība	3
3.	Teritorijas platības atbilstība pārbūves ar paplašināšanos vai jaunas būvniecības iespējai	4
4.	Kompleksa pakalpojuma principa iespējamība, ieceres efektivitāte (iegūstamā vietu skaits un izbūvējamās infrastruktūras apjoma attiecība)	4
5.	Kvalitatīvas PII ārtelpas infrastruktūras izveides iespēja	5
6.	Publiskās infrastruktūras, komunikāciju pieejamība	2
7.	Pieguļošo ielu caurlaides spēja (pīķa stundās), piebraucamais ceļš, autonovietnes	2
Kopvērtējums		3,2

Finanšu aspekti

Alternatīvas izmaksas veido:

- investīciju izmaksas: jaunas PII ēkas būvniecības un saistītās infrastruktūras izveides izmaksas, būvprojekta izstrādes, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas;
- darbības izmaksas 30 gadu periodā.

4.6.4. tabula. Pieņēmumi 1.2. alternatīvas finanšu analīzei

Telpu platība, m ²	Ēkas būvniecība, EUR	Infrastruktūra, EUR	Kopējās būvniecības izmaksas, EUR	Projektēšana, 3%, EUR	Būvuzraudzība un autoruzraudzība, 2,5%, EUR	Kopējās investīciju izmaksas, EUR	Jauno vietu skaits
1 810	5 452 625	6 544 958	11 997 583	359 927	299 940	12 657 450	240

Analīzes rezultāti:

- Pašvaldības ilgtermiņa izmaksu NPV - 27 809 982EUR;
- Vidējās izmaksas uz 1 izglītojamo - 440 EUR/mēn;
- Punkti – 2 punkti.

4.6.5. tabula. 1.2. alternatīvas vērtējuma apkopojums

KRITĒRIJI	VĒRTĒJUMA REZULTĀTS
1. SOCIĀLEKONOMISKIE	3,2
2. INSTITUCIONĀLIE	5
3. ILGTSPĒJAS, VIDES	3,2
4. TEHNISKIE	3,2
5. FINANŠU	2

A.2 PIEBŪVES UN PĀRBŪVES

2.1. ALTERNATĪVA - PAMATSKOLAS ĒKAS PĀRBŪVE PAR PII CARNIKAVĀ, GARĀ 20

Alternatīvas raksturojums:

Alternatīvas apraksts	Objekta adrese	Ēkas iekštelpu platība m ²	legūtais grupu skaits	legūtais PII vietu skaits	Vai var attīstīt ārtelpu infrastruktūru	Būvniecības izmaksas, EUR
A.2 Piebūves un pārbūves						
Pielāgot tukšās Carnikavas pamatskolas pagaidu ēkas telpas un teritoriju PII vajadzībām	Garā iela 20, Carnikava	2342,5 m ² pārbūvējamo telpu platība ~ 80% - 1874m ²	10	200 - 240 (vidēji - 220)	Jā	2 758 004

Alternatīvas izvērtējums:

Sociālekonomiskie aspekti

Alternatīva lielā mērā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē, tā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 61-80%.

Alternatīva lielā mērā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 61-80%.

Alternatīva lielā mērā atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un tiek nodrošināta vides pieejamība bērniem ar īpašām vajadzībām, t.sk., sabiedriskā transporta pieejamība bērniem ar kustību traucējumiem.

Vairums iesaistīto pušu konceptuāli atbalsta šo alternatīvu.

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz bērnu skaita izmaiņām	4
2.	atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo un plānoto apdzīvotības pakāpi	4
3.	Alternatīva lielā mērā atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un tiek nodrošināta vides pieejamība bērniem ar īpašām vajadzībām	4
4.	Ādažu novada iesaistīto pušu atbalsts konkrētajai alternatīvai	4
Kopvērtējums		4

Institucionālie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība izglītības plānošanas dokumentiem	5
2.	Atbilstība Ādažu novada attīstības plānošanas dokumentiem	4
3.	Institucionālā iespējamība – atbilstība normatīvo aktu prasībām	5
4.	ES fondu finansējuma piesaistes iespējas	4
Kopvērtējums		4.5

Ilgtspēja un vides aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām ēku ekspluatācijas laikā	4
2.	Ietekme uz vidi konkrētajā novietnē	5
3.	Atjaunojamās enerģijas avotu izmantošanas iespējas	4
4.	Atbilstība ilgtspējīgam teritoriju un pilsētu plānošanas principam (15 minūšu sasniedzamības princips)	4
5.	Apkārtējās vides esošās ekoloģiskās situācijas atbilstība PII funkcijai (riski veselībai)	4
Kopvērtējums		4,2

Tehniskie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība Ādažu novada Teritorijas plānojumam	5
2.	Būvniecības priekšnosacījumi, apgrūtinājumu esamība	4
3.	Teritorijas platības atbilstība pārbūves ar paplašināšanos vai jaunas būvniecības iespējai	4
4.	Kompleksa pakalpojuma principa iespējamība, ieceres efektivitāte (iegūstamā vietu skaita un izbūvējamās infrastruktūras apjoma attiecība)	5
5.	Kvalitatīvas PII ārtelpas infrastruktūras izveides iespēja	4
6.	Publiskās infrastruktūras, komunikāciju pieejamība	5
7.	Pieguļošo ielu caurlaides spēja (pīķa stundās), piebraucamais ceļš, autonovietnes	5
Kopvērtējums		4.57

Finanšu aspekti

Alternatīvas izmaksas veido:

- investīciju izmaksas: PII ēkas pārbūves un saistītās infrastruktūras izveides izmaksas, būvprojekta izstrādes, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas;
- darbības izmaksas 30 gadu periodā.

4.6.6. tabula. Pieņēmumi 2.1. alternatīvas finanšu analīzei

Telpu platība, m ²	Ēkas būvniecība, EUR	Infrastruktūra, EUR	Kopējās būvniecības izmaksas, EUR	Projektēšana, 3%, EUR	Būvuzraudzība un autoruzraudzība, 2,5%, EUR	Kopējās investīciju izmaksas, EUR	Jauno vietu skaits
1 874	2 709 804	48 200	2 758 004	82 740	68 950	2 909 694	220

Analīzes rezultāti:

- Pašvaldības ilgtermiņa izmaksu NPV - 14 447 661EUR;
- Vidējās izmaksas uz 1 izglītojamo - 335 EUR/mēn;
- Punkti – 5 punkti.

4.6.7. tabula. 2.1. alternatīvas vērtējuma apkopojums

KRITĒRIJI	VĒRTĒJUMA REZULTĀTS
1. SOCIĀLEKONOMISKIE	4
2. INSTITUCIONĀLIE	4.5
3. ILGTSPĒJAS, VIDES	4.2
4. TEHNISKIE	4.5
5. FINANŠU	5

2.2. ALTERNATĪVA - TELPAS PII GARCIEMĀ, NEPABEIGTAJĀ TELEFONA CENTRĀLES ĒKĀ

Alternatīvas raksturojums:

Alternatīvas apraksts	Objekta adrese	Ēkas iekštelpu platība m ²	legūtais grupu skaits	legūtais PII vietu skaits	Vai var attīstīt ārtelpu infrastruktūru	Būvniecības izmaksas, EUR
A.2 Piebūves un pārbūves						
Telpas PII Garcēmā, nepabeigtajā telefona centrālās ēkā	Mežciema iela 26, Garciems	230,5	2	40	Jā	452 779

Alternatīvas izvērtējums:

Sociālekonomiskie aspekti

Alternatīva tikai nelielā mērā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē un tā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 21-40 % , nodrošinot *PII 100% aizpildījumu*.

Alternatīva pilnībā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 81-100%.

Alternatīva daļēji atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un ir problēmas ar vides pieejamības nodrošināšanu bērniem ar īpašām vajadzībām.

Atbalsts ir tikai no tām iesaistītajām pusēm, kurām alternatīva sniedz ieguvumus, bet pārējie to neatbalsta.

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz bērnu skaita izmaiņām	2
2.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo un plānoto apdzīvotības pakāpi	5
3.	Alternatīva lielā mērā atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un tiek nodrošināta vides pieejamība bērniem ar īpašām vajadzībām	3
4.	Ādažu novada iesaistīto pušu atbalsts konkrētajai alternatīvai	3
Kopvērtējums		3.25

Institucionālie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība izglītības plānošanas dokumentiem	5
2.	Atbilstība Ādažu novada attīstības plānošanas dokumentiem	4
3.	Institucionālā iespējamība – atbilstība normatīvo aktu prasībām	5
4.	ES fondu finansējuma piesaistes iespējas	4
Kopvērtējums		4.5

Ilgspēja un vides aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām ēku ekspluatācijas laikā	5
2.	Ietekme uz vidi konkrētajā novietnē	5
3.	Atjaunojamās enerģijas avotu izmantošanas iespējas	3
4.	Atbilstība ilgtspējīgam teritoriju un pilsētu plānošanas principam (15 minūšu sasniedzamības princips)	4
5.	Apkārtējās vides esošās ekoloģiskās situācijas atbilstība PII funkcijai (riski veselībai)	5

Kopvērtējums	4.4
---------------------	------------

Tehniskie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība Ādažu novada Teritorijas plānojumam	5
2.	Būvniecības priekšnosacījumi, apgrūtinājumu esamība	4
3.	Teritorijas platības atbilstība pārbūves ar paplašināšanos vai jaunas būvniecības iespējai	3
4.	Kompleksa pakalpojuma principa iespējamība, ieceres efektivitāte (iegūstamā vietu skaita un izbūvējamās infrastruktūras apjoma attiecība)	3
5.	Kvalitatīvas PII ārtelpas infrastruktūras izveides iespēja	4
6.	Publiskās infrastruktūras, komunikāciju pieejamība	4
7.	Pieguļošo ielu caurlaides spēja (pīķa stundās), piebraucamais ceļš, autonovietnes	3
Kopvērtējums		4.2

Finanšu aspekti

Alternatīvas izmaksas veido:

- investīciju izmaksas: ēkas pārbūves un saistītās infrastruktūras izveides izmaksas, būvprojekta izstrādes, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas;
- darbības izmaksas 30 gadu periodā.

4.6.8. tabula. Pieņēmumi 2.2. alternatīvas finanšu analīzei

Telpu platība, m ²	Ēkas būvniecība, EUR	Infrastruktūra, EUR	Kopējās būvniecības izmaksas, EUR	Projektēšana, 3%, EUR	Būvuzraudzība un autoruzraudzība, 2,5%, EUR	Kopējās investīciju izmaksas, EUR	Jauno vietu skaits
231	333 303	119 476	452 779	13 583	11 319	477 682	40

Analīzes rezultāti:

- Pašvaldības ilgtermiņa izmaksu NPV - 2 580 513EUR;
- Vidējās izmaksas uz 1 izglītojamo - 330 EUR/mēn;
- Punkti – 5 punkti.

4.6.9. tabula. 2.2. alternatīvas vērtējuma apkopojums

KRITĒRIJI	VĒRTĒJUMA REZULTĀTS
1. SOCIĀLEKONOMISKIE	3.25
2. INSTITUCIONĀLIE	4.5
3. ILGTSPĒJAS, VIDES	4.4
4. TEHNISKIE	4.2
5. FINANŠU	5

2.3. ALTERNATĪVA - FUNDAMENTĀLA 2 STĀVU PIEBŪVE, ESOŠĀS ĒKAS STILĀ, PII "MEŽAVĒJI" KADAGĀ

Alternatīvas īss apraksts:

Alternatīvas apraksts	Objekta adrese	Ēkas iekštelpu platība m ²	Iegūtais grupu skaits	Iegūtais PII vietu skaits	Vai var attīstīt ārtelpu infrastruktūru	Būvniecības izmaksas, EUR
A.2 Piebūves un pārbūves						
Fundamentāla 2 stāvu piebūve, esošās ēkas stilā, PII "Mežavēji"	Kadagas PII "Mežavēji", Kadaga, Ādažu pag., Ādažu nov.	276	2	48	Nē	867 600

Alternatīvas izvērtējums:

Sociālekonomiskie aspekti

Alternatīva tikai nelielā mērā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē un tā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 21-40 % , nodrošinot *PII 100% aizpildījumu*.

Alternatīva pilnībā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas "atrašanās vietu" un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 81-100%

Alternatīva lielā mērā atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un tiek nodrošināta vides pieejamība bērniem ar īpašām vajadzībām.

Atbalsts ir tikai no tām iesaistītajām pusēm, kurām alternatīva sniedz ieguvumus, bet pārējie to neatbalsta.

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz bērnu skaita izmaiņām	2
2.	atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo un plānoto apdzīvotības pakāpi	5
3.	Alternatīva lielā mērā atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un tiek nodrošināta vides pieejamība bērniem ar īpašām vajadzībām	4
4.	Ādažu novada iesaistīto pušu atbalsts konkrētajai alternatīvai	3
Kopvērtējums		3.5

Institucionālie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība izglītības plānošanas dokumentiem	5
2.	Atbilstība Ādažu novada attīstības plānošanas dokumentiem	4
3.	Institucionālā iespējamība – atbilstība normatīvo aktu prasībām	5
4.	ES fondu finansējuma piesaistes iespējas	4
Kopvērtējums		4.5

Ilgspēja un vides aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām ēku ekspluatācijas laikā	5
2.	Ietekme uz vidi konkrētajā novietnē	4
3.	Atjaunojamās enerģijas avotu izmantošanas iespējas	3
4.	Atbilstība ilgtspējīgam teritoriju un pilsētu plānošanas principam (15 minūšu sasniedzamības princips)	3
5.	Apkārtējās vides esošās ekoloģiskās situācijas atbilstība PII funkcijai (riski veselībai)	5
Kopvērtējums		4

Tehniskie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība Ādažu novada Teritorijas plānojumam	5
2.	Būvniecības priekšnosacījumi, apgrūtinājumu esamība	4
3.	Teritorijas platības atbilstība pārbūves ar paplašināšanos vai jaunas būvniecības iespējai	4
4.	Kompleksa pakalpojuma principa iespējamība, ieceres efektivitāte (iegūstamā vietu skaita un izbūvējamās infrastruktūras apjoma attiecība)	5
5.	Kvalitatīvas PII ārtelpas infrastruktūras izveides iespēja	5
6.	Publiskās infrastruktūras, komunikāciju pieejamība	5
7.	Pieguļošo ielu caurlaides spēja (pīķa stundās), piebraucamais ceļš, autonovietnes	3
Kopvērtējums		4.4

Finanšu aspekti

Alternatīvas izmaksas veido:

- investīciju izmaksas: ēkas pārbūves un saistītās infrastruktūras izveides izmaksas, būvprojekta izstrādes, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas;
- darbības izmaksas 30 gadu periodā.

4.6.10. tabula. Pieņēmumi 2.3. alternatīvas finanšu analīzei

Telpu platība, m ²	Ēkas būvniecība, EUR	Infrastruktūra, EUR	Kopējās būvniecības izmaksas, EUR	Projektēšana, 3%, EUR	Būvuzraudzība un autoruzraudzība, 2,5%, EUR	Kopējās investīciju izmaksas, EUR	Jauno vietu skaits
276	831 450	36 150	867 600	26 028	21 690	915 318	48

Analīzes rezultāti:

- Pašvaldības ilgtermiņa izmaksu NPV - 3 405 278EUR;
- Vidējās izmaksas uz 1 izglītojamo – 322 EUR/mēn;
- Punkti – 5 punkti.

4.6.11. tabula. 2.3. alternatīvas vērtējuma apkopojums

KRITĒRIJI	VĒRTĒJUMA REZULTĀTS
1. SOCIĀLEKONOMISKIE	3.5
2. INSTITUCIONĀLIE	4.5
3. ILGTSPĒJAS, VIDES	4
4. TEHNISKIE	4.4
5. FINANŠU	5

A.3 JAUNAS PRIVĀTAS PII BŪVNICĪBA

3.1. ALTERNATĪVA – JAUNAS PII BŪVNICĪBA AR PPP METODI ĀDAŽOS, ŪBEĻU 18

Alternatīvas īss apraksts:

Alternatīvas apraksts	Objekta adrese	Ēkas iekštelpu platība m ²	legūtais grupu skaits	legūtais PII vietu skaits	Vai var attīstīt ārtelpu infrastruktūru	Būvniecības izmaksas, EUR
A.3 Jaunas privātas PII būvniecība						
Jaunas privātas PII iestādes būvniecība, Ādažos, Podnieku mikrorajonā	Ūbeļu iela 18, Ādaži	2090	12	288	Jā	9 927 031

Alternatīvas izvērtējums:

Soc-ekonomiskie aspekti

Alternatīva pilnībā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē un tā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 81-100%, nodrošinot *pašvaldības PII 100% aizpildījumu*.

Alternatīva pilnībā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas “atrašanās vietu” un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 81-100%.

Alternatīva pilnībā atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un tiek nodrošināta vides pieejamība bērniem ar īpašām vajadzībām.

Vairums iesaistīto pušu konceptuāli atbalsta šo alternatīvu.

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz bērnu skaita izmaiņām	5
2.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo un plānoto apdzīvotības pakāpi	5
3.	Atbilstība iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem un vides pieejamībai bērniem ar īpašām vajadzībām	5
4.	Ādažu novada iesaistīto pušu atbalsts konkrētajai alternatīvai	4
Kopvērtējums		4.7

Institucionālie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība izglītības plānošanas dokumentiem	5
2.	Atbilstība Ādažu novada attīstības plānošanas dokumentiem	5
3.	Institucionālā iespējamība – atbilstība normatīvo aktu prasībām	4*
4.	ES fondu finansējuma piesaistes iespējas	4
Kopvērtējums		4.5

* Risinājums ir institucionāli iespējams, tomēr prasa jaunu procesu izstrādi un ieviešanu pašvaldībā, kas var palielināt tā izpildes laiku

Ilgspēja un vides aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām ēku ekspluatācijas laikā	5
2.	Ietekme uz vidi konkrētajā novietnē	4
3.	Atjaunojamās enerģijas avotu izmantošanas iespējas	5
4.	Atbilstība ilgtspējīgam teritoriju un pilsētu plānošanas principam (15 minūšu sasniedzamības princips)	5
5.	Apkārtējās vides esošās ekoloģiskās situācijas atbilstība PII funkcijai (riski veselībai)	4
Kopvērtējums		4.6

Tehniskie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība Ādažu novada Teritorijas plānojumam	5
2.	Būvniecības priekšnosacījumi, apgrūtinājumu esamība	4
3.	Teritorijas platības atbilstība pārbūves ar paplašināšanos vai jaunas būvniecības iespējai	4
4.	Kompleksa pakalpojuma principa iespējamība, ieceres efektivitāte (iegūstamā vietu skaita un izbūvējamās infrastruktūras apjoma attiecība)	5
5.	Kvalitatīvas PII ārtelpas infrastruktūras izveides iespēja	5
6.	Publiskās infrastruktūras, komunikāciju pieejamība	4
7.	Pieguļošo ielu caurlaides spēja (pīķa stundās), piebraucamais ceļš, autonomvietnes	5
Kopvērtējums		4.6

Finanšu aspekti

Alternatīvas izmaksas no pašvaldības viedokļa veido:

- investīciju izmaksas: jaunas PII ēkas būvniecības un saistītās infrastruktūras izveides izmaksas, būvprojekta izstrādes, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas; pašvaldība kompensē šīs izmaksas privātajam partnerim pamatlīdzekļu nolietojuma apmērā;
- darbības izmaksas 30 gadu periodā;
- projekta finansēšanas izmaksas (privātā partnera ņemtā ilgtermiņa kredīta procenti);
- privātā partnera peļņa.

Tiek pieņemts, ka PII tehniskie parametri (platība, vietu skaits, u.c.) ir identiski tādas pašas PII būvniecībai ar tradicionālo publiskā iepirkuma metodi.

Investīciju izmaksas veido tās pašas pozīcijas, kas tradicionālās metodes gadījumā, un papildus izmaksas 150 000 EUR apmērā PPP dokumentācijas (finansu un ekonomiskais pamatojums, PPP līgumi, utt.) izstrādei.

Darbības izmaksas uz 1 izglītojamo tiek pieņemtas par 30,7% lielākas nekā pašvaldības pārvaldītās PII⁸².

⁸² Pieņēmums balstīts uz esošo starpību starp vidējām izmaksām uz 1 izglītojamo pašvaldības PII un privātā PII

Privātā partnera piesaistītā aizdevuma likme no bankas ir pieņemta par 2,54% lielāka kā salīdzināmam pašvaldības aizņēmumam Valsts kasē⁸³.

Privātā partnera peļņa ir pieņemta 10% apmērā no darbības izmaksām.

Saskaņā ar CFLA mājaslapā publicēto informāciju, PPP metode pagarina projekta ieviešanas laiku par aptuveni 3 gadiem, salīdzinājumā ar tradicionālo publisko iepirkumu metodi⁸⁴. Tātad, ja var pieņemt, ka ar tradicionālo metodi jaunas PII projektēšanu un būvniecību var īstenot aptuveni 3 gadu laikā, tad PPP gadījumā šis termiņš būtu 6 gadi.

4.6.12. tabula. Pieņēmumi 3.1. alternatīvas finanšu analīzei

Telpu platība, m ²	Ēkas būvniecība, EUR	Infrastruktūra, EUR	Kopējās būvniecības izmaksas, EUR	Projektēšana, 3%, EUR	Būvuzraudzība un autoruzraudzība, 2,5%, EUR	Kopējās investīciju izmaksas, EUR	Jauno vietu skaits
2090	6 296 125	3 630 906	9 927 031	297 811	248 176	10 473 018	288

Analīzes rezultāti:

- Pašvaldības ilgtermiņa izmaksu NPV - 27 809 982 EUR;
- Vidējās izmaksas uz 1 izglītojamo – 563 – 1 008 EUR/mēn;
- Punkti – 1 punkts.

4.6.13. tabula. 3.1. alternatīvas vērtējuma apkopojums

KRITĒRIJI	VĒRTĒJUMA REZULTĀTS
1. SOCIĀLEKONOMISKIE	4.7
2. INSTITUCIONĀLIE	4.5
3. ILGTSPĒJAS, VIDES	4.6
4. TEHNISKIE	4.6
5. FINANŠU	1

⁸³ Pieņēmums balstīts uz Valsts kases un Latvijas Bankas statistiku par vēsturisko starpību starp Valsts kases un banku ilgtermiņa aizdevuma likmēm.

⁸⁴ <https://www.cfla.gov.lv/lv/ppp-projekta-cikls>

3.2. ALTERNATĪVA - JAUNAS PII BŪVNICĪBA AR PPP METODI KALNGALĒ, CĪRUĻU IELĀ 32A

Alternatīvas īss apraksts:

Alternatīva paredz jaunas PII izbūvi ar PPP metodi, kas paredz, ka privātais partneris finansē un izbūvē PII, bet pašvaldība maksā privātajam partnerim regulāri maksu, kas nosedz visas privātā partnera izmaksas un peļņu.

Alternatīvas apraksts	Objekta adrese	Ēkas iekštelpu platība m2	Iegūtais grupu skaits	Iegūtais PII vietu skaits	Vai var attīstīt ārtelpu infrastruktūru	Būvniecības izmaksas, EUR
A.3 Jaunas privātas PII būvniecība						
Jaunas PPII būvniecība Kalngalē	Cīruļu iela 32a, Kalngale	1810	10	240	Jā	11 997 583 (arī Cīruļu ielas posma izbūve ~ 250m garumā)

Alternatīvas izvērtējums:

Sociālekonomiskie aspekti

Alternatīva daļēji atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē un tā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 41-60% %, nodrošinot PII 100% aizpildījumu.

Alternatīva lielā mērā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas "atrašanās vietu" un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 61-80%.

Alternatīva daļēji atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un ir problēmas ar vides pieejamības nodrošināšanu bērniem ar īpašām vajadzībām, t.sk., sabiedriskā transporta pieejamība.

Atbalsts ir tikai no tām iesaistītajām pusēm, kurām alternatīva sniedz ieguvumus, bet pārējie to neatbalsta.

NR.	FAKTORS	VĒRTĒJUMS
1.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz bērnu skaita izmaiņām	3
2.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo un plānoto apdzīvotības pakāpi	4
3.	Atbilstība iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem un vides pieejamībai bērniem ar īpašām vajadzībām	3
4.	Ādažu novada iesaistīto pušu atbalsts konkrētajai alternatīvai	3

Kopvērtējums	3.2
---------------------	------------

Institucionālie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība izglītības plānošanas dokumentiem	5
2.	Atbilstība Ādažu novada attīstības plānošanas dokumentiem	5
3.	Institucionālā iespējamība – atbilstība normatīvo aktu prasībām	4*
4.	ES fondu finansējuma piesaistes iespējas	4
Kopvērtējums		4.5

* Risinājums ir institucionāli iespējams, tomēr prasa jaunu procesu izstrādi un ieviešanu pašvaldībā, kas var palielināt tā izpildes laiku

Ilgspēja un vides aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām ēku ekspluatācijas laikā	5
2.	Ietekme uz vidi konkrētajā novietnē	1
3.	Atjaunojamās enerģijas avotu izmantošanas iespējas	3
4.	Atbilstība ilgtspējīgam teritoriju un pilsētu plānošanas principam (15 minūšu sasniedzamības princips)	2
5.	Apkārtējās vides esošās ekoloģiskās situācijas atbilstība PII funkcijai (riski veselībai)	5
Kopvērtējums		3.2

Tehniskie aspekti

<i>NR.</i>	<i>FAKTORS</i>	<i>VĒRTĒJUMS</i>
1.	Atbilstība Ādažu novada Teritorijas plānojumam	3
2.	Būvniecības priekšnosacījumi, apgrūtinājumu esamība	3
3.	Teritorijas platības atbilstība pārbūves ar paplašināšanos vai jaunas būvniecības iespējai	4
4.	Kompleksa pakalpojuma principa iespējamība, ieceres efektivitāte (iegūstamā vietu skaits un izbūvējamās infrastruktūras apjoma attiecība)	4
5.	Kvalitatīvas PII ārtelpas infrastruktūras izveides iespēja	5
6.	Publiskās infrastruktūras, komunikāciju pieejamība	2

7.	Pieguļošo ielu caurlaides spēja (pīķa stundās), piebraucamais ceļš, autonovietnes	2
Kopvērtējums		3.2

Finanšu aspekti

Alternatīvas izmaksas no pašvaldības viedokļa veido:

- investīciju izmaksas: jaunas PII ēkas būvniecības un saistītās infrastruktūras izveides izmaksas, būvprojekta izstrādes, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas; pašvaldība kompensē šīs izmaksas privātajam partnerim pamatlīdzekļu nolietojuma apmērā;
- darbības izmaksas 30 gadu periodā;
- projekta finansēšanas izmaksas (privātā partnera ņemtā ilgtermiņa kredīta procenti);
- privātā partnera peļņa.

Tiek pieņemts, ka PII tehniskie parametri (platība, vietu skaits, u.c.) ir identiski tādas pašas PII būvniecībai ar tradicionālo publiskā iepirkuma metodi.

Investīciju izmaksas veido tās pašas pozīcijas, kas tradicionālās metodes gadījumā, un papildus izmaksas 150 000 EUR apmērā PPP dokumentācijas (finanšu un ekonomiskais pamatojums, PPP līgumi, utt.) izstrādei.

Darbības izmaksas uz 1 izglītojamo tiek pieņemtas par 30,7% lielākas nekā pašvaldības pārvaldītās PII.

Privātā partnera piesaistītā aizdevuma likme no bankas ir pieņemta par 2,54% lielāka kā salīdzināmam pašvaldības aizņēmumam Valsts kasē.

Privātā partnera peļņa ir pieņemta 10% apmērā no darbības izmaksām.

Saskaņā ar CFLA mājaslapā publicēto informāciju, PPP metode pagarina projekta ieviešanas laiku par aptuveni 3 gadiem, salīdzinājumā ar tradicionālo publisko iepirkumu metodi. Tātad, ja var pieņemt, ka ar tradicionālo metodi jaunas PII projektēšanu un būvniecību var īstenot aptuveni 3 gadu laikā, tad PPP gadījumā šis termiņš būtu 6 gadi.

4.6.13. tabula. Pieņēmumi 3.2. alternatīvas finanšu analīzei

Telpu platība, m ²	Ēkas būvniecība, EUR	Infrastruktūra, EUR	Kopējās būvniecības izmaksas, EUR	Projektēšana, 3%, EUR	Būvuzraudzība un autoruzraudzība, 2,5%, EUR	Kopējās investīciju izmaksas, EUR	Jauno vietu skaits
1 810	5 452 625	6 544 958	11 997 583	359 927	299 940	12 657 450	240

Analīzes rezultāti:

- Pašvaldības ilgtermiņa izmaksu NPV - 29 981 045 EUR;
- Vidējās izmaksas uz 1 izglītojamo – 713 – 1 357 EUR/mēn;
- Punkti – 1 punkts.

4.6.14. tabula. 3.2. alternatīvas vērtējuma apkopojums

KRITĒRIJI	VĒRTĒJUMA REZULTĀTS
1. SOCIĀLEKONOMISKIE	3.2
2. INSTITUCIONĀLIE	4.5
3. ILGTSPĒJAS, VIDES	4.6
4. TEHNISKIE	3.2
5. FINANŠU	1

A.4: PALIELINĀTS PAŠVALDĪBAS LĪDZFINANSĒJUMS PII PAKALPOJUMA NODROŠINĀŠANAI PIE PII ĀDAŽOS, CARNIKAVĀ, KALNGALĒ UN GARCIEMĀ

Alternatīvas īss apraksts:

Alternatīva paredz palielinātu pašvaldības līdzfinansējumu privātajām PII nolūkā motivēt tās palielināt izglītojamo skaitu savās PII, izveidojot jaunas vai paplašinot esošās PII. Palielinātais līdzfinansējums būtu pieejams tikai tām PII, kuras ir pierādāmi palielinājušas vietu skaitu savās PII.

Alternatīva balstās uz Mārupes novada pašvaldības pieredzi, kad pašvaldība, apzinoties, ka nespēj nodrošināt pašvaldības PII pietiekami daudz vietas, maksā PII lielāku maksu nekā paredz MK noteikumos noteiktā metodika.

Alternatīvas apraksts	Objekta adrese	Ēkas iekšējai platība m ²	Iegūtais grupu skaits	Iegūtais PII vietu skaits	Vai var attīstīt ārtelpu infrastruktūru	Būvniecības izmaksas, EUR
A.4 Pašvaldības līdzfinansējums PII pakalpojuma nodrošināšanai pie PII un BUPS, Ādažos, Carnikavā, Kalngalē un Garcēmā						
Pašvaldības līdzfinansējums PII un BUP (serficiētas aukles) atbilstoši pieprasījumam.	Ādaži, Carnikava, Garciems, Kalngale, Kadaga, Baltezers, Alderi	-	12	288	-	-

Alternatīvas izvērtējums:

Sociālekonomiskie aspekti

Alternatīva lielā mērā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē untā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 61-80%, nodrošinot *PII 100% aizpildījumu*.

Alternatīva daļēji atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas “atrašanās vietu” un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 41-60% %.

Alternatīva lielā mērā atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem.

Atbalsts ir tikai no tām iesaistītajām pusēm, kurām alternatīva sniedz ieguvumus, bet pārējie to neatbalsta.

NR.	FAKTORS	VĒRTĒJUMS
1.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz bērnu skaita izmaiņām	4
2.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo un plānoto apdzīvotības pakāpi	3
3.	Atbilstība iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem un vides pieejamībai bērniem ar īpašām vajadzībām	4
4-	Ādažu novada iesaistīto pušu atbalsts konkrētajai alternatīvai	3
Kopvērtējums		3.5

Institucionālie aspekti

NR.	FAKTORS	VĒRTĒJUMS
1.	Atbilstība izglītības plānošanas dokumentiem	4*
2.	Atbilstība Ādažu novada attīstības plānošanas dokumentiem	4**

3.	Institucionālā iespējamība – atbilstība normatīvo aktu prasībām	5
4.	ES fondu finansējuma piesaistes iespējas	1
Kopvērtējums		3.5

*Risinājums kopumā atbilst izglītības jomas plānošanas dokumentos izvirzītajām prioritātēm, bet ne konkrētiem uzdevumiem

** Risinājums atbilst novada attīstības plānošanas dokumentos izvirzītajām prioritātēm, bet ne konkrētiem uzdevumiem

Ilgtermiņa un vides aspekti

Lai iegūtu iespēju salīdzināt ar pārējām alternatīvām, tiek piešķirts pieņemts punktu skaits 3,5 - pieņemot, ka PPII pakalpojuma sniedzējs nebūs tiesīgs pasliktināt esošo situāciju vai izvēlēties vietu, kas no vides kvalitātes aspekta būtu zemāk vērtējama nekā 3, kā arī vēlēties savu iespēju robežās uzlabot savas infrastruktūras ilgtermiņa rādītājus. Tomēr sasniegt vēl augstāku vērtējumu prasa pārāk ievērojamus ieguldījumus, lai pēc noklusējuma pieņemtu, ka privātais partneris atļausies.

Tehniskie aspekti

Lai iegūtu iespēju salīdzināt ar pārējām alternatīvām, tiek piešķirts pieņemts punktu skaits 4 – pieņemot, ka privātais partneris veiks ikvienai potenciālai vietai iepriekšēju izpēti, un neizvēlēties vietas, kuru tehniskais vērtējums būtu zemāks par 4.

Finanšu aspekti

Alternatīvas izmaksas no pašvaldības viedokļa veido pašvaldības līdzfinansējums privātajām PII par katru izglītojamo. Tiek pieņemts, ka tas ir 395 EUR/mēnesī, kas veidojas šādi:

- vidējās izmaksas uz vienu izglītojamo privātajos PPII 2021. gadā bija 372 EUR/mēnesī⁸⁵;
- pie tā tiek pieskaitītas papildus elektroenerģijas un apkures izmaksas 23 EUR/mēnesī uz 1 izglītojamo (pieaugums par 6%) atbilstoši energoresursu izmaksu pieaugumam laikā no 2021. gada septembrim līdz 2022. gada septembrim⁸⁶.

Analīzes rezultāti:

⁸⁵ Avots: Ādažu novada pašvaldības mājaslapā pieejamās privāto PII tāmes

⁸⁶ Atbilstoši Ādažu pašvaldības sniegtajai informācijai, elektroenerģijas un apkures izmaksas pašvaldības PII laikā no 2021. gada septembra līdz 2022. gada septembrim ir pieaugušas par 97%, kas izraisa kopējo izmaksu uz 1 izglītojamo pieaugumu par 6%. Tāds pats izmaksu pieaugums tiek pieņemts arī privāto PII izmaksām uz 1 izglītojamo

- Pašvaldības ilgtermiņa izmaksu NPV - 19 801 848 EUR;
- Vidējās izmaksas uz 1 izglītojamo - 395 EUR/mēn;
- Punkti – 3 punkti.

4.6.15. tabula. 4. alternatīvas vērtējuma apkopojums

KRITĒRIJI	VĒRTĒJUMA REZULTĀTS
1. SOCIĀLEKONOMISKIE	3.5
2. INSTITUCIONĀLIE	3.5
3. ILGTSPĒJAS, VIDES	3.5
4. TEHNISKIE	4
5. FINANŠU	3

A 5: INOVATĪVAS MODUĻU KOKA KARKASA BŪVES PII GRUPAI AR 24 VIETĀM

Alternatīvas īss apraksts: Pašvaldības PII ar filiālēm Ādažos, Baltezerā, Kadagā, Carnikavā, Garciemā, Kalngalē, Alderos

Alternatīva paredz jaunu pašvaldības PII moduļa tipa ēku izbūvi novadā, vietās ar vislielāko pieprasījumu. Šajā modelī pirmsskolas izglītības pakalpojuma organizēšanai paredzēts izveidot vienu pirmsskolas izglītības iestādi ar vienotu pārvaldības sistēmu Carnikavas un Ādažu pagastos un tajos esošajos ciemos. Tas nozīmē izveidot vienu PII ar filiālēm Ādažos, Baltezerā, Kadagā, Carnikavā, Garciemā, Kalngalē, Alderos⁸⁷. Šādā pakalpojuma sniegšanas modelī būtu vienota administrācija un sadarbība personāla un materiāli tehniskās bāzes nodrošināšanā. Šī modeļa ietvaros darbotos jaukta vecuma grupas un būtu ierobežotas interešu izglītības un atbalsta pakalpojuma nodrošināšanas iespējas.

Alternatīvas apraksts	Objekta adrese	Ēkas iekštelpu platība m ²	Iegūtais grupu skaits	Iegūtais PII vietu skaits	Vai var attīstīt ārtelpu infrastruktūru	Būvniecības izmaksas, EUR
A.5: IZPILDĪTĀJA PIEDĀVĀTĀ ALTERNATĪVA - Inovatīva moduļu koka karkasa būve						
Inovatīva moduļu koka karkasa būve PII grupai ar 20-24 vietām, iekļaujoties 2 grupas būves parametros. Izstrādāt tipveida risinājumu, speciāli	Ādaži Carnikava Garciems Kalngale	1200 m ²	12	288	Nē	3 904 200 (325350/gab)

⁸⁷ Bērnu skaits 2022.gadā ne mazāk kā 50 bērni ar pozitīvu demogrāfisko tendenci pēdējos piecos gados

Ādažu novada vajadzībām. Novietot ciemos.	Kadaga	(100 m2 /1 modulis)				
	Alderī					
	Baltezers					

Alternatīvas izvērtējums:

Sociālekonomiskie aspekti

Alternatīva pilnībā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz PII vecuma bērnu skaitu novadā un konkrētajā apdzīvotajā vietā/apkaimē un tā risina trūkstošo vietu skaita problēmu 81-100%, nodrošinot *pašvaldības PII 100% aizpildījumu*.

Alternatīva pilnībā atbilst aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo plānoto apdzīvotības pakāpi 81-100%.

Alternatīva lielā mērā atbilst iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem, un tiek nodrošināta vides pieejamība bērniem ar īpašām vajadzībām.

Atbalsts ir tikai no tām iesaistītajām pusēm, kurām alternatīva sniedz ieguvumus, bet pārējie to neatbalsta.

NR.	FAKTORS	VĒRTĒJUMS
1.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz bērnu skaita izmaiņām	5
2.	Atbilstība aktuālajai un prognozētajai demogrāfiskajai situācijai attiecībā uz alternatīvas „atrašanās vietu” un tajā esošo un plānoto apdzīvotības pakāpi	5
3.	Atbilstība iekļaujošas sabiedrības veidošanas principiem un vides pieejamībai bērniem ar īpašām vajadzībām	4
4.	Ādažu novada iesaistīto pušu atbalsts konkrētajai alternatīvai	3
Kopvērtējums		4.25

Institucionālie aspekti

NR.	FAKTORS	VĒRTĒJUMS
1.	Atbilstība izglītības plānošanas dokumentiem	4*
2.	Atbilstība Ādažu novada attīstības plānošanas dokumentiem	4*
3.	Institucionālā iespējamība – atbilstība normatīvo aktu prasībām	2**
4.	ES fondu finansējuma piesaistes iespējas	4
Kopvērtējums		3.5

* Risinājums daļēji atbilst plānošanas dokumentos izvirzīto prioritāšu garam, bet ne konkrētiem uzdevumiem

**Risinājums ir institucionāli iespējams, tomēr prasa būtiskus ieguldījumus jauna regulējuma un institucionālu procesu izstrādē

Ilgtspēja un vides aspekti

NR.	FAKTORS	VĒRTĒJUMS
1.	Ietekme uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām ēku ekspluatācijas laikā	5
2.	Ietekme uz vidi konkrētajā novietnē <i>Lai gan nav nosakāma konkrētā pakalpojuma sniegšanas vieta, prasībās attiecībā uz ekoloģiskās situācijas atbilstību PII funkcijai tiktu izvirzīti kā priekšnoteikumi vietas izvēlei</i>	4
3.	Atjaunojamās enerģijas avotu izmantošanas iespējas	4
4.	Atbilstība ilgtspējīgam teritoriju un pilsētu plānošanas principam (15 minūšu sasniedzamības princips)	5
5.	Apkārtējās vides esošās ekoloģiskās situācijas atbilstība PII funkcijai (riski veselībai) <i>Lai gan nav nosakāma konkrētā pakalpojuma sniegšanas vieta, prasībās attiecībā uz ekoloģiskās situācijas atbilstību PII funkcijai tiktu izvirzīti kā priekšnoteikumi vietas izvēlei</i>	4
Kopvērtējums		4.4

Tehniskie aspekti

Lai iegūtu iespēju salīdzināt ar pārējām alternatīvām, tiek piešķirts pieņemts punktu skaits 4 – uzstādot par nosacījumu, gadījumā, ja šī alternatīva jebkad tiktu virzīta uz tālāku izpēti, šīs alternatīvas realizācijai izvēlēties tikai tādas vietas, kuru tehniskais vērtējums nebūtu zemāks par 4.

Finanšu aspekti

Alternatīvas izmaksas veido:

- investīciju izmaksas: 12 gab. jaunu PII ēku (100m² platība katrai) būvniecības un saistītās infrastruktūras izveides izmaksas, būvprojekta izstrādes, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas;
- darbības izmaksas 30 gadu periodā.

4.16. tabula. Pieņēmumi 5. alternatīvas finanšu analīzei

Telpu platība, m ²	Ēkas būvniecība, EUR	Infrastruktūra, EUR	Kopējās būvniecības izmaksas, EUR	Projektēšana, 3%, EUR	Būvuzraudzība un autoruzraudzība, 2,5%, EUR	Kopējās investīciju izmaksas, EUR	Jauno vietu skaits
1 200	2 602 800	1 301 400	3 904 200	117 126	97 605	4 118 931	288

Analīzes rezultāti:

- Pašvaldības ilgtermiņa izmaksu NPV – 18 187 871 EUR;
- Vidējās izmaksas uz 1 izglītojamo - 338 EUR/mēn;
- Punkti – 5 punkti.

4.17. tabula. 5. alternatīvas vērtējuma apkopojums

KRITĒRIJI	VĒRTĒJUMA REZULTĀTS
1. SOCIĀLEKONOMISKIE	3.5
2. INSTITUCIONĀLIE	3.5
3. ILGTSPĒJAS, VIDES	4.4
4. TEHNISKIE	4
5. FINANŠU	5

Alternatīvu izvērtējuma rezultātu apkopojums

Nākamajā tabulā ir apkopoti alternatīvu analīzes rezultāti.

4.18. tabula. Daudzfaktoru alternatīvu analīzes rezultāti

Alternatīvas	1.1.	1.2.	2.1.	2.2.	2.3.	3.1.	3.2.	4.	5.
Kritēriji	Jaunas pašvaldības PII būvniecība Ādažos, Ūbeļu 18	Jaunas pašvaldības PII būvniecība Kalngalē, Cīruļu 32a	Pamatskolas ēkas pārbūve par PII Carnikavā, Garā 20	Telpas PII Garcēmā, nepabeigtajā telefona centrālās ēkā	Fundamentāla 2 stāvu piebūve, esošās ēkas stilā, PII "Mežavēji" Kadagā	Jaunas PII būvniecība ar PPP metodi Ādažos, Ūbeļu 18	Jaunas PII būvniecība ar PPP metodi Kalngalē, Cīruļu 32a	Pašvaldības līdzfinansējums PII pakalpojuma nodrošināšanai pie PPII	Inovatīvas moduļu koka karkasa būves PII grupai
Vietu skaits	288	240	220	40	48	288	240	288	288
Sociālekonomiskie	4.7	3.2	4	3.25	3.5	4.7	3.2	3.5	4.25
Institucionālie	5	5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	3.5	3.5
Ilgspējas, vides	4.6	3.2	4.2	4.4	4	4.6	3.2	3.5	4.4
Tehniskie	4.57	3.2	4.5	4.2	4.4	4.6	3.2	4	4
Finanšu	4	2	5	5	5	1	1	3	5
Vidējās izmaksas uz 1 izglītojamo, EUR/mēn	351	437	335	330	322	563 - 1008	713 - 1357	395	338
Punkti kopā	22.87	16.6	22.2	21.35	21.4	19.4	15.1	17.5	21.15

V IZMAKSU EFEKTIVITĀTES ANALĪZE

Šajā nodaļā tiek veikta izmaksu efektivitātes analīze (IEA) iepriekšējā nodaļā, daudzfaktoru analīzes rezultātā noteiktajai izdevīgākajai PII infrastruktūras attīstības alternatīvai - **1.1. Jaunas pašvaldības PII būvniecība Ādažos, Ūbeļu 18.**

IEA vajadzībām sastādītā alternatīvas finanšu plūsma ir Ziņojuma pielikumā Nr. 2

Īss metodikas un pieņēmumu apraksts

Analīze tiek veikta, ņemot vērā 2021. gada EK dokumentā "Economic Appraisal Vademecum 2021-2027 General Principles and Sector Application"⁸⁸ ietvertos principus.

Galvenie pieņēmumi:

- IEA izmanto papildus izmaksu metodi, t.i. analīzē tiek ņemti vērā tikai tās izmaksas un ieguvumi, kas ir radušies projekta īstenošanas rezultātā;
- analīze ir veikta ar diskontētās naudas plūsmas metodi;
- naudas plūsma iekļauj visas naudas plūsmas pozīcijas, kas saistītas ar konkrētās alternatīvas īstenošanu;
- naudas plūsmas aprēķina 30 gadu dzīves ciklam: 2023. – 2052. gads;
- finanšu aprēķinos norādītās investīciju un darbības izmaksas ietver pievienotās vērtības nodokli 21% apmērā, jo pašvaldība nevar atgūt investīciju izmaksu PVN atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā;
- projekta naudas plūsma sastādīta salīdzināmās cenās (bāzes gads – 2022. gads) un diskontēta ar reālo finanšu diskonta likmi – 4%.
- alternatīvas investīciju periods ir 2023. - 2025. gads; PII ekspluatācija tiks uzsākta 2026. gadā;
- projekta ietvaros izveidoto pamatlīdzekļu lietderīgās kalpošanas laiks:
 - ēkai un infrastruktūrai - 50 gadi (atbilst lineāram nolietojumam 2% gadā);
 - projektēšanas, autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas tiek pieskaitītas uzbūvētā objekta vērtībai un to nolietojums tiek pieņemts identisks – 50 gadi.

88

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/vademecum_2127/vademecum_2127_en.pdf

Investīciju izmaksas

5.1. tabula. Pieņēmumi 1.1. alternatīvas finanšu analīzei

Telpu platība, m ²	Ēkas būvniecība, EUR	Infrastruktūra, EUR	Kopējās būvniecības izmaksas, EUR	Projektēšana, 3%, EUR	Būvuzraudzība un autoruzraudzība, 2,5%, EUR	Kopējās investīciju izmaksas, EUR	Jauno vietu skaits
2 090	6 296 125	3 630 906	9 927 031	297 811	248 176	10 473 018	288

Ēkas būvniecības izmaksas veido apbūvējamā telpu platība reiz 3012,50 EUR/m².

Infrastruktūras izmaksās ir iekļautas ārējās komunikācijas un labiekārtošana.

Projektēšanas izmaksas ir pieņemtas 3% apmērā no būvniecības izmaksām, bet būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas kopā – 2,5% no būvniecības izmaksām.

Nākamajā tabulā ir investīciju izmaksas sadalījumā pa gadiem.

5.2.tabula. Alternatīvas investīciju izmaksas, EUR ar PVN

	Kopā	2023	2024	2025
Projektēšana	297 811	297 811		
Ēkas izbūve	6 296 125		3 148 063	3 148 063
Infrastruktūras izbūve	3 630 906		1 815 453	1 815 453
Būvuzraudzība un autoruzraudzība	248 176		124 088	124 088
Kopā, EUR	10 473 018	297 811	5 087 603	5 087 603

Alternatīvas īstenošanas laika grafiks

Tiek pieņemts, ka projektēšanas darbi tiks uzsākti 2023. gadā. Būvdarbi notiks 2024. un 2025. gadā; paralēli tiem notiks autoruzraudzība un būvuzraudzība.

Finansēšanas avoti

Tiek pieņemts, ka investīciju izmaksas tiks pilnībā finansētas ar Valsts kases ilgtermiņa aizdevumu ar šādiem nosacījumiem:

- aizdevuma summa vienāda ar kopējām investīciju izmaksām;
- aizdevuma termiņš – 30 gadi;
- aizdevuma gada likme – 3,811%⁸⁹;
- pamatsummas atmaksas sākuma gads – 2026. gads.

⁸⁹ Fiksētā aizdevumu likme, 20 gadi; <https://kase.gov.lv/pakalpojumi/aizdevumi-un-galvojumi/aizdevumi-pasvaldibam/aizdevumu-likmes>; skat. 16.09.2022.

Darbības izmaksas

Nākamajā tabulā ir norādītas vidējās pašvaldības PII darbības izmaksas uz 1 izglītojamo 2021. gadā un iespējamās izmaksas 2022. gadā. Mūsu rīcībā nav faktisko datu par pašvaldības PII darbības izmaksām 2022. gadā, jo gads vēl nav noslēgts. Tomēr ir skaidrs, ka būtiskas izmaiņas ir skārušas pozīcijā "Pakalpojumi" iekļautās elektroenerģijas un apkures izmaksas. Tās, salīdzinājumā ar 2021. gadu, ir palielinātas par 97%, kas, saskaņā ar Ādažu pašvaldības sniegto informāciju, atbilst elektroenerģijas un apkures izmaksu pieaugumam pašvaldības PII laikā no 2021. gada septembra līdz 2022. gada septembrim. Šis energoresursu izmaksu pieaugums varētu palielināt kopējās izmaksas uz 1 izglītojamo no 285 EUR 2021. gadā uz 302 EUR 2022. gadā jeb par 6%.

5.3.tabula. PII darbības izmaksas, 2021.g., EUR uz 1 izglītojamo

Izmaksu pozīcijas	2021 EUR	2022 EUR
Atalgojums	2 194,88	2 194,88
DD sociālās apdrošināšanas iemaksas	596,65	596,65
Pakalpojumi	228,89	433,98
Materiāli	262,62	262,62
Pamatlīdzekļu nolietojums	136,17	136,17
Kopā, EUR/gadā	3 419,21	3 624,30
EUR/mēn.*	285	302

Avots: 2021. gads - Ādažu novada pirmsskolas izglītības iestāžu vidējās izmaksas, balstoties uz kurām pašvaldība sedz pirmsskolas izglītības programmas izmaksas privātajām izglītības iestādēm 2022.gadā

Piezīme: * Noapaļotas vērtības

Alternatīvas ietvaros izveidojamās PII darbības izmaksas, izņemot pamatlīdzekļu nolietojumu, tiek aprēķinātas, sareizinot norādītās izmaksas uz 1 izglītojamo ar plānoto izglītojamo skaitu jaunajā PII.

Pamatlīdzekļu gada nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes, izdalot investīciju summu ar pamatlīdzekļu nolietojuma periodu.

5.4.tabula. Plānotās PII darbības izmaksas, EUR/gadā

Izmaksu pozīcijas	EUR
Atalgojums	632 126
DD sociālās apdrošināšanas iemaksas	171 836
Pakalpojumi	124 987
Materiāli	75 634
Pamatlīdzekļu nolietojums	209 460
Kopā, EUR	1 214 044

Pamatlīdzekļu nolietojums nav naudas plūsmas pozīcija un netiek iekļauts diskontētās naudas plūsmas analīzē, lai noteiktu alternatīvas finanšu atdeves rādītājus. Tomēr izveidoto pamatlīdzekļu nolietojums ir jānosaka, lai:

- korekti aprēķinātu kopējās darbības izmaksas uz 1 izglītojamo; un
- noteiktu pamatlīdzekļu atlikušo vērtību analīzes perioda pēdējā gadā.

Projekta ietvaros tiek izveidoti šādi pamatlīdzekļi: PII ēka un ar to saistītā infrastruktūra, to vērtībā ieskaitot arī projektēšanas, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas, ar nolietojuma likmi 2% gadā. Pamatlīdzekļu nolietojuma periods ir 50 gadi, kas ir ilgāk kā analīzes perioda ilgums, tādēļ analīzes perioda pēdējā gadā ir jānorāda pamatlīdzekļu atlikusī vērtība, kā naudas plūsmas ieņēmumu pozīcija.

Kopējā pamatlīdzekļu nediskontētā atlikusī vērtība ir 4 817 588EUR.

Darbības ieņēmumi

Alternatīvas ietvaros izveidotā PII būs bezmaksas pakalpojums novada iedzīvotājiem un ieņēmumus pašvaldībai neradīs.

Alternatīvas finanšu atdeve

Alternatīvas investīciju atdeve tiek noteikta ar alternatīvas naudas plūsmas neto pašreizējo vērtību NPV.

Aprēķini rāda, ka tā ir negatīva: -23 515 566 EUR.

Negatīva investīciju atdeve ir raksturīga publiskās infrastruktūras attīstības projektiem kopumā un īpaši projektiem, kas nerada darbības ieņēmumus.

Alternatīvas radītās ilgtermiņa izmaksas pašvaldībai

Alternatīvas radītās izmaksas pašvaldībai veido:

- jaunās PII darbības izmaksas bez pamatlīdzekļu nolietojuma (pamatlīdzekļu nolietojums nerada reālus naudas maksājumus no pašvaldības budžeta);
- Valsts kases ilgtermiņa aizdevuma atmaksa: pamatsumma un procentu maksājumi.

5.5. tabula. Pašvaldības ilgtermiņa izmaksas, EUR/gadā

Izmaksu pozīcija	2023	2024	2025	2026	2039	2052
Darbības izmaksas bez PL nolietojuma	0	0	0	1 004 583	1 004 583	1 004 583
Aizdevuma atmaksa, t.sk:	11 350	205 238	399 127	734 923	561 968	389 013
Aizdevuma pamatsummas maksājumi				349 101	349 101	349 101

Izmaksu pozīcija	2023	2024	2025	2026	2039	2052
Aizdevuma procentu maksājumi	11 350	205 238	399 127	385 822	212 868	39 913
Pašvaldības izmaksas kopā, EUR/gadā	11 350	205 238	399 127	1 739 507	1 566 552	1 393 597

Pašvaldības kopējo izmaksu neto pašreizējā vērtība NPV ir **23 748 199 EUR**.

Izmaksas uz vienu izglītojamo

Alternatīvas radītās izmaksas uz vienu izglītojamo ir galvenais alternatīvas izmaksu efektivitātes rādītājs. To aprēķina pēc MK noteikumos Nr. 709 aprakstītās metodikas, izdalot kopējās darbības izmaksas, ieskaitot pamatlīdzekļu nolietojumu, ar plānoto izglītojamo skaitu konkrētajā PII.

Zemāk redzamajā aprēķinā netiek ņemtas vērā valsts mērķdotācijas, tātad iegūtais rezultāts ir maksimālās izmaksas, kuras, atbilstoši MK metodikai, attiecas uz bērniem vecumā no 1,5 līdz 4 gadiem. Šāda pieeja ir pieļaujama, jo valsts mērķdotāciju neiekļaušana aprēķinā neietekmē alternatīvu savstarpējo salīdzinājumu, kas ir galvenais izmaksu efektivitātes analīzes uzdevums.

5.6.tabula. Izmaksas uz 1 izglītojamo, EUR

Aprēķina pozīcijas	EUR
Darbības izmaksas bez PL nolietojuma, EUR/gadā	1 004 583
Pamatlīdzekļu nolietojums, EUR/gadā	209 460
Darbības izmaksas kopā, EUR/gadā	1 214 044
Plānotais izglītojamo skaits	288
Izmaksas uz 1 izglītojamo, EUR/mēn.	351*

Piezīme: * Noapaļota vērtība

Izmaksas uz 1 izglītojamo mēnesī tiek aprēķinātas izdalot darbības izmaksas gadā ar 12 mēnešiem un izglītojamo skaitu.

Iegūtais rezultāts par aptuveni 23% pārsniedz 2021. gada vidējās izmaksas uz 1 izglītojamo vecumā no 1,5 līdz 4 gadiem – 285 EUR/mēn. Tas ir izskaidrojams ar to, ka:

- 2021. gada izmaksās iekļautais pamatlīdzekļu nolietojums veido aptuveni 5% no kopējām darbības izmaksām. Pateicoties kapitālieguldījumiem PII ēkas un infrastruktūras izveidē, jaunajai PII pamatlīdzekļu nolietojuma īpatsvars izmaksās būs lielāks – aptuveni 17%;
- aprēķinātās izmaksas uz 1 izglītojamo palielina kopš 2021. gada notikušais energoresursu izmaksu pieaugums.

Jutīguma analīze

Jutīguma analīzes mērķis ir novērtēt dažādu projekta faktoru izmaiņu ietekmi uz projekta izmaksu efektivitātes rādītāju – izmaksām uz 1 izglītojamo.

Izmaksas uz 1 izglītojamo ietekmē divi faktori:

- plānotās PII darbības izmaksas, ieskaitot pamatlīdzekļu nolietojumu; un
- izglītojamo skaits.

Kā minēts 5.4. tabulā, PII darbības izmaksas veido šādas galvenās pozīcijas:

- darbinieku atalgojums un DD sociālās apdrošināšanas iemaksas (66,2% no kopējām PII darbības izmaksām);
- dažādi pakalpojumi, ieskaitot elektroenerģiju un apkuri (10,3%);
- materiāli (6,2%);
- pamatlīdzekļu nolietojums (17,3%).

Jo lielāks ir izmaksu pozīcijas īpatsvars kopējās izmaksās, jo lielāku ietekmi tās izmaiņas atstās uz izmaksām uz 1 izglītojamo. Tātad vislielāko ietekmi var atstāt izmaiņas PII darbinieku atalgojumā, jo šī pozīcija ir pārliecinoši lielākā – 66,2% no kopējām izmaksām.

Otra lielākā izmaksu pozīcija ir pamatlīdzekļu nolietojums. Šī projekta kontekstā pamatlīdzekļu nolietojuma apjoms ir atkarīgs no jaunās PII būvniecības izmaksām: jo lielākas būvniecības izmaksas, jo lielāks pamatlīdzekļu nolietojums gadā.

Trešā lielākā pozīcija ir pakalpojumi, ieskaitot izmaksas par elektroenerģiju un apkuri, kuras pēdējā gada laikā ir piedzīvojušas strauju kāpumu. Kā minēts šīs nodaļas sadaļā “Darbības izmaksas”, tās, salīdzinājumā ar 2021. gadu, ir pieaugušas par 97%.

Kritisko mainīgo noteikšana

Pirmais solis jutīguma analīzē ir kritisko mainīgo noteikšana. Par kritisko mainīgo tiek uzskatīts tāds, kura izmaiņas par 1% izraisa izmaksu uz 1 izglītojamo rādītāja izmaiņas par vairāk kā 1%. Nākamajā tabulā ir uzskaitīti galvenie mainīgie (augstāk minētās trīs lielākās izmaksu pozīcijas un izglītojamo skaits) un noteikta to ietekme uz rezultātu (novirze no bāzes vērtības). Katra mainīgā ietekme tiek noteikta, izmainot tā vērtību par 1%, atstājot pārējos mainīgos nemainīgus.

5.7. tabula. Kritisko mainīgo noteikšana

Mainīgais	Bāzes vērtība	Izmaksas uz 1 izglītojamo, EUR/mēn (novirze no bāzes vērtības, %)
Izmaksas uz 1 izglītojamo	351,30 EUR/mēn	
Darbinieku atalgojums un DD sociālās apdrošināšanas iemaksas (+1%)	803 962 EUR/gadā	353,60 (0,65%)
Pamatlīdzekļu nolietojums (+1%)	209 460 EUR/gadā	351,90 (0,17%)
Pakalpojumi, iesk. elektroenerģiju un apkuri (+1%)	124 987 EUR/gadā	351,60 (0,09%)
Izglītojamo skaits PII (+1%)	288	350,70 (0,17%)

Kā redzams, neviens no pārbaudītajiem mainīgajiem nav uzskatāms par kritisko, proti, to izmaiņām nav būtiskas ietekmes uz izvēlētajām alternatīvām izmaksām uz 1 izglītojamo.

Šīs nodaļas sadaļā "Darbības izmaksas" tika veikts pašvaldības PII vidējo 2021. gada darbības izmaksu pārrēķins dēļ elektroenerģijas un apkures izmaksu pieauguma kopš 2021. gada septembra. Tas parādīja, ka šo izmaksu pieaugums par 97%, t.i. gandrīz divkārtšošāns, palielināja kopējās darbības izmaksas tikai par 6%.

Ja kāds no izvērtētajiem mainīgajiem būtu atzīts par kritisko, nākamais solis jutīguma analīzē būtu kritisko mainīgo pārslēgšanās punktu noteikšana. Tas ir, tādu mainīgo vērtību noteikšana, pie kurām izvēlētajā alternatīva zaudē savu ekonomisko izdevīgumu.

Šis solis nav veikts, jo neviens no izvērtētajiem mainīgajiem nav uzskatāms par kritisku.

Pēdējais solis jutīguma analīzē ir scenāriju analīze. Tiek apskatīti divi scenāriji: optimistiskais un pesimistiskais. Abu scenāriju gadījumos visi mainīgie tiek mainīti vienlaicīgi par +/-15% un novērtēta ietekme uz izmaksām uz 1 izglītojamo.

5.8. tabula. Scenāriju analīze

	Izmaksas uz 1 izglītojamo, EUR/mēn. (novirze no bāzes vērtības, %)
Bāzes vērtība	351,30 EUR/mēn.
Optimistiskais scenārijs: Visas darbības izmaksas (-15%) Izglītojamo skaits (+15%)	291,90 (-16,9%)
Pesimistiskais scenārijs: Visas darbības izmaksas (+15%) Izglītojamo skaits (-15%)	416,30 (+18,5%)

Tātad, ja īstenojas optimistiskais scenārijs, izmaksas uz 1 izglītojamo būs aptuveni 292 EUR/mēn. jeb 16,9% zemāka nekā izvēlētās alternatīvas bāzes scenārijā. Savukārt, pesimistiskā scenārija gadījumā izmaksas uz 1 izglītojamo būs aptuveni 416 EUR/mēn. Pilnīgs pesimistiskais scenārijs ir maz ticams, jo šajā pētījumā veiktā pieprasījuma analīze rāda, ka nebūs grūtības aizpildīt visas 288 izglītojamo vietas. Lielāka iestāšanās varbūtība ir daļējam pesimistiskajam scenārijam, kad izglītojamo skaits tiek sasniegts, bet izmaksas ir par 15% augstākas nekā plānots. Tādā gadījumā izmaksas uz 1 izglītojamo būs 404 EUR/mēn.

Risku analīze

Izmaksu efektivitātes analīzes izstrādes procesā ir apzināti un novērtēti potenciālie riski izvēlētās alternatīvas īstenošanas uzsākšanas un ieviešanas fāzē, kas ir iepirkuma, būvniecības, finanšu, vadības un vides riski. Savukārt projekta pēc-realizācijas posmā kā potenciālie riski varētu būt cilvēkresursu un finanšu riski.

Projekta riski apzināti un novērtēti ar kvalitatīvās analīzes metodi, izmantojot risku analizēšanas matricu, pēc riska iespējamās varbūtības un to ietekmes uz projekta izmaksām un laika grafiku.

5.9. tabula. Risku analīze

N.p.k.	Risks	Riska apraksts	Riska ietekme (augsta, vidēja, zema)	Iestāšanās varbūtība (augsta, vidēja, zema)	Riska novēršanas/mazināšanas pasākumi
1. Finanšu riski:					
1.1.	Projekta plānoto izmaksu sadārdzinājums	Nepareizi noteiktas projekta ietvaros saņemto pakalpojumu izmaksas, izmaksu sadārdzinājums inflācijas dēļ, u.c.	Vidēja	Vidēja	Līgumi ar izpildītājiem tiks slēgti pamatojoties uz iepirkumu procedūras rezultātiem. Tajos vajadzētu paredzēt nosacījumus darba vienību cenu pārskatīšanai reizi gadā atbilstoši CSP noteiktajam būvniecības izmaksu indeksam pret iepriekšējo gadu, bet nosakot, ka kopējais sadārdzinājums nedrīkst pārsniegt 50% no sākotnējās līgumcenas. Iespējamais sadārdzinājums tiks segts no pašvaldības budžeta līdzekļiem.
1.2.	Finanšu trūkums	Grūtības nodrošināt pašvaldības līdzfinansējumu projekta aktivitātēm un projekta rezultātu uzturēšanai	Vidēja	Zema	Pašvaldības budžeta rādītāji, t.sk. saistību īpatsvars budžeta ieņēmumos, ir pietiekami, lai nodrošinātu līdzfinansējumu, kā arī, lai segtu izveidotās infrastruktūras ekspluatāciju un uzturēšanu.
1.3.	ES finansējuma trūkums	Pašvaldībai neizdodas projekta īstenošanas finansēšanai piesaistīt ES finansējumu.	Vidēja	Vidēja	Pašvaldības darbiniekiem ir nepieciešamā pieredze un zināšanas ES finansējuma piesaistē būvniecības projektiem, tajā skatā nepieciešamās dokumentācijas sagatavošanā un projekta vadībā. Riska iestāšanās gadījumā palielināsies no pašvaldības budžeta līdzekļiem un/vai Valsts kases aizņēmuma finansētā izmaksu daļa. Pašvaldības budžeta rādītāji, t.sk. saistību īpatsvars budžeta ieņēmumos, ir pietiekami, lai nodrošinātu palielinātu pašu līdzfinansējumu.
2. Īstenošanas riski:					

N.p.k.	Risks	Riska apraksts	Riska ietekme (augsta, vidēja, zema)	Iestāšanās varbūtība (augsta, vidēja, zema)	Riska novēršanas/mazināšanas pasākumi
2.1.	Neatbilstoša būvdarbu un pakalpojumu kvalitāte	Piegādātāji sniedz prasībām neatbilstošas kvalitātes pakalpojumus; būvuzraudzības vai autoruzraudzības ietvaros tiek konstatēti trūkumi, atkāpes no būvprojekta u.c. pārkāpumi	Augsta	Zema	Būvnieku atlasē jāizvērtē ne tikai finansiālais izdevīgums, bet arī veikto darbu kvalitāte, pieredze līdzīgu pasūtījumu īstenošanā un citi aspekti, kas ļauj pārliecināties par izpildītāja spējām. Līgumā tiks iekļautas kvalitātes garantijas prasības. Ja būvniecības procesa dalībnieki nevarēs vienoties par situācijas atrisināšanu, tad autoruzraugs vai būvuzraugs ziņos būvvaldei par būvniecības jomu reglamentējošo normatīvo tiesību aktu neievērošanu konkrētajā būvlaukumā.
3. Rezultātu un uzraudzības rādītāju sasniegšanas riski:					
3.1.	Netiek izbūvēts plānotais infrastruktūras apjoms	Dažādu iemeslu dēļ nav iespējams veikt projekta ietvaros plānotos darbus pilnā apjomā	Vidēja	Zema	Riska pakāpe nebūtiska. Risku iespējams mazināt, nodrošinot efektīvu projekta vadību un projekta īstenošanas uzraudzību. Projekta īstenošanai tiks piesaistīti kompetenti speciālisti ar projekta vadības pieredzi līdzvērtīgu projektu īstenošanā.
4. Projekta vadības riski:					
4.1.	Būvdarbu izpildes termiņa pagarinājums	Būvdarbu izpildes termiņa pagarinājums piegādātāju saistību nepildīšanas dēļ	Vidēja	Vidēja	Līgumā par būvdarbu veikšanu būvnieka saistību nepildīšanas gadījumā jāparedz sankcijas (līgumsods). Projekta darbības jāplāno, pieļaujot nelielas aktivitāšu izpildes termiņu korekcijas (ārkārtas apstākļu radītas). Kā vieni no galvenajiem kritērijiem potenciālo būvnieku izvēlē jābūt to pieredzei un kapacitātei.
4.2.	Neatbilstoša projekta vadības kvalitāte	Nekvalificēta projekta vadība, zināšanu un pieredzes trūkums	Vidēja	Zema	Riska pakāpe nebūtiska. Projekta īstenošanu veiks kompetenti speciālisti ar pieredzi līdzvērtīgu projektu īstenošanā.
5. Vides riski:					
5.1.	Vides riski	Projekta darbību īstenošana negatīvi ietekmē vidi	Vidēja	Zema	Riska novēršanai būvniecības procesā pakalpojumu sniedzējam būs pienākums veikt būvniecības gaitā izveidojušos būvgružu tūlītēju utilizāciju, nodrošinot videi draudzīgo tehnoloģiju izmantošanu.

VI RĪCĪBAS PLĀNS

Rīcības plāna mērķis ir veicināt efektīva pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļa īstenošanu un turpmāku attīstību Ādažu novadā.

Rīcības plāns aptver periodu līdz 2027.gadam, pieņemot, ka šajā periodā būs sasniegti galvenie mērķi – uzsākta pirmsskolas izglītības pakalpojuma sniegšana jaunizbūvētā pirmsskolas izglītības iestādē Ādažu novadā, un īstenoti papildrisinājumi pirmsskolas izglītības pakalpojumu kvalitātes un pārvaldības uzlabošanai.

Rīcības plāns izstrādāts kā rekomendācijas, apkopojot galvenos nepieciešamos darba soļus un laika grafiku. Rīcības plānu Ādažu novada domei ieteicams apstiprināt atbilstoši pašvaldībā pieņemtajām procedūrām, t.sk. ņemot vērā teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto.

Nr.p.k.	Rīcība	Īstenošanas periods (indikatīvais)	Īstenošanas ilgums (indikatīvais)	Atbildīgais	Iesaistītie
	PAMATRISINĀJUMI				
1.	Jaunas pašvaldības PII būvniecība Ādažos, Ūbeļu 18				
1.1.	Projekta sagatavošana				
1.1.1.	Projekta komandas izveide	2023.gads	1 mēnesis	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)
1.2.	ERAF finansējuma piesaiste				
1.2.1.	Projekta iesnieguma izstrāde	2023.gads	6-8 mēneši	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)
1.2.2.	Līguma par ERAF projekta īstenošanu noslēgšana	2024.gads		Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)
1.3.	Iepirkumi (Iepirkumu procedūru sagatavošana (nolikums, tehniskā specifikācija, t.sk. projektēšanas uzdevums un izejas dati) un īstenošana)				
	Metu konkurss (atklāts)	2023. gads	4 mēneši	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes)

Nr.p.k.	Rīcība	Īstenošanas periods (indikatīvais)	Īstenošanas ilgums (indikatīvais)	Atbildīgais	Iesaistītie
					nodaļa), Ādažu novada būvvalde, Latvijas Arhitektu Savienība (LAS), Sabiedrība
1.3.1.	Būvprojekta izstrādei un autoruzraudzībai (sarunu procedūra)	2023.gads	2 mēneši	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)
1.3.2.	Būvdarbu veikšanai	2024.gads	3 mēneši	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa / Nekustamā īpašuma nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)
1.3.3.	Aprīkojuma piegādei	2026.gads	2 mēneši	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa / Nekustamā īpašuma nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)
1.3.4	Būvuzraudzībai	2024. gads	2 mēneši	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa / Nekustamā īpašuma nodaļa)	
1.4.	Būvniecības process un piegādes				
1.4.1.	Būvprojekta izstrāde (iekļaujot visas daļas, tajā skaitā interjera risinājumus, teritorijas apzaļumošanu)	2023 - 2024.gads	8-12 mēneši	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa / Nekustamā īpašuma nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa), Būvvalde
1.4.2.	Būvdarbi (līdz pilnai telpu apdarei ēkai, ieskaitot santehniku, iebūvētus gaismas ķermeņus un iebūvētas mēbeles, inženiertehnisko aprīkojumu utt; līdz pilnam labiekārtojumam, ieskaitot rotaļu aprīkojumu un apzaļumošanu teritorijai.	2024. - 2026.gads	24 mēneši	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa / Nekustamā īpašuma nodaļa)	

Nr.p.k.	Rīcība	Īstenošanas periods (indikatīvais)	Īstenošanas ilgums (indikatīvais)	Atbildīgais	Iesaistītie
1.4.3.	Būvuzraudzība un autoruzraudzība	2024. - 2026.gads	24 mēneši	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa / Nekustamā īpašuma nodaļa)	
1.4.4.	Telpu aprīkošana (mēbeles, mācību aprīkojums)	2026 - 2027 gads	4 mēneši	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa / Nekustamā īpašuma nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)
1.5.	Darbības uzsākšana				
1.5.1.	Ēkas pieņemšana ekspluatācijā	2026.gada decembris	1 mēnesis	Administrācija (Nekustamā īpašuma nodaļa / Attīstības un projektu nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa). Būvvalde, Valsts Zemes dienests, BVKB
1.5.2.	Personāla piesaiste	2026. – gada novembris 202.gada augusts	8 10 mēneši	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)	-

Nr.p.k.	Rīcība	Īstenošanas periods (indikatīvais)	Īstenošanas ilgums (indikatīvais)	Atbildīgais	Iesaistītie
	PAPILDRISINĀJUMI				
2.	Bērnu uzraudzības pakalpojumu uzlabošana				
2.1.	Bērnu uzraudzības pakalpojuma kvalitātes un pārvaldības uzlabošana				
2.1.1.	Pakalpojuma vadības regulējuma pilnveide un BUPS sniedzēju reģistra izveide	2022.- 2023.gads	6 mēneši	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)	Pakalpojumu sniedzēji vecāki
2.2.	ESF finansējuma piesaiste bērnu pieskatīšanas un aprūpes organizēšanai				

Nr.p. k.	Rīcība	Īstenošanas periods (indikatīvais)	Īstenošanas ilgums (indikatīvais)	Atbildīgais	Iesaistītie
2.2.1.	Projekta iesnieguma izstrāde pasākuma 4.3.6.6. "Bērnu pieskatīšanas pakalpojumi" finansējuma piesaistei. Lai nodrošinātu darba un ģimenes dzīves līdzsvarojumu, pasākumā plānots sniegt atbalstu bērnu pieskatīšanas un aprūpes organizēšanai, veicinot vienlīdzīgas iespējas attiecībā uz visām ģimenēm.	2023.gads	6-8 mēneši	Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)
2.2.2.	Līguma par ESF projekta īstenošanu noslēgšana	2024.gads		Administrācija (Attīstības un projektu nodaļa)	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)
3.	Pirmsskolas izglītības pakalpojuma rindas vadības uzlabošana				
3.1.	Rindas vadības procesa izstrāde un ieviešana				
3.1.1.	Rindas pārvaldības procesa izstrāde (piemēram, izmantojot dizaina darbnīcu pieeju)	2023.gads	1 – 3 mēneši	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)	PII, PPII, vecāki
3.1.2.	Regulējuma un procedūru pilnveidošana	2023.gads	3 mēneši	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)	PII, PPII
3.2.	IT risinājumu salāgošana				
3.2.1.	IT risinājuma pilnveidošana (t.sk. esošo IT risinājumu salāgošana (ZZ dati + ELLIS))	2023.gads	3-6 mēneši	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)	Administrācija (Informācijas tehnoloģiju nodaļa), PII, PPII, IT risinājumu izstrādātāji
4.	Izglītības jomas pārvaldības uzlabošana novadā				
4.1.	Izglītības jomas stratēģija				
4.1.1.	Izglītības jomas stratēģijas izstrāde	2023.gads	8 - 12 mēneši	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)	Izglītības iestādes, PII, PPII, vecāki, skolēni
4.1.2.	Uzraudzības sistēmas izveide un īstenošana	2023. - 2026.gads	pastāvīgi	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)	Izglītības iestādes, PII, PPII, vecāki, skolēni
4.2.	Izglītības jomas pārvaldības uzlabošana				

Nr.p.k.	Rīcība	Īstenošanas periods (indikatīvais)	Īstenošanas ilgums (indikatīvais)	Atbildīgais	Iesaistītie
4.2.1.	Sadarbības uzlabošana starp pirmsskolas izglītības pakalpojuma sniegšanā iesaistītajām pusēm (pašvaldības un privātajām PII, novada domi) - regulāras tikšanās, jautājumu risināšana	2023. - 2026.gads	pastāvīgi	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)	PII, PPII
4.2.2.	Sadarbības ar citām pašvaldībām uzlabošana - sadarbības memorandu noslēgšana, praktiska sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām.	2023.gads	6 mēneši	Administrācija (Izglītības un jaunatnes nodaļa)	

INFORMĀCIJAS AVOTI

1. Ādažu novada attīstības programma 2021.-2027.gadam [Skatīts: 12.08.2022.]
Pieejams: https://www.adazi.lv/wp-content/uploads/2021/07/2021.07.27._Adazu-novada-Attistibas-programma-2021-2027_1_sejums.pdf
2. Ādažu novada pašvaldības lēmums Nr.15, 2022.gada 26.janvāris [Skatīts:02.08.2022.] Pieejams: ,
3. Ādažu novada pašvaldības lēmums Nr.18, 2022.gada 26.janvāris [Skatīts: 02.08.2022] Pieejams:https://www.adazi.lv/wp-content/uploads/2022/02/18_Par-pasvaldibas-izmaksam-privatajam-PII_2022.pdf
4. Ādažu novada pašvaldības bērniņdarzu tāmes [Skatīts: 12.08.2022.] Pieejams: <https://www.adazi.lv/bernudarzu-tames/>
5. ANO Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam (pieejams: <https://pkc.gov.lv/lv/attistibas-planosana-latvija/ano-ilgtspejigas-attistibas-merki>)
6. Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrs, [Skatīts:27.07.2022.]
Pieejams: <https://www.viis.gov.lv/registri/bups>,
7. Centrālās statistikas pārvaldes datubāze.
8. Datu modeļa papildināšana pirmskolu darbības plānošanai Rīgas un Pierīgas reģiona teritorijās. SIA "ZZ Dats" pēc Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pasūtījuma. Pakalpojuma līgums Nr. 3.1/21/278-PLI., 2022.gads.
9. Demogrāfiskās attīstības vērtējumi un prognozes. Tautas ataudze Latvijā un sabiedrības atjaunošanas izaicinājumi. Pieejams: https://www.apgads.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/Tautas_ataudze/talsai_27_Krumins.pdf
10. Demogrāfiskās prognozes Rīgā, tās apkaimēs un Rīgas metropoles iekšējā telpā
Pieejams: https://eilza.lv/wp-content/uploads/2021/02/GALA_PETIJUMS_RPAD-final.pdf
11. Eiropas izglītības telpa 2025: Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu Komitejai par Eiropas Izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam (pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52020DC0625>)
12. Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma 2021.–2027.gadam [skatīts 2022.gada 10.jūlijā] Pieejams: https://www.esfondi.lv/upload/2021-2027/fmprog_21062022.docx
13. **Ēku energoefektivitātes likums** [Skatīts: 01.09.2022.] Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=253635>
14. Intervijas ar BUPS Carnikavas pagastā (27.07.2022.) un Ādažu pilsētā (01.08.2022.);
15. Izglītības likums [Skatīts: 01.08.2022.] Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/50759>
16. Likums "Par pašvaldībām" [Skatīts: 01.08.2022.] Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/57255>
17. Vispārējās izglītības likums [Skatīts: 01.08.2022.] Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/20243>

18. Ministru kabineta 2013.gada 16.jūlija noteikumi Nr.404 „Prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrēšanas kārtība” [Skatīts:02.08.2022.]
Pieejams:<https://likumi.lv/ta/id/258873-prasibas-bernu-uzraudzibas-pakalpojuma-sniedzjiem-un-bernu-uzraudzibas-pakalpojuma-sniedzēju-registrēšanas-kārtība>
19. Ministru kabineta 2015.gada 8.decembra noteikumi Nr.709 “Noteikumi par izmaksu noteikšanas metodiku un kārtību, kādā pašvaldība atbilstoši tās noteiktajām vidējām izmaksām sedz pirmsskolas izglītības programmas izmaksas privātai izglītības iestādei” [Skatīts: 01.08.2022.] Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=278801>
20. Ministru kabineta 2018.gada 21.novembra noteikumi Nr.716 “Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem” [Skatīts:01.09.2022.] Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371-noteikumi-par-valsts-pirmsskolas-izglitibas-vadlinijam-un-pirmsskolas-izglitibas-programmu-paraugiem>
21. Ministru kabineta 2013.gada 17.septembra noteikumi Nr.890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu" [Skatīts: 01.08.2022.] Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/260057-higienas-prasibas-bernu-uzraudzibas-pakalpojuma-sniedzjiem-un-izglitibas-iestadem-kas-isteno-pirmsskolas-izglitibas-programmu>
22. European Commission/EACEA/Eurydice, 2019. Pamatdati par bērnu agrīno izglītību un aprūpi Eiropā, 2019. Eurydice ziņojums. Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs. [Pamatdati par bērnu agrīno izglītību un aprūpi Eiropā 2019 \(lizda.lv\)](#)
23. Pētījums “Ziņojums par elastīga bērnu uzraudzības pakalpojuma darbiniekiem, kas strādā nestandarta darba laiku, tiesisko un politisko ietvaru” 2017.gads [Skatīts: 01.08.2022.] Pieejams:
<https://www.darbsungimene.lv/lv/aktualitates/publikacijas-un-petijumi/izpetes-rezultati-projekta-elastiga-bernu-uzraudzibas-pakalpojuma-nodrosinasana-darbiniekiem-kas>
24. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datu bāze
25. SIA „Grupa93” un SIA „Karšu izdevniecība Jāņa sēta” pētījums „Publisko individuālo pakalpojumu klāsta izvērtējums atbilstoši apdzīvojumam” (VARAM 2014/14) Pieejams:
http://ilgtspejigaattistiba.saeima.lv/attachments/article/702/Petijums_1%20starp_skaite.pdf
26. TEP izstrādes ietvaros veiktās Ādažu novada pašvaldības un privāto pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu vecāku un audžuvecāku aptaujas dati.
27. TEP izstrādes ietvaros veiktās Fokusa grupas diskusijas ar Ādažu novada PII vadītājiem, Izglītības, kultūras, sporta un sociālās komitejas locekļiem, Izglītības un jaunatnes nodaļas pārstāvjiem dati. Ādaži, 2022.gada 7.jūlijs
28. TEP izstrādes ietvaros veiktās Fokusa grupas diskusijas ar Ādažu novada PII vadītājiem, Izglītības, kultūras, sporta un sociālās komitejas locekļiem, Izglītības un jaunatnes nodaļas pārstāvjiem dati.Tiešsaiste, 2022.gada 2.septembris
29. Valsts Izglītības Informācijas sistēma. Pieejams: <https://www.viis.gov.lv/>

30. Valsts Kase. Fiksētā aizdevumu likme, 20 gadi; [Skatīts: 16.09.2022.] Pieejams: <https://kase.gov.lv/pakalpojumi/aizdevumi-un-galvojumi/aizdevumi-pasvaldibam/aizdevumu-likmes>
31. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Pirmsskolas izglītības iestāžu pieejamība. [Pieejams: varam.gov.lv](https://varam.gov.lv)

Pielikumi

I Pielikums. Gadījumu/iestāžu modeļu izpēte

II Pielikums. IEA finanšu plūsma

III Pielikums. Projektēšanas uzdevums